

UNICREDIT BANK SRBIJA A.D., BEOGRAD

**Pojedinačni finansijski izveštaji
31. decembar 2021. godine i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 - 2
Finansijski izveštaji:	
Bilans uspeha	3
Izveštaj o ostalom rezultatu	4
Bilans stanja	5
Izveštaj o promenama na kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7
Napomene uz finansijske izveštaje	8 - 113

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (u daljem tekstu: "Banka") koji obuhvataju pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2021. godine, pojedinačni bilans uspeha, pojedinačni izveštaj o ostalom rezultatu, pojedinačni izveštaj o promenama na kapitalu i pojedinačni izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, kao i napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2021. godine i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ostala pitanja

Banka je Godišnji izveštaj o poslovanju i Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikazala kao jedan izveštaj i objavila uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za pojedinačne finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i fer prikazivanje ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške.

Pri sastavljanju pojedinačnih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da pojedinačni finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u pojedinačnim finansijskim izveštajima, nastalih usled prevare ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevare je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Banke.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezano obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije i sadržaja pojedinačnih finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u pojedinačnim finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke internih kontrola koje smo identifikovali tokom revizije.

Beograd, 14. februar 2022. godine

Jelena Čvorović
Ovlašćeni revizor
Deloitte d.o.o., Beograd

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

BILANS USPEHA

Za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2021.	2020.* reklasifikovan
Prihodi od kamata	3.d, 7	15.110.996	15.387.832
Rashodi kamata	3.d, 7	(2.125.224)	(2.367.475)
Neto prihod po osnovu kamata		12.985.772	13.020.357
Prihodi od naknada i provizija	3.e, 8	8.690.457	7.024.450
Rashodi naknada i provizija	3.e, 8	(2.371.177)	(1.998.431)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		6.319.280	5.026.019
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	3.f, 9	348.023	70.049
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3.g, 10	754.747	733.761
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	3.h, 11	-	864
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	3.h, 11	(6.504)	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 12	-	126.212
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 12	(229.816)	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3.k, 13	(2.647.495)	(3.787.074)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	3.i, 14	31.264	23.527
Ostali poslovni prihodi	15	60.101	53.244
Ukupan neto poslovni prihod		17.615.372	15.266.959
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	16	(3.382.880)	(3.204.581)
Troškovi amortizacije	3.q, 3.r, 3.t, 17	(1.229.182)	(1.207.989)
Ostali prihodi	18	174.085	223.082
Ostali rashodi	19	(6.869.170)	(5.445.995)
Dobitak pre oporezivanja		6.308.225	5.631.476
Porez na dobitak	3.j, 20	(674.504)	(395.623)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	3.j, 38.2	242.168	99.135
Dobitak nakon oporezivanja		5.875.889	5.334.988
Rezultat perioda - dobitak		5.875.889	5.334.988
ZARADA PO AKCIJI			
Osnovna zarada po akciji (u dinarima bez para)	41.2	2.489	2.260
Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji (u dinarima bez para)	41.2	2.489	2.260

* Određeni iznosi predstavljeni ovde ne odgovaraju iznosima iz finansijskih izveštaja za 2020. godinu i odražavaju izvršene reklasifikacije (Napomena 2.f).

Beograd, 11. februar 2022. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Dimitar Todorov
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine
(U hiljadama dinara)

Napomena	2021.	2020.
DOBITAK PERIODA	5.875.889	5.334.988
Ostali rezultat perioda		
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
- Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	4.774	5.734
- Aktuarski gubici	(5.418)	(26.929)
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
- Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(3.097.587)	(1.391.647)
- Gubici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(81.207)	-
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	38.2 476.915	211.927
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	41.3 (2.702.523)	(1.200.915)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA	3.173.366	4.134.073

Beograd, 11. februar 2022. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Dimitar Todorov
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2021. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2021.	2020.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.l, 21	67.572.923	57.151.847
Založena finansijska sredstva	22	-	11.630.733
Potraživanja po osnovu derivata	3.m, 23	752.624	1.447.643
Hartije od vrednosti	3.k, 3.p, 24	111.923.341	102.554.778
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.k, 3.o, 25	42.241.484	27.729.832
Kredit i potraživanja od komitenata	3.k, 3.o, 26	307.662.701	278.659.195
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 27	9.493	-
Investicije u zavisna društva	3.z, 28	112.644	112.644
Nematerijalna imovina	3.r, 3.u, 29	2.545.479	2.119.711
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.q, 3.t, 3.u, 30	3.306.813	3.571.169
Investicione nekretnine	3.s, 31	3.527	3.527
Tekuća poreska sredstva	3.j, 20.4	-	297.638
Odložena poreska sredstva	3.j, 38	618.261	-
Ostala sredstva	32	1.329.348	1.217.549
Ukupna aktiva		538.078.638	486.496.266
Obaveze po osnovu derivata	3.m, 33	723.925	1.632.761
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.k, 3.v, 34	119.929.606	118.600.560
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.k, 3.v, 35	314.207.092	268.373.476
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 36	132.490	116.377
Rezervisanja	3.w, 3.y, 37	4.085.707	2.284.696
Tekuće poreske obaveze	3.j, 20.4	61.747	-
Odložene poreske obaveze	3.j, 38	-	100.822
Ostale obaveze	3.t, 39	14.946.085	12.436.815
Ukupno obaveze		454.086.652	403.545.507
Akcijnski kapital	41.1	24.169.776	24.169.776
Dobitak	41.1	5.877.750	5.336.689
Rezerve	41.1	53.944.460	53.444.294
Ukupan kapital		83.991.986	82.950.759
Ukupna pasiva		538.078.638	486.496.266

Beograd, 11. februar 2022. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

 Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

 Dimitar Todorov
 Član Izvršnog odbora
 Direktor Sektora za strategiju i finansije

 Mirjana Kovačević
 Direktor Direkcije za računovodstvo

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine
(U hiljadama dinara)

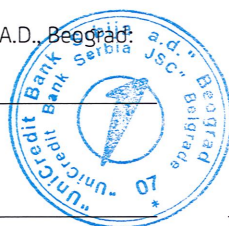
	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	49.296.641	4.107.137	8.273.431	85.846.985
Koriđovano početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	49.296.641	4.107.137	8.273.431	85.846.985
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(1.200.915)	-	(1.200.915)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	5.334.988	5.334.988
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povećanje	-	-	-	-	1.701	1.701
Raspodela dobiti - povećanje	-	-	1.241.431	-	-	1.241.431
Raspodela dobiti, odnosno pokriće gubitka - smanjenje	-	-	-	-	(1.241.431)	(1.241.431)
Isplata dividendi	-	-	-	-	(7.032.000)	(7.032.000)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	1.241.431	-	(8.273.431)	(7.032.000)
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	23.607.620	562.156	50.538.072	2.906.222	5.336.689	82.950.759
Početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	50.538.072	2.906.222	5.336.689	82.950.759
Koriđovano početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	50.538.072	2.906.222	5.336.689	82.950.759
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(2.702.523)	-	(2.702.523)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	5.875.889	5.875.889
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povećanje	-	-	-	-	1.861	1.861
Raspodela dobiti - povećanje	-	-	3.202.689	-	-	3.202.689
Raspodela dobiti, odnosno pokriće gubitka - smanjenje	-	-	-	-	(3.202.689)	(3.202.689)
Isplata dividendi	-	-	-	-	(2.134.000)	(2.134.000)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	3.202.689	-	(5.336.689)	(2.134.000)
Stanje na dan 31. decembra tekuće godine	23.607.620	562.156	53.740.761	203.699	5.877.750	83.991.986

Beograd, 11. februar 2022. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Dimitar Todorov
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine
(U hiljadama dinara)

Napomena	2021.	2020.* reklasifikovan
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	20.518.742	15.500.289
Prilivi od kamata	11.636.875	8.429.428
Prilivi od naknada	8.704.167	6.902.430
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	177.700	168.431
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(12.451.774)	(11.703.314)
Odlivi po osnovu kamata	(1.782.296)	(1.934.028)
Odlivi po osnovu naknada	(2.393.751)	(2.025.244)
Odlivi po osnovu depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	(3.304.103)	(3.200.717)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(536.549)	(459.110)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(4.435.075)	(4.084.215)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	8.066.968	3.796.975
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	47.035.554	26.027.335
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	46.888.661	25.820.878
Povećanje drugih finansijskih obaveza	146.893	206.457
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(35.008.454)	(14.114.098)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(34.383.176)	(13.806.602)
Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	(562.727)	(241.647)
Smanjenje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	(62.551)	(65.849)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	20.094.068	15.710.212
Plaćeni porez na dobit	(315.119)	(634.394)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	19.778.949	15.075.818
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	4.293.097	-
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	4.293.097	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.214.199)	(5.509.625)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	(4.640.468)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(1.214.199)	(869.157)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	3.078.898	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	-	(5.509.625)
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	15.173.946
Prilivi po osnovu uzetih kredita	-	15.173.946
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(658.247)	(418.351)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(217.009)	-
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(441.238)	(418.351)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	14.755.595
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(658.247)	-
Svega prilivi gotovine	71.847.393	56.701.570
Svega odlivi gotovine	(49.647.793)	(32.379.782)
Neto povećanje gotovine	22.199.600	24.321.788
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	55.791.428	31.544.300
Pozitivne kursne razlike	220.943	-
Negativne kursne razlike	-	(74.660)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	78.211.971	55.791.428

Beograd, 11. februar 2022. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

* Određeni iznosi predstavljeni ovde ne odgovaraju iznosima iz finansijskih izveštaja za 2020. godinu i odražavaju izvršene reklasifikacije (Napomena 2.f).

 Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

 Dimitar Todorov
 Član Izvršnog odbora
 Direktor Sektora za strategiju i finansije

 Mirjana Kovačević
 Direktor Direkcije za računovodstvo

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (u daljem tekstu: „Banka“) je prvobitno osnovana kao HVB Banka Jugoslavija („HVB“) 2001. godine nakon pribavljanja dozvole za rad od Narodne banke Jugoslavije 2. jula 2001. godine. Dana 1. oktobra 2005. godine registrovana je statusna promena spajanja uz pripajanje privrednih subjekata HVB banke Srbija i Crna Gora a.d., Beograd, kao sticaoca i Eksport-Import banke Eksimbanke a.d., Beograd, kao društva koje prestaje pripajanjem. Banka je promenila naziv u UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd 30. marta 2007. godine.

Banka je član UniCredit Grupe. U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, poslova platnih usluga kao i drugih poslova definisanih Zakonom o bankama i Statutom Banke.

Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka se sastojala od centrale u Beogradu, sedamdeset i dve ekspoziture i dva šaltera u različitim gradovima širom Republike Srbije (31. decembra 2020. godine: sedamdeset i dve ekspoziture i dva šaltera).

Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka je imala 1.342 zaposlenih radnika (31. decembra 2020. godine: 1.319 zaposlenih).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) koji, u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) i sa njima povezana tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda („IFRIC“), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („Odbor“).

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Sl. glasnik RS“ br. 93/2020).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Banka ima 100% učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica UniCredit Leasing d.o.o., Beograd i UniCredit Partner d.o.o., Beograd. U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazana su po nabavnoj vrednosti. Konsolidovani finansijski izveštaji su izdati 11. februara 2022. godine.

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz ostali rezultat,
- finansijskih sredstava i obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti,
- investicionih nekretnina iskazanih po fer vrednosti,
- nekretnina koje se koriste za obavljanje delatnosti i vode po modelu revalorizacije

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja saglasno MSFI 13. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije plaćanja akcijama, koje su u delokrugu MSFI 2, transakcije lizinga, koje su u delokrugu MSFI 16 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Saglasno MSFI 13, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena uočljivosti inputa za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih inputa za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – inputi nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – inputi nivoa 2 su inputi koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su uočljivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – inputi nivoa 3 su neuočljivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2(b). Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu obelodanjeni su u napomeni 2(c).

(b) Primena novih standarda i izmena postojećih standarda koji su na snazi u tekućoj godini

U 2021. godini Banka je primenila sledeće nove standarde kao i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu za izveštajne periode na dan ili nakon 1. januara 2021. godine:

- Izmene MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje“, MSFI 7 „Finansijski instrumenti: obelodanjivanja“, MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ i MSFI 16 „Lizing“ - reforma međubankarskih stopa (IBOR) - faza 2;
- Izmene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ - odlaganje MSFI 9
- Izmene MSFI 16 „Lizing“ – koncesije u vezi zakupnine povezane sa COVID-19 nakon 30 Juna 2021. godine.

Usvajanje navedenih novih i izmena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promene finansijskih izveštaja Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(c) Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“, MSR 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“, MSR 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ i „Poboljšanja MSFI (ciklus 2018 -2020)“ koji su primenljivi na periode nakon 1. januara 2022. godine
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ uključujući Izmene MSFI 17 koji su primenljivi na periode nakon 1. januara 2023. godine
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – klasifikacija obaveza na tekuća ili stalna;
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – obelodanjivanje računovodstvenih politika
- Izmene MRS 8 „Računovodstvene politike, promena računovodstvenih procena i greške“ – definicija računovodstvenih procena
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak“ – odloženi porezi koji se odnose na sredstva i obaveze iz iste transakcije
- Izmene MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – inicijalna primena MSFI 17 i MSFI 9 – uporedne informacije

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene.

(d) Uticaj pandemije COVID-19

Nakon što je u martu 2020. godine Svetska Zdravstvena Organizacija proglasila pandemiju COVID-19 koja je zahvatila ceo svet nastala je ne samo duboka zdravstvena kriza, već je došlo do velikih promena u globalnoj ekonomiji i ekonomijama pojedinačnih zemalja. Naložene mere izolacije i socijalnog distanciranja su uticale na smanjenje obima, a u određenim slučajevima i potpuni prekid ekonomske aktivnosti pojedinih delatnosti. To je imalo uticaja na ubrzanje masovne digitalizacije finansijskih institucija i pomak ka novom operativnom modelu s udaljenijim/mrežnim kanalima za pružanje usluga klijentima.

COVID 19 i globalno usporavanje su, prema dosadašnjim pokazateljima, imali manje posledice na Srbiju nego na većinu drugih evropskih zemalja, zbog postignute makroekonomske i finansijske stabilnosti, prethodne dinamike rasta, i sprovedenih paketa mera za podršku privredi i građanima. Pad BDP u 2020. godini je bio 0,9% i do povratka na pretkrizni nivo došlo je već u prvom kvartalu 2021. godine, dok je u trećem kvartalu ostvaren međugodišnji rast od 7,7%. Zahvaljujući ovim rezultatima, NBS je revidirala naviše svoju projekciju rasta za 2021. godinu, kao i procenu rasta u srednjem roku zbog novog investicionog ciklusa i planiranih infrastrukturnih projekata. Usled produženog trajanja pandemije, Vlada Republike Srbije i Narodna banka Srbije nastavili su i tokom 2021. godine sa sprovođenjem sveobuhvatnih mera fiskalne i monetarne politike u cilju smanjenja negativnih efekata krize na realni i finansijski sektor. U toku 2021. godine donete su nove mere podrške privredi i stanovništvu koje su ukupno iznosile 4,2% BDP. Ove mere su se pre svega odnosile na ciljanu direktnu pomoć sektorima koji su i dalje najviše pogođeni pandemijom – ugostiteljstvo i saobraćaj – kao i direktnu pomoć privatnom sektoru u vidu 50% minimalne zarade svim preduzećima u trajanju od 3 meseca. Pored toga postojeća garantna šema za podršku privredi je produžena i uspostavljena nova za pomoć najugroženijim sektorima/preduzećima. U cilju podrške finansijskog i realnog sektora Srbije, NBS je tokom čitave 2021. godine zadržala referentnu kamatnu stopu na istorijski niskom nivou od 1,0%. Takođe, sve do kraja septembra, NBS je nastavila sa aukcijama repo kupovine dinarskih hartija od vrednosti po povoljnjoj stopi od 0,10% u cilju obezbeđenja dodatne dinarske likvidnosti i efikasnog funkcionisanja bankarskog sektora. Takođe, NBS je i u 2021. godini nastavila sa merama podrške donetim prethodne godine koje su usmerene ka lakšoj otplati postojećih kreditnih obaveza i lakšem pristupu novom finansiranju. Međutim, koristeći fleksibilnost monetarnih okvira, Narodna banka Srbije je od oktobra meseca 2021. godine počela postepeno da smanjuje ekspanzivnost monetarne politike bez promene osnovnih kamatnih stopa, imajući u vidu troškovne pritiske u međunarodnom i domaćem okruženju i neophodnost uticaja na inflaciona očekivanja. Pored obustavljanja aukcija repo hartija od vrednosti kojim je u prethodnom periodu bankama obezbeđivana dinarska likvidnost, NBS je postepeno počela da povećava i prosečnu ponderisanu stopu na reverznim repo aukcijama putem kojih se na nedelju dana povlače viškovi dinarske likvidnosti iz bankarskog sistema.

Banka je, kao i UniCredit Grupa, od samog početka uvela preventivne mere za suočavanje sa pandemijom uključujući pooštavanje praćenja rizika i nastavlja proaktivno da upravlja razvojem situacije. Nefinansijski rizik koji proizilazi iz ograničenja kretanja i daljinskog rada osoblja, drugih ugovornih strana, klijenata i dobavljača se identifikuje i prati i njime se adekvatno upravlja.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(d) Uticaj pandemije Covid 19 (nastavak)

Banka je uzela u obzir uticaj COVID-19 prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja na dan 31. decembra 2021. godine. Uticaj COVID-19 rezultirao je u primeni daljih prosuđivanja i uključivanju procena i pretpostavki specifičnih za uticaj COVID-19.

Razmatranja rukovodstva Banke u pogledu uticaja COVID-19, uključujući procene i pretpostavke, na pojedine stavke finansijskog izveštaja su data u nastavku:

Obračun očekivanog kreditnog gubitka

Usporavanje ekonomske aktivnosti koja je rezultat pandemije COVID-19 i s tim povezane mere zaključavanja uticali su na obračun očekivanih kreditnih gubitaka tako što je Banka ažurirala makroekonomske scenarije tokom 2020. godine. S obzirom da na merenje kreditnog rizika između ostalog utiče i stepen nesigurnosti u evoluciji pandemije, efekat mera olakšanja i stepen ekonomskog oporavka, a da je shodno ovim pokazateljima tokom 2021. godine zabeležen značajan ekonomski oporavak, Banka je revidirala svoja makroekonomska scenarija i tokom 2021. godine po pitanju daljih prognoza. Za dodatne informacije o merenju kreditne izloženosti pogledajte napomenu 4 (b). Očekivanje po pitanju evolucije makroekonomskih faktora je takvo da se u budućim finansijskim godinama očekuje manje klasifikacije kreditnih izloženosti kao nenaplativih i manje dodatnih rezervisanja za kreditne gubitke u poređenju sa 2020. godinom. U tom kontekstu, značajne okolnosti koje su doprinele boljim prognozama su prvi rezultati koji pokazuju urednost klijenata u servisiranju dugova nakon isteka moratorijuma kao i olakšica odobrenih u okviru programa pomoći.

Nefinansijska imovina

Vezano za procenu nefinansijske imovine, vredi napomenuti procenu nekretnina koja je postala relevantna nakon usvajanja, od decembra 2019. godine, modela fer vrednosti (investicione nekretnine) i modela revalorizacije (nekretnine koje se koriste za obavljanje delatnosti). Njihova fer vrednosti je na dan 31. decembra 2021. godine utvrđena od strane eksternog procenitelja. Dalje informacije su date u napomenama 30.2 i 31. U tom kontekstu vredi napomenuti da bi se u narednim finansijskim godinama, fer vrednost ove imovine mogla razlikovati od fer vrednosti zabeležene 31. decembra 2021. godine kao rezultat razvoja tržišta nekretnina u budućnosti zavisno od razvoja situacije i ekonomskog oporavka.

Iako su procene rađene na osnovu informacija koje se na dan 31. decembra 2021. godine smatraju razumnim i prihvatljivim, one mogu biti podložne promenama koje u ovom trenutku nisu predvidive kao rezultat razvoja parametara korišćenih za procenu. S obzirom na neizvesnost u pogledu razvoja pandemije COVID-19 i ograničena iskustva o ekonomskim i finansijskim uticajima takve pandemije, stvarni ishodi za Banku u budućnosti mogu se razlikovati od pretpostavki primenjenih u vrednovanju imovine i obaveza Banke.

(e) Reforma međubankarskih kamatnih stopa (IBOR)

U toku je sveobuhvatna reforma referentnih stopa nakon zabrinutosti u poslednjim godinama vezano za integritet i pouzdanost glavnih referentnih vrednosti finansijskih tržišta. Kako bi se procenili relevantni rizici povezani s globalnim reformama referentnih vrednosti koje je pokrenuo Odbor za finansijsku stabilnost (FSB) i preduzele odgovarajuće mere za osiguranje odgovarajućeg prelaza na alternativne ili reformirane referentne stope pre kraja 2021. godine, kao što je navedeno u revidiranoj Uredbi o referentnim vrednostima EU-a BMR, UniCredit Grupa je u oktobru 2018. godine pokrenula grupni projekt s ciljem upravljanja prekidom IBOR-a. Saglasno tome, definisan je višegodišnji plan na nivou UniCredit Grupe uzimajući u obzir izloženost Grupe (s fokusom na euro) i vremenski okvir tranzicije.

U 2021. godini UniCredit Grupa je nastavila sa aktivnostima sa ciljem obezbeđenja nesmetanog prelaska sa LiBOR-a, u skladu sa najnovijim razvojem i preporukama međunarodnih radnih grupa. U tom smislu, nakon usporavanja usled COVID-19 krize, tokom poslednjeg dela godine, niz preporuka i konsultacija je izdato od strane evropskih i drugih međunarodnih radnih grupa i tela.

Izmene MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7 - reforma međubankarskih kamatnih stopa (u daljem tekstu: Izmene) rešavaju nesigurnosti u vezi sa efektima reforme međubankarskih stopa (IBOR) na postojeće odnose računovodstva zaštite na koje utiče reforma IBOR-a, pojašnjavajući da reforma ne zahteva prekide u računovodstvu zaštite. Efektivni datum početka izmena je godišnji period koji počinje na dan ili nakon 1. januara 2020. godine. UniCredit Grupa i Banka su se odlučile za ranu primenu izmena 2019. godini.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(e) Reforma međubankarskih kamatnih stopa (IBOR) (nastavak)

Izmene standarda nemaju uticaj na finansijske izveštaje sastavljene za tekuću i prethodnu godinu imajući u vidu da Banka ima aktivne ugovore računovodstva zaštite fer vrednosti vezane samo za EURIBOR referentnu stopu.

Sa ciljem praćenja razvoja događaja vezanih uz IBOR i pravilnog upravljanja efektima prelaska, UniCredit Grupa i Banka kontinuirano prate tržište i učestvuju u važnim javnim savetovanjima i radnim skupovima.

(f) Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz finansijskih izveštaja Banke za 2020. godinu.

U skladu sa instrukcijom Narodne banke Srbije, tokom 2021. godine izvršeno je preknjižavanje prihoda i rashoda po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca sa pozicije „Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule“ u poziciju „Neto prihod po osnovu naknada i provizija“. Takođe, neto prihod ostvaren po osnovu valutnih derivata je preknjižen sa pozicije „Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule“ u poziciju „Neto (gubitak)/dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“. Banka je takođe izvršila reklasifikaciju podataka za 2020. godinu čiji su efekti prikazani u nastavku:

	Pre reklasifikacije	Nakon reklasifikacije
Prihodi od naknada i provizija	5.264.617	7.024.450
Rashodi naknada i provizija	(1.489.962)	(1.998.431)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	3.774.655	5.026.019
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	70.049
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	(57.395)	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	1.505.020	126.212

(g) Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

Za dodatna objašnjenja pogledati napomenu 5.

(h) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka konzistentno primenjuje računovodstvene politike u svim periodima prezentovanim u finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike Banke primenjene na tekući i prethodni period detaljno su obrazložene u nastavku.

(a) Konsolidacija

Banka ima 100% učešće u kapitalu pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o., Beograd. U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica iskazana su po nabavnoj vrednosti. Konsolidovani finansijski izveštaji se posebno pripremaju i objavljuju.

(b) Načelo stalnosti poslovanja

Uzimajući u obzir i okolnosti nastale usled pandemije COVID-19 kao i neizvesnost oko ekonomskog oporavka, rukovodstvo Banke i dalje procenjuje sa razumnom sigurnošću da će Banka nastaviti da posluje profitabilno u doglednoj budućnosti. Saglasno tome, finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u budućnosti.

(c) Iznosi u stranim valutama

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Prihodi i rashodi nastali u realizovanim transakcijama kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca sa fizičkim i pravnim licima u toku perioda iskazani su u bilansu uspeha Banke, u okviru pozicije "Neto prihod po osnovu naknada i provizija". Kursne razlike koje su rezultat prevođenja jedne valute u drugu valutu po različitim deviznim kursovima uključujući i kursne razlike po osnovu valutne klauzule, iskazane su u bilansu uspeha Banke, u okviru pozicije "Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekta ugovorene valutne".

Nemonetarna imovina i obaveze u stranim valutama koje se iskazuju po fer vrednosti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema deviznom kursu važećem na datum kada je određena fer vrednost. Nemonetarna imovina i obaveze koje se iskazuju po istorijskom trošku u stranoj valuti preračunavaju se korišćenjem deviznog kursa važećeg na datum transakcije.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane NBS, bili su sledeći:

	31.12.2021.	31.12.2020.
USD	103,9262	95,6637
EUR	117,5821	117,5802
CHF	113,6388	108,4388

(d) Prihodi i rashodi od kamata

(i) Metod efektivne kamatne stope

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose primenom metode efektivne kamatne stope za sve kamatonosne finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva ili obaveze (ili, gde je to prikladno tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(d) Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

(i) Metod efektivne kamatne stope (nastavak)

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove transakcije, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze. Oni uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer ako isti postoje. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popuste, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja. Samo transakcioni troškovi koji su izvesni ili određivi se uključuju u amortizovanu vrednost prilikom početnog priznavanja finansijskog sredstva. Ukoliko Banka prima naknadu od klijenta kojom se prebijaju slični troškovi koji su plaćeni od strane Banke, samo neto iznos se uključuje u amortizovanu vrednost sredstva. Ukoliko troškovi transakcije nisu materijalni u odnosu na fer vrednost određenog finansijskog sredstva prilikom početnog priznavanja mogu biti evidentirani kao trošak/prihod perioda.

Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta uključuju:

- a) "origination fee" - naknada koju Banka naplaćuje u vezi za emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva. Takve naknade uključuju naknade procene finansijskog stanja zajmoprimca, procena i evidentiranje garancija, kolaterala i drugih sigurnosnih aranžmana, pregovaranje o uslovima instrumenta, priprema i obrada dokumenata i zatvaranje transakcije,
- b) "commitment fee" – naknada primljena za izdavanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati,
- c) "origination fee" – naknade koje se plaćaju po osnovu emitovanja finansijskih obaveza koji su vrednovani po amortizovanoj vrednosti.

Prihod od kamata na dužničke hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha priznaju se po nominalnoj kuponskoj kamatnoj stopi i uključuju se u prihode od kamata. Kamatni prihod i rashod na derivatne finansijske instrumente takođe se uključuje u prihode i rashode od kamata.

Banka obračunava prihod od kamate primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava izuzev onih koji su obezvređeni. Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstva klijenata obračunavaju se na neto vrednost plasmana primenom metoda efektivne kamatne stope. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređene plasmane obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisane plasmane bez otpusta duga, koja se evidentira u momentu naplate.

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10) odnosno koji su svrstani u Nivo 3 prema MSFI 9. Ukoliko se status finansijskog sredstva poboljša u smislu da više nije obezvređen Banka se vraća na obračun prihoda od kamate na bruto osnovi. Za finansijska sredstva koja se po MSFI 9 svrstavaju u POCI ("purchased and/or originated credit – impaired) Banka obračunava prihod od kamate primenom kreditno usklađene efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost sredstva. Kreditno usklađena efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja, prilikom inicijalnog priznavanja, diskontuje očekivane novčane tokove uključujući i kreditne gubitke na amortizovanu vrednost POCI finansijskog sredstva.

(ii) Prezentacija

Prihodi i rashodi od kamata iskazani u okviru bilansa uspeha uključuju:

- kamate obračunate za finansijska sredstva i finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope,
- kamate za hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat obračunate primenom efektivne kamatne stope i
- kamate po osnovu kupona kod kuponskih hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(d) Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

(ii) Prezentacija (nastavak)

Prihodi i rashodi od kamata za sva sredstva i obaveze kojima se trguje (osim kamate po kuponu) smatraju se sporednim za poslove trgovanja Banke i prikazuju se zajedno sa svim ostalim promenama u fer vrednosti sredstava i obaveza kojima se trguje u okviru neto prihoda po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju.

(e) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u obračun efektivne kamatne stope i prema tome iskazani su u okviru prihoda, odnosno rashoda od kamata.

Naknade koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i koje se obračunavaju u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- a) naknade koje se naplaćuju za servisiranje kredita ("monitoring" ili "management" fee);
- b) "commitment fee" – naknada za izdavanje kredita kada je malo verovatno da će se kreditni aranžman realizovati; i
- c) naknade vezane za sindicirani kredit koje je Banka primila za uslugu aranžera/agenta transakcije.

Saglasno MSFI 15 predviđena su dva pristupa za priznavanje prihoda od naknada i provizija: "u trenutku" i "tokom vremena". Prihodi od naknada i provizija uključuju prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga kao i prihode po osnovu realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

Rashodi naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge. Rashodi naknada i provizija obuhvataju i rashode po osnovu realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

(f) Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobiti/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju efekte usklađivanja fer vrednosti derivata, izuzev derivata namenjenih zaštiti od rizika, kao i efekte usklađivanja fer vrednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(g) Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, kao i finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

(h) Neto dobiti/gubici po osnovu zaštite od rizika

Neto dobiti/gubici po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke/gubitke po osnovu promene vrednosti derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika kao i promene fer vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti kao stavki koje se štite, a gde se promena fer vrednosti može pripisati riziku koji je predmet zaštite.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti.

(j) Poreski rashod

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru ostalog rezultata.

(i) Tekući porez na dobit

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu oporezive dobiti za obračunski period, primenom poreskih stopa koje važe ili će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodnih godina. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srbije. Propisana poreska stopa za 2021. godinu iznosi 15%. Poreska osnovica predstavlja poslovni rezultat pre oporezivanja iskazan u bilansu uspeha korigovan u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

U toku 2021. godine izmenjen je član 30. Zakona o porezu na dobit pravnih lica kojim se obvezniku pruža mogućnost da pod određenim uslovima kapitalni dobitak ostvaren prenosom prava intelektualne svojine (autorsko pravo, pravo srodno autorskom, kao i pravo u vezi sa pronalaskom) u kapital rezidentnog pravnog lica, ne uključuje u osnovicu poreza na dobit pravnih lica. Navedena izmena Zakona o porezu na dobit pravnih lica nije imala uticaja na oporezivu dobit Banke za 2021. godinu.

(ii) Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izveštajima. Prilikom odmeravanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na datum izveštavanja.

Na osnovu njihovih budućih poreskih posledica, privremene razlike mogu da budu:

- oporezive privremene razlike, koje će za posledicu imati oporezive iznose pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) u budućim periodima kada knjigovodstveni iznos sredstva bude nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom, ili
- odbitne privremene razlike koje će za posledicu imati iznose koji će moći da se odbiju pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) budućeg perioda u kojem će knjigovodstveni iznos sredstva biti nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom.

(iii) Ostali porezi i doprinosi

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Banka plaća različite poreze, doprinose i javne dažbine kao što su: porez na imovinu, doprinosi na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u poziciju "Ostali rashodi" u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze

(i) *Priznavanje i početno vrednovanje*

Banka vrši početno priznavanje finansijskih sredstava i obaveza na datum poravnanja.

Finansijsko sredstvo ili obaveza se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju ili izdavanju, osim za finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u čije se početno vrednovanje ne uključuju ovi troškovi.

(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje

Finansijska sredstva

Banka klasifikuje finansijska sredstva prilikom inicijalnog priznavanja u sledeće kategorije sredstava:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti,
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat i
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Zahtevi u pogledu klasifikacije dužničkih i vlasničkih instrumenata su opisani u nastavku:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji ispunjavaju definiciju finansijske obaveze iz perspektive izdavaoca, kao što su krediti, hartije od vrednosti i druga slična potraživanja.

Klasifikacija i vrednovanje dužničkih instrumenata zavise od dva osnovna kriterijuma:

- 1) poslovnog modela na osnovu kojeg Banka upravlja finansijskim sredstvom i
- 2) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva (tzv. SPPI kriterijum)

Poslovni model

Poslovni model odražava način na koji Banka upravlja svojim finansijskim sredstvima sa ciljem prikupljanja novčanih tokova. To podrazumeva procenu da li je cilj Banke da prikuplja novčane tokove po osnovu držanja finansijskog sredstva ili je cilj prikupiti novčana sredstva kako po osnovu držanja tako i po osnovu prodaje finansijskog sredstva. Ukoliko nijedno od navedenog nije primenjivo (npr. finansijsko sredstvo je namenjeno trgovanju) finansijsko sredstvo se drži u okviru "ostalog" poslovnog modela i klasifikuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Procena poslovnog modela vrši se na nivou grupe finansijskih sredstava kao što je nivo portfolija ili podportfolija pri čemu se uzimaju u obzir sve relevantne i objektivne informacije kao što su prodaje sredstava koje su realizovane u prošlosti, namere rukovodstva u pogledu budućih prodaja, upravljanje rizicima, vrednovanje performansi sredstva i njihovo izveštavanje rukovodstvu i drugo. Procena poslovnog modela se zasniva na realnim budućim očekivanjima. Reklasifikacija finansijskog sredstva se vrši ukoliko se promeni poslovni model na osnovu kojeg se upravlja tim sredstvom. Banka ne očekuje česte promene poslovnih modela.

SPPI kriterijum

Ukoliko je poslovni model držanje radi prikupljanja novčanih tokova ili držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja, Banka procenjuje da li ugovoreni novčani tokovi finansijskog sredstva predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate ("SPPI test"). Za svrhu ove procene, "glavnica" se definiše kao fer vrednost finansijskog sredstva na dan inicijalnog priznavanja. "Kamata" se definiše kao nadoknada za vremensku vrednost novca, prihvaćeni nivo kreditnog rizika dužnika, ostale osnovne rizike kreditiranja uključujući i odgovarajuću maržu. Ukoliko ugovoreni uslovi finansijskog sredstva uključuju izloženost rizicima koji nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se klasifikuje i vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)**

(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)

Finansijska sredstva (nastavak)*Dužnički instrumenti (nastavak)*

Na osnovu prethodno navedenih kriterijuma dužnički instrumenti se klasifikuju u sledeće kategorije sredstava:

1) Finansijsko sredstvo po amortizovanoj vrednosti

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost ovih finansijskih sredstava se naknadno koriguje za utvrđena smanjenja vrednosti odnosno procenjeno obezvređenje kao što je objašnjeno u napomeni 3(k)(viii). Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

2) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha i držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Kao i kod finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti, utvrđena smanjenja vrednosti ovih sredstava odnosno obezvređenje, prihodi od kamate kao i dobiti/gubici po osnovu promene kursa valuta priznaju se u bilansu uspeha. Prilikom prestanka priznavanja, kumulirani dobiti i gubici prethodno priznati u okviru ostalog rezultata, reklasifikuju se i iskazuju u okviru pozicije "Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih sredstava po fer vrednosti" u bilansu uspeha. Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijsko sredstvo koje ne zadovoljava kriterijume za klasifikaciju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat meri se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Pored toga, u ovu grupu finansijskih sredstava se klasifikuju:

- finansijska sredstva kojima se trguje ukoliko su kupljeni za svrhu trgovanja u bliskoj budućnosti ili su prilikom inicijalnog priznavanja deo portfolija finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja sa ciljem ostvarivanja kratkoročnog profita;
- finansijska sredstva koju Banka prilikom inicijalnog priznavanja označava da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha nezavisno od poslovnog modela i karakteristika novčanih tokova sa ciljem da se eliminiše ili znatno umanji tzv. "računovodstvena neusklađenost".

Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju kroz bilans uspeha u okviru pozicije "Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata". Prihodi od kamate po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)

Finansijska sredstva (nastavak)

Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Banka instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat izuzev u slučajevima kada se njima trguje što podrazumeva da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Takva klasifikacija se vrši za svaki instrument kapitala pojedinačno. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Banka u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestanka priznavanja. Odredbe MSFI 9 u pogledu obezvređenja finansijskih sredstava se odnose samo na dužničke instrumente. Za instrumente kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Dividende se priznaju u poziciji "Ostali poslovni prihodi" u okviru bilansa uspeha kada je pravo Banke na dividendu ustanovljeno.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala po fer vrednosti kroz bilans uspeha se evidentiraju u okviru pozicije "Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspeha.

Finansijske obaveze

Banka klasifikuje finansijske obaveze, izuzev preuzetih neopozivih obaveza po osnovu nepovučanih kredita i plasmana i finansijskih garancija, kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(v)).

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuju derivate, finansijske obaveze koje su namenjene trgovanju (npr. kratke pozicije u knjizi trgovanja) i druge finansijske obaveze koje su označene po fer vrednosti kroz bilans uspeha prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, vezano za odmeravanje finansijskih obaveza inicijalno označenih po fer vrednosti kroz bilans uspeha, MSFI 9 zahteva da iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja nastane usled promena kreditnog rizika bude prikazan u ostalom rezultatu, osim ako bi prezentacija efekta promene kreditnog rizika obaveze prouzrokovala ili uvećala računovodstvenu neusaglašenost u bilansu uspeha. Promene fer vrednosti obaveze koje nastaju usled kreditnog rizika naknadno se ne reklasifikuju u bilansu uspeha.

(iii) Prestanak priznavanja

Finansijska sredstva

Banka prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla;
- kada Banka prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom;
- kada su značajno modifikovani ugovorni uslovi finansijskog sredstva (videti napomenu 3(k)(iv)).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(iii) Prestanak priznavanja (nastavak)

Finansijska sredstva (nastavak)

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji je prenet) i zbira (i) primljene naknade (uključujući novo pribavljeno sredstvo umanjeno za eventualnu novo preuzetu obavezu) i (ii) eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata, priznaje se u bilansu uspeha.

Banka obavlja transakcije kojima vrši prenos sredstava priznatih u bilansu stanja, gde zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako Banka zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, repo transakcije.

Kada se sredstva prodaju trećim licima sa istovremenim svopom ukupne stope prinosa na prenetu sredstva, transakcija se računovodstveno obuhvata kao osigurana finansijska transakcija slično repo transakcijama s obzirom da Banka zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad takvim sredstvom.

Kod transakcija u kojima Banka, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, a zadržava kontrolu nad sredstvom, Banka nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Finansijske obaveze

Banka prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

(iv) Modifikacija

Prestanak priznavanja usled značajne modifikacije ugovornih uslova

U slučajevima promene ugovornih uslova, Banka procenjuje da li su novčani tokovi značajno modifikovani. Ukoliko su novčani tokovi finansijskog sredstva/obaveze značajno modifikovani u odnosu na originalno ugovorene dolazi do prestanka njihovog priznavanja i priznavanja novog finansijskog sredstva/obaveze po fer vrednosti uvećane za eventualne transakcione troškove. Eventualne razlike između knjigovodstvene vrednosti postojećeg i fer vrednosti novog finansijskog sredstva/obaveze se priznaju u bilansu uspeha u okviru pozicija "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti" i "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti".

Banka pod značajnom modifikacijom novčanih tokova podrazumeva: izmene ugovora usled komercijalnih razloga koje su u skladu sa tržišnim uslovima, izmena valute ili dužnika, kao i promene kojima se uvode ugovorene odredbe koje dovode do neispunjenja SPPI kriterijuma. Saglasno MSFI 9, novo finansijsko sredstvo je klasifikovano u Nivo 1 za potrebe merenja očekivanog kreditnog gubitka (u daljem tekstu: ECL), izuzev ukoliko se ne radi o sredstvu koje predstavlja POCL.

Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja

Izmene ugovora usled finansijskih teškoća dužnika ne smatraju se nužno značajnom modifikacijom koja dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(iv) Modifikacija (nastavak)

Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja (nastavak)

Saglasno MSFI 9, Banka utvrđuje novu bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje prihod ili rashod po osnovu modifikacije u bilansu uspeha (pozicija "Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha"). Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se utvrđuje kao sadašnja vrednost modifikovanih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom. Eventualno nastali transakcioni troškovi koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom trajanja ugovora.

Prema tumačenju ESMA (The European Securities and Markets Authority) datom u dokumentu „Računovodstvene implikacije izbijanja COVID-19 na izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa MSFI 9“ izmene ugovornih uslova koje proizilaze iz moratorijuma smatraju se modifikacijom koja ne dovodi nužno do prestanka priznavanja plasmana. Saglasno tome je Banka obračunala gubitak po osnovu modifikacije za period odlažanja plaćanja (napomene 2 (d) i 13).

(v) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo kada Banka ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu grupe sličnih transakcija, kao što su transakcije koje Banka ima po osnovu trgovanja.

(vi) Merenje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili obaveze je iznos po kojem se sredstva ili obaveze naknadno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju primenom metode efektivne kamatne stope na razliku između početno priznate vrednosti i vrednosti na dan dospeća instrumenta, umanjenu za obezvređenje.

(vii) Merenje po fer vrednosti

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum odmeravanja pod tekućim tržišnim uslovima bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja.

Kada god je moguće, Banka meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, Banka određuje fer vrednost upotrebom metodologije procene. Metodologije procene uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti, analizu diskontovanih tokova gotovine i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Banku, a uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju značajnim za definisanje cene, i u skladu je sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(vii) Merenje po fer vrednosti (nastavak)

Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Banka podešava metode procene i testira njihovu ispravnost upotrebom cena iz utvrdivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih utvrdivih tržišnih podataka.

Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Kada Banka ima poziciju sa netiranjem rizika, srednje tržišne cene se koriste za merenje netiranja rizičnih pozicija, dok se usklađivanja po ponuđenoj ili traženoj ceni primenjuje samo na neto otvorene pozicije. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Banke i druge ugovorne strane, gde je to relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u kojoj Banka smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji, tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena. Međutim, ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim utvrdivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (tj. bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije promenljive uključuju samo podatke koji su utvrđeni na tržištu, u tom slučaju se razlika priznaje u bilansu uspeha prilikom početnog priznavanja instrumenta. U suprotnom, razlika se ne priznaje odmah u bilansu uspeha, već tokom trajanja instrumenta na odgovarajućoj osnovi, ili kada se instrument otkupi, prenese ili proda ili kada fer vrednost postane utvrđiva.

(viii) Identifikacija i merenje obezvređenja

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Banka preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematičnu i problematičnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti (tzv. Nivo 1). Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika (tzv. Nivo 2).

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Banka ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Osnovni principi i pravila Banke pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9

Banka obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(viii) *Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)*

Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja (izuzev POCI) i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 obračunavaju se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na izloženosti koje su u okviru modela očekivanog gubitka. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

Watch-list 2 se odnosi na klijente sa većim rizikom ukazujući na strukturne/strateške probleme, loše poslovanje kao i probleme sa profitabilnošću. Status na watch-list 2 ne može se dodeliti finansijskom instrumentu u momentu njegovog nastanka, već se dodeljuje u slučaju pogoršanja kreditnog rizika u poređenju sa inicijalnim.

U postupku obezvređenja, Banka posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (purchased and/or originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(ix) Otpisi

Kada utvrdi da su određena finansijska sredstva nenaplativa, Banka ih otpisuje. Otpis finansijskog sredstva predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu, pri čemu se razlikuje otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis i otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga.

Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo neće biti naplaćeno, ali se Banka ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva. U tim slučajevima Banka procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva. Banka ima pravo i na obračun zakonske zatezne kamate nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali istu ne evidentira do momenta naplate. Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Banka sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za finansijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljeni). S obzirom da se Banka ne odriče prava na naplatu finansijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja finansijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. U momentu kada Banka proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije.

Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem finansijskog sredstva u bilansu bez bilo kakvog daljeg evidentiranja.

U slučaju naplate otpisanih finansijskih sredstava prihod se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha".

(l) Gotovina i sredstva kod centralne banke

Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju gotovinu u blagajni, žiro račun Banke, ostala novčana sredstva i obaveznu rezervu kod centralne banke u stranoj valuti. Gotovina i sredstva kod centralne banke su iskazani po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

Za potrebe sastavljanja izveštaja o tokovima gotovine, pod gotovinom se smatraju i sredstva na računima kod stranih banaka, dok se sredstva obavezne rezerve kod centralne banke u stranoj valuti ne uključuju.

(m) Potraživanja i obaveze po osnovu derivata

Derivati su izvedeni finansijski instrumenti ili drugi ugovori koji poseduju tri osnovne karakteristike: njihova vrednost se menja zavisno od promena neke bazične – osnovne vrednosti, ne zahtevaju nikakvo početno neto ulaganje ili se zahteva relativno malo neto ulaganje i izmiruju se na datum u budućnosti. Derivati obuhvataju forward transakcije, valutne svopove, kamatne svopove, robne svopove kao i kamatne opcije. U bilansu stanja se prikazuju u okviru aktive ukoliko je njihova fer vrednost pozitivna, odnosno u okviru pasive ukoliko je njihova fer vrednost negativna. Inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a efekti promene fer vrednosti pri naknadnom merenju iskazuju se u bilansu uspeha, u okviru pozicije "Neto dobiti/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata".

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(n) Derivati koji se drže radi zaštite od rizika i računovodstvo zaštite od rizika

Derivati koji se drže radi zaštite od rizika obuhvataju sva derivativna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao sredstva ili obaveze kojima se trguje. Derivati koji se drže radi upravljanja rizicima se vrednuju po fer vrednosti i iskazuju u bilansu stanja.

Banka je odabrala opciju da nastavi da primenjuje MRS 39 vezano za računovodstvo zaštite od rizika.

Banka označava određene derivativne instrumente kao instrumente zaštite od rizika u kvalifikovanom hedžing odnosu. Prilikom početnog određivanja hedžinga, Banka formalno dokumentuje odnos između instrumenta zaštite i stavke koja se štiti, što uključuje i cilj upravljanja određenim rizikom i strategiju preduzimanja zaštite kao i metod koji će primeniti u oceni efektivnosti zaštite. Banka ocenjuje i prilikom početnog određivanja hedžinga i kontinuirano nakon toga da li se očekuje da instrument zaštite bude visoko efektivan u kompenzovanju promena u fer vrednosti ili tokovima gotovine određene stavke pod zaštitom tokom perioda za koji je hedžing naznačen i da li se ostvareni rezultati efektivnosti svakog naznačenog odnosa zaštite kreću od 80% do 125%.

(i) Hedžing fer vrednosti

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od promene fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze koja bi mogla da utiče na rezultat, promene u fer vrednosti derivata se priznaju direktno u bilansu uspeha zajedno sa promenama fer vrednosti stavke koja se štiti, a koje su posledica rizika od kojeg se stavka štiti.

Ako su predmet hedžinga samo određeni rizici koji se mogu pripisati stavki hedžinga, priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga koje nisu u vezi sa rizikom koji je predmet hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Banke za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(ii) Hedžing tokova gotovine

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koji se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznatim sredstvom ili obavezom i koji može uticati na rezultat, promene u instrumentu hedžinga se obuhvataju:

- deo dobitka ili gubitka na instrumentu hedžinga koji je određen kao efektivni hedžing se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu
- neefektivni deo dobitka ili gubitka na instrumentu hedžinga se priznaje u bilansu uspeha.

Priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Banke za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(o) Krediti i potraživanja

Pozicije "Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija" i "Kredit i potraživanja od komitenata" u bilansu stanja obuhvataju finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(k)(ii)). Ukoliko su iskazani po amortizovanoj vrednosti, krediti i potraživanja se u bilansu stanja prikazuju u neto iznosu umanjenom za formiranu ispravku vrednosti (napomena 3(k)(viii)). Ispravka vrednosti se formira umanjenjem knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja kod kojih je identifikovano obezvređenje na teret rashoda da bi se njihova knjigovodstvena vrednost svela na nadoknadiivi iznos. Ako se u narednom periodu iznos gubitaka usled obezvređenja smanji, prethodno priznat gubitak usled obezvređenja se ukida korigovanjem računa ispravke vrednosti. Ukinuti iznos se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto prihodi/rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha".

(p) Hartije od vrednosti

Pozicija "Hartije od vrednosti" u bilansu stanja obuhvata dužničke hartije od vrednosti koje mogu biti klasifikovane u sve tri kategorije finansijskih sredstava zavisno od poslovnog modela i SPPI kriterijuma. U pogledu klasifikacije i vrednovanja videti napomenu 3(k)(ii).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(q) Nekretnine i oprema

(i) Priznavanje i merenje

Početno vrednovanje nekretnina i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se mogu direktno pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je neophodan za funkcionalnost opreme za koju je namenjen kapitalizuje se kao deo te opreme.

Nakon početnog priznavanja:

- oprema se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja,
- nekretnine se vrednuju po revalorizacionom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum revalorizacije umanjenu za ispravku vrednosti i gubitke po osnovu obezvređenja.

Revalorizacija se vrši dovoljno redovno kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda. Prema grupnoj instrukciji "kancelarijska" procena od strane ovlašćenog procenitelja se sprovodi polugodišnje. Ukoliko se istom utvrdi odstupanje fer vrednosti više od 10% u odnosu na postojeću, pristupa se "punoj" proceni fer vrednosti.

Knjiženje efekata revalorizacije zavisi od toga da li je razlika između knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti na datum revalorizacije pozitivna ili negativna. Pozitivni efekti se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve i/ili kao prihod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva do nivoa prethodno priznatih rashoda po istom osnovu za istu nekretninu. Negativni efekti se priznaju kao smanjenje prethodno formirane revalorizacione rezerve i/ili kao rashod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva. Revalorizaciona rezerva nastala po ovom osnovu se prenosi u celosti na neraspoređeni dobitak prilikom prestanka priznavanja nekretnine. Prenosjenje revalorizacione rezerve na neraspoređenu dobit vrši se i dok se sredstvo koristi po proporcionalnoj metodi. Revalorizacionu rezervu nije moguće preneti u bilans uspeha.

Kada delovi istog osnovnog sredstva imaju različit korisni vek upotrebe, računovodstveno se obuhvataju kao odvojena sredstva (glavne komponente) nekretnina i opreme. Dobici ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između priliva ostvarenih njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u neto iznosu u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

(ii) Naknadni troškovi

Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomski koristi od takvih izdataka priticati u Banku.

Troškovi zamene dela osnovnog sredstva kapitalizuju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom priticati u Banku i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Troškovi redovnog servisiranja osnovnih sredstva priznaju se u bilansu uspeha u trenutku nastanka.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(q) Nekretnine i oprema (nastavak)**

(iii) Amortizacija

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec kada su ova sredstva raspoloživa za upotrebu. Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja svake stavke nekretnina i opreme pošto se na taj način najverodostojnije odražava očekivani obrazac potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u datom sredstvu. Sredstva sa pravom korišćenja se amortizuju tokom perioda trajanja lizinga ili korisnog ekonomskog veka upotrebe, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Stope amortizacije primenjene u tekućem i uporednom periodu su sledeće:

Opis	Procenjeni korisni vek (u godinama)	Minimalna godišnja stopa %
Građevinski objekti	Maksimalno 50	2 %
Nameštaj	Maksimalno 25	4 %
Elektronski sistemi	Maksimalno 15	6,67 %
Ostalo	Maksimalno 10	10 %

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna ili revalorizovana vrednost u slučaju nekretnina.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno. Nije bilo promene u odnosu na prošlu godinu.

(r) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina obuhvata softver, licence i ostalu nematerijalnu imovinu.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna sredstva se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi sadržane u konkretnom sredstvu na koje se odnose. Svi ostali izdaci predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalne imovine, počev od narednog meseca u odnosu na mesec kada je ulaganje raspoloživo za upotrebu.

Procenjeni korisni vek nematerijalne imovine iznosi 5 godina, a amortizaciona stopa iznosi 20%, osim za ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(s) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine predstavljaju nekretnine koje se drže radi ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili u obe svrhe.

Početno vrednovanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po metodu fer vrednosti i ne podležu obavezi obračuna amortizacije kao ni utvrđivanju eventualnog obezvređenja. Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promene fer vrednosti investicionih nekretnina priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(t) Lizing****(i) Banka kao korisnik lizinga**

Lizing je saglasno MSFI 16 definisan kao ugovor, ili deo ugovora, kojim se prenosi pravo korišćenja imovine u određenom vremenskom periodu u zamenu za naknadu. Sredstvo sa pravom korišćenja se priznaje ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

- ukoliko se sredstvo koje je predmet lizinga može eksplicitno ili implicitno identifikovati,
- kada se tokom lizing perioda mogu ostvariti sve suštinske ekonomske koristi od korišćenja sredstva i
- ako se može upravljati korišćenjem sredstva, odnosno odlučivati na koji način i za koje svrhe će se sredstvo koristiti tokom celog perioda lizinga.

Banka ne primenjuje zahteve MSFI 16 na sredstva male vrednosti tj. vrednosti do EUR 5.000 u dinarskoj protivvrednosti, kratkoročne zakupe (do godinu dana) i nematerijalnu imovinu. Tipični primeri sredstava male vrednosti su: štampači, aparati za vodu, pos terminali, tableti, računari, telefoni i manji kancelarijski nameštaj. Navedeni zakupi se priznaju kao rashod po proporcionalnoj metodi u bilansu uspeha.

Kada se analizom ugovora proceni da je ugovor lizing, sredstvo sa pravom korišćenja se priznaje u aktivi, a obaveza po osnovu lizinga u pasivi bilansa stanja. Sredstvo sa pravom korišćenja se početno vrednuje po nabavnoj vrednosti koja se sastoji iz:

- vrednosti inicijalno priznate obaveze po osnovu lizinga,
- iznosa unapred plaćenih lizing obaveza i datih depozita,
- iznosa inicijalnih direktnih troškova, ukoliko ih ima,
- umanjenja za eventualne lizing podsticaje primljene od davaoca lizinga
- procenjene troškove demontaže i uklanjanja imovine kao i vraćanja imovine u prvobitno stanje.

Nakon početnog priznavanja, sredstvo se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke po osnovu obezvređenja, usklađenoj za ponovna merenja obaveza po osnovu lizinga.

Sredstva za pravom korišćenja se amortizuju proporcionalnom metodom. Obračun amortizacije kreće od prvog dana narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je sredstvo raspoloživo za korišćenje.

Obaveza po osnovu lizinga se inicijalno vrednuje po sadašnjoj neto vrednosti svih budućih lizing plaćanja po osnovu lizinga (bez poreza na dodatu vrednost), diskontovanih po kamatnoj stopi implicitnoj za lizing, a u nedostatku iste, po inkrementalnoj stopi zaduživanja. Inkrementalna stopa zaduživanja se određuje na bazi troškova finansiranja obaveze sličnog trajanja i sličnog obezbeđenja kao one koja je predviđena lizing ugovorom.

Buduća lizing plaćanja koja se nakon diskontovanja uključuju u vrednost lizing obaveze obuhvataju:

- fiksna plaćanja umanjena za eventualne primljene podsticaje u vezi sa zakupom,
- varijabilna lizing plaćanja, odnosno plaćanja koja zavise od indeksa ili stope,
- plaćanja u skladu sa klauzulom o garanciji rezidualne vrednosti predmeta zakupa,
- cenu koštanja opcije otkupa, ukoliko je razumno sigurno da će se opcija koristiti,
- kazne za raskid ugovora, ukoliko je razumno verovatno da će iskoristiti opcija raskida.

Nakon početnog priznavanja, obaveza po osnovu lizinga se umanjuje za izvršena plaćanja lizing obaveze, povećava za pripisanu kamatu i usklađuje po osnovu:

- promene u budućim lizing plaćanjima, koje nastaju kao rezultat promene stope ili indeksa koji je korišćen za utvrđivanje inicijalne lizing obaveze,
- promene u proceni korišćenja opcije za kupovinu predmetne imovine,
- promene iznosa za koji se očekuje da će se platiti prema garanciji rezidualne vrednosti,
- promene lizing perioda.

Usklađivanje vrednosti obaveze po osnovu lizinga zahtevaju i usklađivanje sredstva sa pravom korišćenja. Po osnovu lizinga, Banka priznaje troškove amortizacije i rashod kamate u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(t) Lizing (nastavak)

- (ii) Banka kao davalac lizinga

Kada se Banka pojavljuje u ulozi davaoca lizinga, vrši se procena da li se radi o finansijskom ili operativnom lizingu. Ukoliko Banka proceni da se ugovorom prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva, lizing se klasifikuje kao finansijski. U suprotnom, radi se o operativnom lizingu. MSFI 16 ne donosi suštinske promene vezano za računovodstveni tretman lizinga kod davaoca lizinga u odnosu na MRS 17.

(u) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje nagoveštaji koji ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Nematerijalna ulaganja sa neograničenim korisnim vekom upotrebe se analiziraju u cilju utvrđenja eventualnog obezvređenja jednom godišnje. Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu i nadoknadivog iznosa tog sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu.

Nadoknadiva vrednost sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu je vrednost u upotrebi ili fer vrednost umanjena za troškove prodaje, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procene vrednosti u upotrebi, procenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrednosti primenom diskontne stope pre oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i rizike specifične za to sredstvo ili jedinicu koja generiše gotovinu.

Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva i nadoknadivog iznosa tog sredstva i priznaje se u bilansu uspeha. Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za ispravku vrednosti, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

(v) Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Banke.

Banka klasifikuje instrumente kapitala kao obaveze ili vlasničke instrumente u skladu sa suštinom ugovornih odredbi konkretnog instrumenta. Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati, dok se nakon početnog priznavanja, vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatne stope.

(w) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje je neophodan odliv resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Banku. Rezervisanje se utvrđuje diskontovanjem očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, po potrebi, rizika specifičnih za datu obavezu. Banka ne vrši diskontovanje očekivanih budućih novčanih odliva za koje se, prema najboljim procenama, očekuje da će nastati u kratkom roku.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(x) Finansijske garancije

Finansijske garancije predstavljaju ugovore po kojima je Banka u obavezi da izvrši naznačeno plaćanje u vidu isplate držaocu za gubitak koji je pretrpeo zato što naznačeni dužnik nije izvršio blagovremeno plaćanje odnosno činjenje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

Obaveze po osnovu finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrednosti i početna fer vrednost se amortizuje u toku trajanja finansijske garancije, u skladu sa uslovima ugovora. Obaveza po osnovu finansijske garancije se naknadno evidentira po amortizovanoj vrednosti ili po sadašnjoj vrednosti najbolje procene svih budućih plaćanja (kada je plaćanje po garanciji verovatno), u zavisnosti od toga koji je iznos veći. Finansijske garancije su prikazane u okviru potencijalnih obaveza.

(y) Naknade zaposlenima

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročna rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazana na dan 31. decembra 2021. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki. Za utvrđivanje rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju korišćene su statističke tablice smrtnosti, stope fluktuacije i invalidnosti, a takođe i tablice iščezavanja sastavljene od strane aktuara, kao i projektovana godišnja stopa rasta zarada od 7,5% i godišnja diskontna stopa od 4,5%. Pored toga, Banka je u 2021. godini izvršila ukalkulisavanje troškova za neiskorišćene dane godišnjeg odmora.

Obaveze po osnovu kratkoročnog nagrađivanja zaposlenih iskazuju se na nediskontovanoj osnovi, a priznaju se kao trošak u trenutku pružanja usluge. Dugoročna primanja obuhvataju isplate po osnovu dugoročnih šema nagrađivanja zaposlenih koji su uključeni u navedene šeme nagrađivanja na osnovu kriterijuma doprinosa dugoročnoj i rastućoj profitabilnosti Banke. Obaveze za dugoročno nagrađivanje priznaju se korišćenjem odgovarajuće diskontne stope.

(z) Investicije u zavisna društva

Zavisno društvo je onaj entitet nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena ili ima prava na varijabilne prinose po osnovu učešća u pravnom licu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala. Investicije u zavisna društva se inicijalno vrednuju po nabavnoj vrednosti saglasno MSFI 10 i MRS 27. Na svaki datum izveštavanja, Banka procenjuje da li postoje objektivni dokazi da su investicije u zavisna društva obezvređene. Gubici usled obezvređenja priznaju se u bilansu uspeha.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA**(a) Uvod i pregled**

Banka je u svom poslovanju naročito izložena sledećim osnovnim vrstama rizika:

- Kreditni rizik,
- Tržišni rizik,
- Operativni rizik,
- Rizik likvidnosti,
- Rizik usklađenosti poslovanja,
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma,
- Strateški rizik,
- Poslovni rizik,
- Reputacioni rizik,
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi,
- Rizik informacionog sistema,
- Rizik modela

Okvir za upravljanje rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje materijalnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% regulatornog kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% regulatornog kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Sektor za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje rizicima organizovan je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad tri direkcije, jednog odeljenja i dva specijalizovana tima i to: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja, Direkcije za problematične plasmane, Odeljenja za finansijski i tržišni rizik, Tima za operativni i reputacioni rizik i Tima za internu validaciju. Sve pomenute organizacione jedinice direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Direkcija interne revizije

Direkcija interne revizije obavlja svoje aktivnosti na bazi godišnjeg plana i strateškog petogodišnjeg plana odobrenog od strane Upravnog odbora. Učestalost vršenja interne revizije (učestalost ili dužina revizije) određenog poslovnog segmenta može da varira od jedne do pet godina i direktno zavisi od nivoa procenjenog rizika. Direkcija interne revizije redovno prati implementaciju preporuka (akcionih planova) u izveštajima interne revizije i izveštajima Izvršnom odboru, Odboru za reviziju i Upravnom odboru, kao i sva potencijalna kašnjenja u implementaciji mera.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci ili potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta.

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih direkcija u okviru Sektora za upravljanje rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem i restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

Banka u cilju adekvatnog i pravovremenog upravljanja rizicima u oblasti kreditiranja primenjuje sledeća interna akta: Pravilnik o upravljanju rizicima, Pravilnik o nadležnostima u kreditnim poslovima, dokumente kojima se uređuju pravila dodele kreditnog rejtinga, Poslovnik o radu kreditnog odbora, Politiku za ublažavanje kreditnog rizika, Politiku za procene vrednosti nepokretnosti, Pravila za praćenje klijenata sa povišenim rizikom, Pravila za upravljanje restrukturiranim i problematičnim klijentima, Pravilnik o obračunu rezervisanja prema MRS/MSFI i druga akta. Cilj Banke je da se definisanjem procedura i odgovornosti pojedinaca u procesu upravljanja rizicima zaštiti od negativnog uticaja, ali i optimizuje nivo preuzetih rizika.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određene prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Banka takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

Ovlašćenja, odgovornosti i nadležnosti lica uključenih u sistem upravljanja rizicima Banke definisani su Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima. Prilikom donošenja odluka u oblasti kreditiranja, nezavisno od nivoa odlučivanja poštuje se princip tzv. „četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da za svaki zahtev postoje dve strane koje se međusobno proveravaju - ona koja predlaže i ona koja odobrava određeni plasman.

Glavni cilj u 2021. godini je bio kontrolisanje potencijalnih negativnih efekata usled COVID19 pandemije, s obzirom da su efekti iste već bili poznati, stoga je došlo do modifikovanja kreditnog procesa, u smislu uvođenja fleksibilnosti u pravila za kreditiranje. Svakako fokus je bio na klijentima iz industrija koje su u manjoj meri pogođene negativnim efektima pandemije. U slučajevima gde je kod korporativnih klijenata primećen povećan rizik ili je očekivano povećanje rizika usled industrije u kojoj klijent posluje, kroz postojeći proces se menjala klasifikacija klijenata (transfer na watch list-u ili u Restructuring gde je bilo potrebno). Dodatno, akcenat je bio i na izmenjenim procesima i pravilima prilikom uvođenja moratorijuma i kreditiranja kroz garantnu šemu Republike Srbije, kao i na pojačanom monitoringu svih aktivnosti u kreditnom procesu.

Izveštavanje o kreditnom riziku

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika,
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija,
3. Kontinuirano praćenje kreditnog rizika,
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi kreditnog rizika.

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki).

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD),
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD),
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom na osnovu master rejting skale. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa MSFI, čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktima Banke.

U cilju ispunjenja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme UniCredit Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem odgovarajućih limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se sledeći izveštaji:

Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	Korisnik izveštaja					
			CRO Sektor	Kreditni odbor	ALCO odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	Direkcija za strategiju, planiranje i finansijsku kontrolu / Sektor za upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)		-		+	+	+
Credit Risk Dashboard	Odeljenje za kontrolu kreditnog rizika	mesečno***	+	-		-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Sektor za upravljanje rizicima	kvartalno	+	+		+	-	-
Izveštaj o apetitima rizika	Tim za integrisano upravljanje rizicima	kvartalno			+		+	+
Risk profile Banke	Odeljenje za finansijski i tržišni rizik	mesečno			+			
Management summary izveštaj	Odeljenje za finansijski i tržišni rizik	dnevno				+		
Operational risk izveštaj	Tim za operativni i reputacioni rizik	mesečno				+		
Reputational risk izveštaj	Tim za operativni i reputacioni rizik	kvartalno				+		

* izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru

**izveštaj se dostavlja Kreditnom odboru nakon što je predstavljen Izvršnom odboru

***predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktorima Sektora za upravljanje rizicima i direktorima direkcija i odeljenja u okviru CRO funkcije.

****Primaoci Izveštaja su sledeći organizacioni delovi banke: Članovi Izvršnog Odbora (Predsednik Izvršnog Odbora i Direktori sektora za : Strategiju i finansije, Korporativno i investiciono bankarstvo, Poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Upravljanje rizicima), Tim za trgovanje finansijskim proizvodima, Odeljenje za Investicione usluge, Odeljenje za finansije, Odeljenje za finansijske i tržišne rizike, UCL CEO, kao i UniCredit Group predstavnici (na zahtev).

***** Korisnici Izveštaja su sledeći organizacioni delovi banke: Rukovodeći Tim banke i CEO Lizinga, Direkcija Interne revizije, Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke, Direkcija bankarskih operacija, Direkcija organizacije, Direkcija informacionih tehnologija, Odeljenja bezbednosti Banke, Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Fraud Management. Izveštaj predstavlja mesečni pregled događaja operativnih rizika.

***** Korisnici Izveštaja su sledeći organizacioni delovi banke: Rukovodeći Tim banke. Izveštaj predstavlja kvartalni pregled rezultata analiza i uticaja na reputacioni rizik

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrolu. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- pregled statusa najbitnijih aktivnosti Sektora za upravljanje rizicima,
- podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija,
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke,
- osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta),
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama,
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata,
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke),
- PD i LGD po segmentima,
- troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec),
- trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Izvršnom odboru Banke, a nakon toga se dostavlja i Kreditnom odboru Banke radi informacije. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtingima itd.
- pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti
- status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout)
- podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima.

Izveštaj o apetitima rizika se sastavlja na kvartalnom nivou i prezentuje se na sednici ALCO odbora. U pripremi izveštaja učestvuju organizacioni delovi Banke koji učestvuju u izradi okvira apetita rizika. Izveštaj podrazumeva praćenje ponašanja ključnih risk indikatora performansi kroz vreme sa ciljem:

- da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika na nivou Banke (što je kroz 'bottom up' proces usaglašeno sa Holding kompanijom i usvojeno od strane lokalnog Upravnog odbora;
- da upozori na potencijalna značajna negativna kretanja ključnih indikatora i njihovih komponenata, kao i da pruži objašnjenje istih;
- da podrži razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim risk profilom

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku

Naredna tabela prikazuje maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku, po vrstama finansijskih instrumenata:

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 21)		Hartije od vrednosti (napomena 24)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 25)		Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 26)		Ostala sredstva (napomena 32)		Vanbilansne stavke	
	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.
U hiljadama dinara												
Pojedinačna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	-	-	253.827	705.260	8.879	11.299	-	4.957
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani*	-	-	-	-	-	-	9.540.658	7.523.849	3.149	4.340	141.810	275.752
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	-	-	3.755.615	2.132.029	56.656	20.974	3.461	578
Bruto plasmani	-	-	-	-	-	-	13.550.100	10.361.138	68.684	36.613	145.271	281.287
Ispravka vrednosti	-	-	-	-	-	-	7.831.960	5.833.413	62.163	31.176	82.855	101.972
Knjigovodstvena vrednost	-	-	-	-	-	-	5.718.140	4.527.725	6.521	5.437	62.416	179.315
Grupna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 1-6	67.572.925	57.151.931	109.210.970	100.749.619	42.245.498	27.765.931	177.934.522	166.893.964	220.307	138.775	210.324.982	171.630.261
Pravna lica, rejting 7	-	-	-	-	-	-	7.457.090	9.691.827	160	795	5.430.044	4.574.415
Pravna lica, rejting 8	-	-	-	-	-	-	1.636.522	9.918.677	313	853	87.361	1.754.874
Fizička lica <90 dana kašnjenja	-	-	-	-	-	-	119.103.413	91.450.079	21.831	1.666	4.636.389	1.599.862
Bruto plasmani	67.572.925	57.151.931	109.210.970	100.749.619	42.245.498	27.765.931	306.131.547	277.954.547	242.611	142.089	220.478.776	179.559.412
Ispravka vrednosti	2	84	79.515	268.440	4.014	36.099	4.186.986	3.823.077	329	862	183.244	237.591
Knjigovodstvena vrednost	67.572.923	57.151.847	109.131.455	100.481.179	42.241.484	27.729.832	301.944.561	274.131.470	242.282	141.227	220.295.532	179.321.821
Knjigovodstvena vrednost aktive sa dodeljenim rejtingom	67.572.923	57.151.847	109.131.455	100.481.179	42.241.484	27.729.832	307.662.701	278.659.195	248.803	146.664	220.357.948	179.501.136
Knjigovodstvena vrednost aktive bez dodeljenog rejtinga	-	-	2.791.886	2.073.599	-	-	-	-	1.080.545	1.070.885	-	-
Ukupna knjigovodstvena vrednost	67.572.923	57.151.847	111.923.341	102.554.778	42.241.484	27.729.832	307.662.701	278.659.195	1.329.348	1.217.549	220.357.948	179.501.136

*Kategorija „Pravna lica – restrukturirani plasmani“ uključuje klijente sa internim rejtingom 8- čija ispravka vrednosti nije pojedinačna već je formirana grupno.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Implementacija bazelskih standarda

U oblasti primene bazelskih standarda u vezi sa modelima kreditnog rizika, težište aktivnosti bilo je prvenstveno na nastavku razvoja modela za pravna lica srednje veličine, kao i softverske implementacije, testiranja i početka primene novog rejting modela za fizička lica koji je pušten u rad u septembru 2021. godine.

Interni rejting sistem (rejting skala)

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit Grupe i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupe. Rejting sistem Banke je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Banka koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa.

Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 23 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar“ do „prihvatljiv“. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8- pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuju klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka

U skladu sa važećim dokumentom MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, Banka obračunava dvanaestomesečni ECL ili ECL za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja. Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 – pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koja nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 – pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali gde ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 – uključuje finansijska sredstva koja imaju objektivne dokaze o obezvređenju na izveštajni datum.

Na kraju Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu, dok Nivo 3 uključuje problematičnu finansijsku aktivu. U kalkulaciji očekivanih gubitaka za finansijske instrumente u Nivo 1 primenjuje se dvanaestomesečni obračun očekivanog gubitka, dok se za finansijske instrumente u Nivou 2 primenjuje obračun na nivou životnog veka (lifetime).

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada izloženost po transakciji dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3)

Shodno dokumentu MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, ukoliko postoji objektivni dokaz obezvređenja (u daljem tekstu default status) na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, sva finansijska sredstva se klasifikuju u Nivo 3 obezvređenja. Prema članu 178 Uredbe EUR br. 575/2013 smatra se da je neizvršenje obaveza (default) nastupilo u odnosu na određenog dužnika kada su se dogodili jedan ili oba od sledeća dva događaja: 1) dužnik je u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili/i 2) malo je verovatno da će dužnik platiti bar jednu od svojih kreditnih obaveza u potpunosti bez regresnih radnji koje pravno lice treba da preduzme. Za finansijske instrumente klasifikovane u Nivo 3 pravilo je da se obezvređenje zasniva na obračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek plasmana. U tom procesu Banka posebno tretira klijente u statusu defaulta čija se izloženost smatra značajnom i takve plasmane odnosno klijente Banka individualno procenjuje, na pojedinačnoj osnovi (case by case), dok za plasmane koji nisu individualno značajni tu proceni vrši na kolektivnoj osnovi.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjenje vrednosti se pojavilo ukoliko postoji objektivni dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva, a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Banka je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjenja vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Banka treba da proceni iznos koji može da se povрати za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjenja vrednosti.

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjenja vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala) diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je definisana u skladu sa internim aktima Banke. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplate glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmana. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmana se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se priznaju u bilansu uspeha.

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjenjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata u default statusu u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Banka primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela).

Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi u okviru Nivoa 3, vrši se za klijente u default statusu a da pri tome klijenti ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu rezervisanja. Kalkulacija rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se prema kalkulaciji: $ECL = unsecEAD \times LGDs3 (time\ in\ default)$

Gde je:

- unsecEAD – Exposure u default-u umanjen za vrednost kolaterala
- LGDs3 (time in default) - gubitak u trenutku default-a

Ukoliko je potraživanje u potpunosti obezbeđeno kolateralom te je iz tog razloga unsecEAD jednak 0, primenjuje se kalkulacija:

$ECL = EAD \times ponder\ rezervisanja\ za\ Nivo\ 1$

Ponder rezervisanja za Nivo 1 utvrđuje se na šestomesečnom nivou, preračunavanjem ove vrednosti na osnovu prosečnog nivoa rezervisanja po segmentima portfolija.

Vrednosti LGDs3 (time in default) zavise od klijentskog segmenta, godina otplate, kao i perioda u kojem je klijent u default-u.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)****Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)**

Uticaj COVID-19 na ECL

Imajući u vidu složenost okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19 koje su uticale na građane i ekonomiju, Banka je uvela određene mere i aktivnosti u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom, što podrazumeva blagovremeno prepoznavanje potencijalnih poteškoća dužnika i preduzimanje odgovarajućih koraka. Što se tiče obračuna ECL, uticaj COVID-19 rezultirao je u ažuriranju makroekonomskih pretpostavki koje su korišćene u određivanju ECL (posebno tzv. „forward looking“ informacije). Makroekonomske informacije i pretpostavke vezano za COVID-19 razmatrane su u ECL scenarijima na način da se prilagode PD i LGD parametri koji su rezultirali povećanim nivoom ECL (odražavajući prognozu BDP, stope nezaposlenosti, kamatnih stopa i slično).

Podrška klijentima izmirenju obaveza kao deo COVID-19 paketa podrške (moratorijum definisan od strane NBS) ne rezultira nužno u značajnom pogoršanju kreditnog rizika (SICR – significant increase in credit risk) odnosno ne predstavlja trigger za automatsku migraciju iz Nivoa 1 u Nivo 2 ili automatski trigger za defaultni događaj (Nivo 3) osim ukoliko ne postoje drugi dokazi za nemogućnost izmirenja obaveza (UTP - Unlikely to Pay). Međutim, za razliku od prva dva kruga podrške od strane NBS (tzv. „opt out“ moratorijumi), nakon 3. moratorijuma (tzv. „opt in“ moratorijuma) Banka je preduzela konkretne akcije u smislu pogoršanja rejtinga za klijente koji su po treći put izabrali olakšice što je uglavnom rezultiralo njihovom reklasifikacijom na Watch list 2 odnosno Nivo 2 klasifikacijom.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Uticaj COVID-19 na ECL (nastavak)

Pregled kredita i potraživanja koji podležu moratorijumu na dan 31.12.2021. godine

U hiljadama dinara

	Bruto knjigovodstvena vrednost							Ispravka vrednosti							Bruto knjigovodstvena vrednost	
	Neproblematični*				Problematični*				Neproblematični*			Problematični*			Povećanje problema-tičnih izloženosti**	
		od toga: restrukturirani	od toga: sa pogoršanim nivoom kreditnog rizika od trenutka inicijalnog priznavanja (stage 2)*		od toga: restrukturirani	od toga: bez kašnjenja ili u docnji do 90 dana ali sa malom procenjenom verovatnoćom izmirenja obaveza			od toga: restrukturirani	od toga: sa pogoršanim nivoom kreditnog rizika od trenutka inicijalnog priznavanja (stage 2)*	od toga: restrukturirani	od toga: bez kašnjenja ili u docnji do 90 dana ali sa malom procenjenom verovatnoćom izmirenja obaveza*				
1	Kreditni koji su predmet moratorijuma	124.709.125	114.562.909	2.817.398	19.615.808	10.146.216	3.970.469	5.914.165	(8.341.544)	(2.451.509)	(151.502)	(1.553.252)	(5.890.035)	(2.122.275)	(3.058.674)	1.916.372
2	od toga: fizička lica	55.043.125	52.163.450	214.710	6.597.470	2.879.675	118.192	910.286	(3.795.380)	(1.860.285)	(32.170)	(1.084.797)	(1.935.095)	(97.968)	(572.608)	403.126
3	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	21.749.535	21.387.839	61.790	1.092.131	361.697	5.033	107.901	(87.355)	(32.592)	(1.193)	(10.927)	(54.763)	(277)	(4.180)	48.035
4	od toga: privredna društva	68.777.723	61.511.182	2.602.688	13.018.216	7.266.541	3.852.277	5.003.879	(4.544.627)	(589.687)	(119.332)	(468.453)	(3.954.940)	(2.024.307)	(2.486.067)	1.513.247
5	od toga: mala i srednja preduzeća	31.668.527	27.248.088	674.294	7.817.564	4.420.439	1.006.424	2.157.854	(3.000.860)	(481.140)	(72.449)	(399.169)	(2.519.720)	(589.314)	(1.050.902)	1.513.247
6	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	42.064.578	36.521.770	2.022.299	7.437.435	5.542.808	3.100.101	4.073.933	(3.380.268)	(150.635)	(46.885)	(123.743)	(3.229.634)	(1.803.015)	(2.341.248)	909.801

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2021. godine prema prikazanim kategorijama: problematični, neproblematični, restrukturirani, Nivo 2, unlikely to pay

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon završenog moratorijuma (presek na 31.12.2021.)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Uticaj COVID-19 na ECL (nastavak)

Pregled kredita i potraživanja koji podležu moratorijumu na dan 31.12.2021. godine (nastavak)

U hiljadama dinara		Broj klijenata	Bruto knjigovodstvena vrednost		
				od toga: zakonski moratorijum	od toga: istekao moratorijum
1	Kreditima kojima je moratorijum bio ponuđen	145.849	281.764.511		
2	Kreditima koji su predmet moratorijuma (odobren moratorijum)	105.861	124.709.125	124.709.125	124.709.125
3	od toga: fizička lica		55.043.125	55.043.125	55.043.125
4	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima		21.749.535	21.749.535	21.749.535
5	od toga: privredna društva		68.777.723	68.777.723	68.777.723
6	od toga: mala i srednja preduzeća		31.668.527	31.668.527	31.668.527
7	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima		42.064.578	42.064.578	42.064.578

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost		Maksimalni iznos - predmet garancije	Bruto knjigovodstvena vrednost
			od toga: restrukturirani*	primljena državna garancija	povećanje problematičnih izloženosti**
1	Nivoi odobreni krediti i predmet državne garantne šeme	29.563.672	408.406	7.078.165	-
2	od toga: fizička lica	-			-
3	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	-			-
4	od toga: privredna društva	29.558.576	408.406	7.076.941	652.820
5	od toga: mala i srednja preduzeća	28.145.407			652.820
6	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	824.996			-

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2021. godine prema prikazanim kategorijama

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon novog odobrenja po osnovu garantne šeme (stanje na dan 31.12.2021.)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Uticaj COVID-19 na ECL (nastavak)

Pregled kredita i potraživanja koji podležu moratorijumu na dan 31.12.2020. godine

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost							Ispravka vrednosti							Bruto knjigovodstvena vrednost
		Neproblematični*				Problematični*			Neproblematični*				Problematični*			
			od toga: restrukturirani	od toga: sa pogoršanim nivoom kreditnog rizika od trenutka inicijalnog priznavanja (stage 2)*			od toga: restrukturirani	od toga: bez kašnjenja ili u docnji do 90 dana ali sa malom procenjenom verovatnoćom izmirenja obaveza			od toga: restrukturirani	od toga: sa pogoršanim nivoom kreditnog rizika od trenutka inicijalnog priznavanja (stage 2)*		od toga: restrukturirani	od toga: bez kašnjenja ili u docnji do 90 dana ali sa malom procenjenom verovatnoćom izmirenja obaveza*	
1	Kreditni koji su predmet moratorijuma	207.402.944	197.387.973	5.784.661	41.687.179	10.014.971	5.053.963	6.955.878	(381.930)	(345.319)	(13.957)	(69.489)	(36.611)	(25.576)	(21.456)	3.995.688
2	od toga: fizička lica	72.944.387	70.833.741	352.871	10.096.859	2.110.646	101.542	106.243	(290.873)	(281.318)	(2.498)	(44.641)	(9.555)	(921)	(814)	697.190
3	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	24.143.290	23.860.777	87.434	1.322.410	282.513	4.768	4.862	(59.865)	(59.541)	(266)	(3.525)	(324)	(8)	(12)	38.543
4	od toga: privredna društva	134.015.071	126.117.484	5.431.790	31.376.925	7.897.587	4.952.421	6.849.635	(90.918)	(27.056)	(11.459)	(24.711)	(63.862)	(24.655)	(20.642)	3.298.498
5	od toga: mala i srednja preduzeća	58.100.916	54.333.087	691.556	15.236.975	3.767.829	1.259.283	2.767.781	(44.975)	(17.296)	(2.793)	(7.753)	(27.679)	(14.895)	(16.910)	1.894.041
6	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	66.683.846	61.165.391	4.476.946	15.950.406	5.518.455	3.936.393	5.381.765	(45.472)	(4.920)	(8.878)	(19.079)	(40.552)	(3.137)	(4.873)	1.824.867

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2020. godine prema prikazanim kategorijama: problematični, neproblematični, restrukturirani, Nivo 2, unlikely to pay

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon završenog moratorijuma (presek na 31.12.2020.)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Uticaj COVID-19 na ECL (nastavak)

Pregled kredita i potraživanja koji podležu moratorijumu na dan 31.12.2020. godine (nastavak)

U hiljadama dinara		Broj klijenata	Bruto knjigovodstvena vrednost		
				od toga: zakonski moratorijum	od toga: istekao moratorijum
1	Kreditima kojima je moratorijum bio ponuđen	138.081	288.315.685		
2	Kreditima koji su predmet moratorijuma (odobren moratorijum)	108.421	207.402.944	207.402.944	207.402.944
3	od toga: fizička lica		72.944.387	72.944.387	72.944.387
4	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima		24.143.290	24.143.290	24.143.290
5	od toga: privredna društva		134.015.071	134.015.071	134.015.071
6	od toga: mala i srednja preduzeća		58.100.916	58.100.916	58.100.916
7	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima		66.683.846	66.683.846	66.683.846

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost		Maksimalni iznos - predmet garancije	Bruto knjigovodstvena vrednost
			od toga: restrukturirani*	primljena državna garancija	povećanje problematičnih izloženosti**
1	Novi odobreni krediti predmet državne garantne seme	22.415.809	153.288	5.379.794	-
2	od toga: fizička lica	-			-
3	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	-			-
4	od toga: privredna društva	22.415.809	153.288	5.379.794	270.163
5	od toga: mala i srednja preduzeća	20.947.828			270.163
6	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	257.847			-

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2020. godine prema prikazanim kategorijama

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon novog odobrenja po osnovu garantne seme (stanje na dan 31.12.2020.)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Naredna tabela prikazuje analizu bruto i neto problematičnih plasmana bankama i klijentima.

U hiljadama dinara	Hartije od vrednosti (napomena 24)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 25)		Kredit i potraživanja od komićenata (napomena 26)		Ostala sredstva (napomena 32)		Vanbilansne stavke	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
31. decembar 2021.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	253.827	61.924	8.879	912	-	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	9.540.658	4.427.138	3.149	537	141.810	61.230
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	-	-	3.755.615	1.229.078	56.656	5.072	3.461	1.186
Ukupno	-	-	-	-	13.550.100	5.718.140	68.684	6.521	145.271	62.416
31. decembar 2020.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	705.260	159.094	11.299	891	4.957	1.128
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	7.523.849	3.572.677	4.340	384	275.752	177.884
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	-	-	2.132.029	795.954	20.974	4.162	578	303
Ukupno	-	-	-	-	10.361.138	4.527.725	36.613	5.437	281.287	179.315

Starosna struktura dospelih, a neobezvređenih plasmana na dan 31. decembra 2021. godine, prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Dospeli do 30 dana	Dospeli od 31 do 60 dana	Dospeli od 61 do 90 dana	Dospeli preko 90 dana	Ukupno
Kredit i potraživanja od komićenata					
Bruto vrednost	2.180.813	460.670	43.733	178.655	2.863.871
Ispravka vrednosti	(201.480)	(147.506)	(17.516)	(63.849)	(430.351)
Neto knjigovodstvena vrednost	1.979.333	313.164	333	114.806	2.433.520

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a		Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	uN1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	57.151.931	10.420.994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67.572.925
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	57.151.931	10.420.994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67.572.925

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a		Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	uN1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	59.710.331	-	(2.558.400)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	57.151.931
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	59.710.331	-	(2.558.400)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	57.151.931

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(ii) Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a							Transfери između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)			
Nivo 1	100.749.619	46.441.924	(26.452.050)	-	-	-	-	-	-	-	(15.454.816)	3.926.293	109.210.970	
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	100.749.619	46.441.924	(26.452.050)	-	-	-	-	-	-	-	(15.454.816)	3.926.293	109.210.970	

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a							Transfери između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)			
Nivo 1	105.078.855	2.548.114	(20.963.136)	-	-	-	-	-	-	-	(592.783)	14.678.569	100.749.619	
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	105.078.855	2.548.114	(20.963.136)	-	-	-	-	-	-	-	(592.783)	14.678.569	100.749.619	

(iii) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a							Transfери između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)			
Nivo 1	27.754.792	18.262.859	(3.947.508)	(573)	(573)	-	-	-	-	-	(93.333)	251.762	42.227.999	
Nivo 2	11.139	959	-	425	425	-	-	-	-	-	(32)	5.008	17.499	
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	27.765.931	18.263.818	(3.947.508)	(148)	(148)	-	-	-	-	-	(93.365)	256.770	42.245.498	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iii) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (nastavak)

Nivo	U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a					Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	2.893.202	26.212.329	(1.230.426)	4.722	-	4.722	-	-	-	-	(368.692)	243.657	27.754.792
Nivo 2	16.917	14	(1.075)	(4.704)	-	(4.704)	-	-	-	-	(14)	1	11.139
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	2.910.119	26.212.343	(1.231.501)	18	-	18	-	-	-	-	(368.706)	243.658	27.765.931

(iv) Krediti i potraživanja od komitenata

Nivo	U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a					Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	216.379.827	3.261.464	(24.244.832)	(2.622.358)	(13.987.480)	14.801.410	(3.705.039)	268.751	-	-	(55.490.562)	113.993.836	251.277.375
Nivo 2	61.574.717	1.299.870	(3.376.209)	(6.835.410)	12.464.244	(16.835.746)	-	-	(2.677.487)	213.579	(18.971.604)	21.162.806	54.854.170
Nivo 3	10.361.141	68.848	(961.384)	5.096.513	-	-	3.293.965	(373.633)	2.433.430	(257.249)	(1.728.737)	713.721	13.550.102
Ukupno	288.315.685	4.630.182	(28.582.425)	(4.361.255)	(1.523.236)	(2.034.336)	(411.074)	(104.882)	(244.057)	(43.670)	(76.190.903)	135.870.363	319.681.647

Nivo	U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a					Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	224.505.094	3.545.865	(20.083.816)	(2.899.562)	(17.381.931)	15.057.259	(846.968)	272.078	-	-	(47.901.319)	59.213.565	216.379.827
Nivo 2	38.225.801	139.099	(1.549.965)	800.593	19.089.453	(16.434.559)	-	-	(2.120.893)	266.592	(7.530.499)	31.489.688	61.574.717
Nivo 3	9.500.671	26.775	(483.865)	2.221.134	-	-	742.842	(292.886)	2.058.413	(287.236)	(2.659.873)	1.756.299	10.361.141
Ukupno	272.231.566	3.711.739	(22.117.646)	122.165	1.707.522	(1.377.300)	(104.126)	(20.808)	(62.480)	(20.644)	(58.091.691)	92.459.552	288.315.685

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(v) Ostala sredstva

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2021.
Nivo 1	1.223.467	38.352	(41.917)	(49.004)	(42.551)	353	(6.806)	-	-	-	(42.937)	37.901	1.165.862
Nivo 2	14.995	-	(2.352)	93.390	97.269	(3.879)	-	-	-	-	(2.980)	54.967	158.020
Nivo 3	11.125	202	(1.270)	11.016	-	-	11.016	-	-	-	(8.008)	54.893	67.958
Ukupno	1.249.587	38.554	(45.539)	55.402	54.718	(3.526)	4.210	-	-	-	(53.925)	147.761	1.391.840

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2020.
Nivo 1	1.067.994	188.165	(19.348)	(6.379)	(7.931)	1.577	(34)	8	-	-	(24.553)	17.588	1.223.467
Nivo 2	-	3.489	(6.083)	8.030	12.260	(3.315)	-	-	(1.904)	989	(20.935)	30.494	14.995
Nivo 3	-	3.290	(1.575)	691	-	-	39	(24)	1.272	(595)	(13.266)	21.985	11.125
Ukupno	1.067.994	194.944	(27.006)	2.342	4.329	(1.738)	5	(16)	(632)	394	(58.754)	70.067	1.249.587

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2021.
Nivo 1	84	-	(82)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	84	-	(82)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke (nastavak)

Nivo	U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a					Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.	
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)			
Nivo 1	153	-	(69)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	153	-	(69)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84

(ii) Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Nivo	U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a					Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	268.440	16.679	(172.381)	-	-	-	-	-	-	-	(36.117)	2.894	79.515
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	268.440	16.679	(172.381)	-	-	-	-	-	-	-	(36.117)	2.894	79.515

Nivo	U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a					Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	344.977	203	(111.295)	-	-	-	-	-	-	-	(524)	35.079	268.440
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	344.977	203	(111.295)	-	-	-	-	-	-	-	(524)	35.079	268.440

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iii) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	36.093	643	(33.917)	(4)	(4)	-	-	-	-	-	(89)	1.055	3.781		
Nivo 2	6	3	-	123	123	-	-	-	-	-	-	101	233		
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ukupno	36.099	646	(33.917)	119	119	-	-	-	-	-	(89)	1.156	4.014		

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	1.695	35.121	(743)	11	-	11	-	-	-	-	(319)	328	36.093		
Nivo 2	19	3	-	(16)	-	(16)	-	-	-	-	-	-	6		
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ukupno	1.714	35.124	(743)	(5)	-	(5)	-	-	-	-	(319)	328	36.099		

(iv) Krediti i potraživanja od komitenata

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	1.420.820	309.778	(306.335)	(67.424)	(152.316)	157.962	(81.768)	8.697	(383.043)	74.791	(266.666)	653.851	1.744.024		
Nivo 2	2.402.252	324.936	(177.662)	72.376	1.049.023	(668.395)	-	-	-	-	(491.367)	312.067	2.442.602		
Nivo 3	5.833.418	711.485	(652.712)	2.597.403	-	-	1.904.145	(210.121)	1.023.143	(119.764)	(1.164.650)	507.376	7.832.320		
Ukupno	9.656.490	1.346.199	(1.136.709)	2.602.355	896.707	(510.433)	1.822.377	(201.424)	640.100	(44.973)	(1.922.683)	1.473.294	12.018.946		

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iv) Krediti i potraživanja od komitenata

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	694.489	460.957	(129.501)	223.467	(53.935)	262.253	(6.363)	21.512			(106.610)	278.018	1.420.820		
Nivo 2	1.507.965	387.650	(167.725)	197.920	949.720	(605.110)			(211.628)	64.937	(157.514)	633.956	2.402.252		
Nivo 3	5.527.679	459.741	(227.513)	926.061			320.578	(139.881)	865.223	(119.859)	(1.735.468)	882.918	5.833.418		
Ukupno	7.730.133	1.308.348	(524.739)	1.347.448	895.785	(342.857)	314.215	(118.369)	653.595	(54.922)	(1.999.592)	1.794.892	9.656.490		

(v) Ostala sredstva

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	19.768	-	(118)	(3.622)	(106)	-	(3.516)	-			(18.003)	32	(1.943)		
Nivo 2	78	-	(24)	282	304	(22)			-	-	(21)	275	590		
Nivo 3	12.192	302	(1.106)	10.069			10.069	-	-	-	(7.478)	49.866	63.845		
Ukupno	32.038	302	(1.248)	6.729	198	(22)	6.553	-	-	-	(25.502)	50.173	62.492		

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	19.770	6	(46)	7	(17)	25	(1)	-			(32)	63	19.768		
Nivo 2	-	167	(60)	(15)	30	(17)			(51)	23	(287)	273	78		
Nivo 3	-	5.943	(1.351)	523			38	(24)	1.081	(572)	(10.698)	17.775	12.192		
Ukupno	19.770	6.116	(1.457)	515	13	8	37	(24)	1.030	(549)	(11.017)	18.111	32.038		

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Banka je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima (licenciranim proceniteljima, proceniteljskim kućama, osiguravajućim kućama i supervizorima), izrada stručnih mišljenja, internih procena i celokupne pravne i ekonomske analize kolaterala, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Banka koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Banka prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim nepokretnostima, vrednovanje najviše do 70% i 60% respektivno u odnosu na procenjenu vrednost nepokretnosti,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su relevantnom internom regulativom kojom se definiše proces ublažavanja kreditnog rizika.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali (nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala, uzetih kao obezbeđenje po osnovu plasmana Banke do nivoa izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra je prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		Kredit i potraživanja od komitenata		Hartije od vrednosti		Ostala sredstva		Vanbilansne stavke	
	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.
Pravna lica, rejting 10	-	-	76.195	68.347	-	-	-	-	-	287
Nekretnine	-	-	75.855	67.432	-	-	-	-	-	-
Keš	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Garancije	-	-	340	915	-	-	-	-	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	287
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Keš	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Garancije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	6.697.392	5.133.006	-	-	-	-	61.427	70.375
Nekretnine	-	-	5.644.361	4.770.318	-	-	-	-	61.027	68.551
Keš	-	-	126.288	18.103	-	-	-	-	400	1.824
Garancije	-	-	821.296	155.275	-	-	-	-	-	-
Zaloge	-	-	105.447	189.310	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	425.624	238.397	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	414.831	238.397	-	-	-	-	-	-
Keš	-	-	186	-	-	-	-	-	-	-
Garancije	-	-	10.607	-	-	-	-	-	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grupna ispravka vrednosti na osnovu procene kolaterala	295.210	588.019	110.862.404	116.372.023	-	-	-	-	18.915.487	23.636.670
Nekretnine	-	-	89.846.414	97.175.794	-	-	-	-	6.951.173	4.966.806
Keš	293.935	587.911	3.914.158	3.371.821	-	-	-	-	4.921.100	2.780.402
Garancije	1.275	108	13.781.267	11.918.508	-	-	-	-	6.787.427	15.806.387
Zaloge	-	-	3.133.154	3.884.450	-	-	-	-	255.787	82.774
Ostalo	-	-	187.411	21.450	-	-	-	-	-	301
Ukupno	295.210	588.019	118.061.615	121.811.773	-	-	-	-	18.976.914	23.707.332

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti..

Uspostavljenim sistemom limita za izloženost Banke tržišnim rizicima uspostavlja se granica ukupne apsorpcije ekonomskog kapitala kao i prihvatljivi nivo ekonomskog gubitka kako za aktivnosti koje se sprovode kroz knjigu trgovanja tako i za ukupnu poslovnu aktivnost Banke, a u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Jedan od osnovnih indikatora za praćenje izloženosti Banke tržišnom riziku tokom 2021. godine je:

- VaR (Value at Risk) - potencijalni gubitak vrednosti portfolija u toku jednog dana sa 99% intervalom pouzdanosti; VaR se izračunava na osnovu istorijskog simulacionog pristupa i prati se dnevno. Osnovni faktori rizika koji su obuhvaćeni ovom kalkulacijom su: rizik kamatne stope, kreditnog spreda, devizni rizik, volatilnost i inflacija.

Pored ovih osnovnih indikatora, prilikom praćenja i upravljanja izloženosti tržišnom riziku, Banka koristi i neke dodatne (granularne) limite koji imaju za cilj sprečavanje povećane izloženosti u pojedinačnim faktorima rizika, kao i u faktorima rizika koji nisu dovoljno uzeti u obzir prilikom VaR analize.

Najvažniji od ovih indikatora su analize senzitivnosti – BPV (Basis Point Value Sensitivity) i CPV (Credit Point Value Sensitivity).

Tokom 2021. godine, izloženost banke tržišnim rizicima bila je u okviru definisanih limita i u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Pregled VaR pozicije portfolija trgovanja uključuje samo pozicije knjige trgovanja Banke:

U hiljadama dinara	Na dan 31.decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2021.				
Devizni rizik	540	1.441	4.634	157
Rizik od promene kamatne stope	633	2.956	5.601	633
Rizik kreditnog raspona	3.070	14.208	31.876	2.650
Kovarijansa	(951)	-	-	-
Ukupno	3.292	14.595	34.459	3.041
2020.				
Devizni rizik	2.235	2.329	22.705	300
Rizik od promene kamatne stope	1.089	10.101	25.439	1.089
Rizik kreditnog raspona	11.139	22.580	35.567	8.277
Kovarijansa	(4.344)	-	-	-
Ukupno	10.119	38.896	76.361	10.119

Retroaktivno testiranje (backtesting) VaR modela se prati na mesečnom nivou i izveštava na ALCO odboru.

Ukoliko je realizovan PnL gubitak veći u odnosu na gubitak prikazan VaR modelom, on se smatra prekoračenjem ("overdraft"). Retroaktivno testiranje se odnosi na period od poslednjih 250 radnih dana u odnosu na datum posmatranja.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Nije bilo strateških izmena kada je u pitanju upravljanje likvidnosnim i tržišnim rizicima u odnosu na 2020. godinu. Osnovna ažuriranja u internim politikama odnose se na revidiranje postojećih procesnih uloga i aktivnosti, ažuriranje odgovarajućih limita za pokazatelje i implementaciju modelovanja depozita bez ugovorenog roka dospeća (iz ugla likvidnosti i kamatnog rizika). Tokom 2021. godine pojačan fokus bio je i na simulaciji pokazatelja usled COVID19 krize kao i praćenje tržišnih kretanja i intervencija na lokalnom tržištu.

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznih kurseva.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne otvorene devizne pozicije Banke i kapitala Banke, obračunat u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke. Banka je dužna da odnose između aktive i pasive održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% njenog kapitala. Odeljenje za finansijski i tržišni rizik priprema izveštaj o deviznom riziku za potrebe NBS na intradnevnom (slanje izveštaja sa stanjima u 12h i 14h), dnevnom i mesečnom nivou.

Banka je izložena efektima promena kurseva najznačajnijih valuta na finansijsku poziciju i tokove gotovine. Rukovodstvo Banke uspostavlja limite izloženosti riziku određenih valuta i vrši stalni nadzor kako bi pozicije po različitim valutama bile u okviru uspostavljenih limita. Limiti važe za sve devizno relevantne proizvode u okviru Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu. Oni pokrivaju i pozicije u trgovanju kao i selektivne strateške devizne pozicije Odeljenja za finansije. Sve osetljivosti koje proizilaze iz pozicija vezanih za devize su limitirane opštim VaR limitom određenim na nivou Banke i na nivou Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu i Odeljenja za finansije.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kurseva Banka zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

Upravljanje deviznim rizikom Banke na operativnom nivou je odgovornost Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu.

	2021.	2020.
Pokazatelj deviznog rizika		
- na 31. decembar	2,98	0,97
- maksimalan za period - mesec decembar	4,04	4,66
- minimalni za period - mesec decembar	0,27	0,14

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Banke na dan 31. decembra 2021. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	167.190	32.197.297	163.048	143.607	34.901.781	67.572.923
Potraživanja po osnovu derivata	-	671.133	-	-	81.491	752.624
Hartije od vrednosti	-	18.066.958	-	-	93.856.383	111.923.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.877.858	37.755.753	63.529	524.714	19.630	42.241.484
Kredit i potraživanja od komitenata	475.554	180.285.573	114.404	-	126.787.170	307.662.701
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	9.493	-	-	-	9.493
Ostala sredstva	16.143	186.986	-	8	1.126.211	1.329.348
Ukupna aktiva	4.536.745	269.173.193	340.981	668.329	256.772.666	531.491.914
Obaveze po osnovu derivata	-	701.365	-	-	22.560	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	88.324	92.998.313	3.108	827	26.839.034	119.929.606
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	9.782.687	154.442.018	3.775.055	943.720	145.263.612	314.207.092
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	132.490	-	-	-	132.490
Ostale obaveze	152.983	3.747.838	10.724	35.470	10.999.070	14.946.085
Ukupna pasiva	10.023.994	252.022.024	3.788.887	980.017	183.124.276	449.939.198
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	5.496.681	(19.167.005)	3.448.938	346.169	9.939.373	64.156
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2021. godine	9.432	(2.015.836)	1.032	34.481	83.587.763	81.616.872

*Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Banke na dan 31. decembra 2020. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	208.390	30.528.075	622.845	148.562	25.643.975	57.151.847
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	11.630.733	11.630.733
Potraživanja po osnovu derivata	-	1.399.309	-	-	48.334	1.447.643
Hartije od vrednosti	1.520.776	18.044.566	-	-	82.989.436	102.554.778
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	7.053.889	20.162.890	137.270	363.115	12.668	27.729.832
Kredit i potraživanja od komitenata	443.021	178.242.728	122.772	-	99.850.674	278.659.195
Ostala sredstva	16.551	122.554	-	1	1.078.443	1.217.549
Ukupna aktiva	9.242.627	248.500.122	882.887	511.678	221.254.263	480.391.577
Obaveze po osnovu derivata	-	1.436.308	-	-	196.453	1.632.761
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	28.887	92.642.948	2.036	645	25.926.044	118.600.560
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	8.329.475	136.878.886	2.534.318	1.049.733	119.581.064	268.373.476
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	116.377	-	-	-	116.377
Ostale obaveze	136.135	3.583.561	8.820	14.324	8.693.975	12.436.815
Ukupna pasiva	8.494.497	234.658.080	2.545.174	1.064.702	154.397.536	401.159.989
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	(681.096)	(12.707.068)	1.665.410	744.500	10.823.831	(154.423)
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2020. godine	67.034	1.134.974	3.123	191.476	77.680.558	79.077.165

*Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(d) Operativni rizici**

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka, osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je pravni rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika.

Praćenje i upravljanje Operativnim rizicima je u nadležnosti Divizije za upravljanje rizicima (CRO) u okviru Tima za operativni i reputacioni rizik. Odlučivanje, upravljanje i izvrštavanje o temama vezanim za operativne rizike vrši se preko Izvršnog Odbor Banke dok se praćenje mitigacionih aktivnosti kao rezultat drugog nivoa kontrola vrši preko Komiteta za nefinansijske rizike.

(e) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke prouzrokovan nemoogućnošću Banke da ispuni svoje obaveze kao rezultat povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili nemoogućnosti obezbeđivanja novih izvora finansiranja ili poteškoća u pretvaranju aktive u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu. Osnovni cilj ukupnog upravljanja likvidnošću Banke je održavanje adekvatne likvidnosti i pozicije finansiranja kako bi se omogućilo banci da ispuni svoje obaveze plaćanja ne samo u redovnom poslovanju, već i u stresnim okolnostima.

Rizik likvidnosti sa kojim se Banka susreće u svakodnevnom poslovanju može imati različite oblike:

- Unutar dnevna likvidnost - rizik likvidnosti u toku dana javlja se kada Banka nije u mogućnosti da pravovremeno i na vreme ispunjava obaveze plaćanja i u normalnim i stresnim uslovima.
- Rizik kratkoročne likvidnosti se odnosi na rizik neusklađenosti između iznosa i/ ili ročnosti priliva gotovine i odliva gotovine u bliskom vremenskom periodu (do jedne godine).
- Tržišna likvidnost - rizik da se Banka može suočiti sa značajnim gubitkom vrednosti svojih likvidnih sredstava kad god je potrebno da ih likvidira putem prodaje ili repo operacija.
- Rizik strukturalne likvidnosti definiše se kao nemoogućnost prikupljanja potrebnih sredstava za održavanje adekvatnog odnosa između srednjoročnih i dugoročnih (preko jedne godine) sredstava i obaveza po razumnim cenovnim nivoima, na stabilan i održiv način, bez uticaja na dnevne operacije ili finansijsko stanje Banke.
- Rizik nepredviđenih ili stresnih okolnosti je vezan za buduće i neočekivane obaveze koje bi mogle zahtevati od banke veću količinu likvidnosti u odnosu na ono što se smatra iznosom za vođenje redovnog poslovanja.
- Rizik koncentracije finansiranja nastaje kada Banka koristi ograničeni broj izvora finansiranja, da oni postaju takvi da je povlačenje jednog ili više njih moglo izazvati probleme sa likvidnošću.
- Rizik likvidnosti u stranoj valuti (FX rizik) koji nastaje zbog trenutne i projektovane neusklađenosti likvidnosti između priliva gotovine i odliva gotovine u stranim valutama ili različitog raspoređivanja imovine i obaveza u stranim valutama u vremenskom horizontu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Banka u okviru upravljanja rizikom likvidnosti adresira svaki od gore navedenih izvora rizika likvidnosti kroz odgovarajući sistem limita.

Sistem limita koji se koristi u dnevnom upravljanju rizikom likvidnosti osigurava da Banka održava poziciju likvidnosti i finansiranja koja je dovoljno snažna da podnese moguće efekte nepovoljnih scenarija u kojima se gore navedeni rizici mogu materijalizovati. Sistem limita za Grupu je definisan u Okviru apetita za rizike (RAF) kao i drugim granularnim limitima. RAF definiše nivo rizika koji je Banka spremna da preuzme u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnog plana, uzimajući u obzir interes svojih akcionara, kao i kapitalne i druge regulatorne i zakonske zahteve. Kao takav, RAF je odobren od strane Upravnog odbora, dok granularni limiti (ili drugi oblik ograničenja) proizilaze iz RAF-a: njihov proces odobravanja i eskalacije, međutim, uključuje i druge komitete ili funkcije koje su postavljene na niži hijerarhijski nivo u organizaciji Grupe.

Neki od osnovnih pokazatelja likvidnosti uključenih u RAF za 2021. godinu bili su:

- Pokazatelj likvidnosti Banke
- Kratkoročna likvidnost do 3 meseca
- Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)
- Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR)

Tokom 2021. godine, likvidnost Banke je bila na adekvatnom nivou i nije bilo prekoračenja ni jednog od definisanih limita.

Pokazatelj likvidnosti Banke i uži pokazatelj likvidnosti Banke

Banka je dužna da odnos između zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju i bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća, sa druge strane održava tako da:

- iznosi najmanje 1,0 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,8 – kada je obračunat za radni dan.

Pored toga, Banka je dužna da održava nivo likvidnosti tako da uži pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 0,7 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,5 – kada je obračunat za radni dan.

Banka je dužna da o neusklađenosti pokazatelja likvidnosti u toku dva uzastopna radna dana obavesti NBS i to narednog radnog dana. Ako Banka utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, dužna je da o tome obavesti NBS – najkasnije narednog radnog dana. Ovo obaveštenje sadrži podatke o iznosu likvidnih sredstava koje nedostaju, o razlozima nelikvidnosti i o planiranim aktivnostima za otklanjanje uzroka nelikvidnosti. Odeljenje za finansijski i tržišni rizik priprema izveštaj o dnevnoj likvidnosti za potrebe NBS na dnevnom nivou.

Ostvarene vrednosti pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti ukazuju na visok nivo likvidnosti tokom 2021. godine:

	2021.	2020.
Pokazatelj likvidnosti Banke:		
- na 31. decembar	1,98	2,00
- prosek za period - mesec decembar	1,99	2,17
- maksimalan za period - mesec decembar	2,15	2,32
- minimalan za period - mesec decembar	1,86	1,88
	2021.	2020.
Uži pokazatelj likvidnosti:		
- na 31. decembar	1,73	1,68
- prosek za period - mesec decembar	1,45	1,88
- maksimalan za period - mesec decembar	1,73	2,09
- minimalan za period - mesec decembar	1,31	1,45

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(e) Rizik likvidnosti (nastavak)***Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)*

Ovaj indikator predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Ovaj pokazatelj se računa na mesečnom nivou za Banku i 2 puta godišnje konsolidovano na nivou Grupe. Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Ostvarene vrednosti LCR ukazuju na visok nivo likvidnosti tokom 2021. godine:

U hiljadama dinara

Na dan 31. decembra	2021.	2020.
Zaštitni sloj likvidnosti	121.061.671	109.555.088
Neto odlivi likvidnih sredstava	74.965.955	64.476.538
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	161%	170%

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti definiše i specifične limite koji obezbeđuju da su rezerve likvidnosti dovoljno velike da pokrivaju i periode intenzivnog stresa.

Stres test rizika likvidnosti se sprovodi na nedeljnom nivou i zasniva se na analizi scenarija. Analiza scenarija ima za cilj testiranje sposobnosti Banke vezano za nastavak poslovnih aktivnosti dok se suočava sa stresnim događajem. Analiziraju se tri osnovna scenarija:

- Tržišni scenario (stresne okolnosti uzrokovane tržišnim dešavanjima)
- Kriza imena (stresne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vestima u medijima ili dešavanjima vezano za Banku)
- Kombinovani scenario (kombinacija prethodna dva scenarija)

Radi obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog postupanja u slučajevima povećanog rizika likvidnosti, Banka ima usvojen Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti koji se na godišnjem nivou testira i kojim su:

- precizno definisane procedure za rano otkrivanje problema u vezi sa likvidnošću Banke koje uključuju listu ranih indikatora upozorenja;
- jasno utvrđene aktivnosti, obaveze i odgovornosti u upravljanju krizom likvidnosti;
- precizno definisan način pristupanja raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti kao i procedure za obezbeđenje pristupa dopunskim izvorima finansiranja, odnosno izvorima koji se ne koriste u redovnom poslovanju.

Uticaj COVID 19 na likvidnost Banke

Likvidnosna pozicija Banke je bila stabilna tokom čitavog perioda. Politika kapitala u vanrednim situacijama nije aktivirana (niti je bilo potrebe za tim). Sa stabilnim i adekvatnim potencijalom likvidnosti, Banka nije iskusila odliv depozita stanovništva i pravnih lica, niti ograničenja na tržištu novca usled smanjenja limita od strane drugih finansijskih institucija. Pokazatelji ranog upozoravanja EWI indikatori, kako za Banku tako i za tržište, postavljeni su na odgovarajućoj udaljenosti od RAF-a ili nivoa regulatornog ograničenja, ostavljajući vremena Banci da blagovremeno reaguje tokom potencijalnih ili stvarnih kriza. Kako je od početka krize postojala stabilna pozicija likvidnosti, Banka se od 6. oktobra 2020. godine vratila u uobičajeni način poslovanja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2021. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	67.572.923	-	-	-	-	67.572.923
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	752.624	-	-	752.624
Hartije od vrednosti	1.846	601.947	11.030.754	58.972.937	41.315.857	111.923.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	41.755.252	323.654	89.649	59.620	13.309	42.241.484
Kredit i potraživanja od komitenata	15.417.660	17.760.852	93.121.658	80.647.617	100.714.914	307.662.701
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	9.493	-	-	9.493
Ostala sredstva	-	-	1.329.348	-	-	1.329.348
Ukupna aktiva	124.747.681	18.686.453	106.333.526	139.680.174	142.044.080	531.491.914
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	723.925	-	-	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24.677.183	917.657	66.537.845	15.146.662	12.650.259	119.929.606
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	279.227.184	1.834.531	20.813.017	6.646.886	5.685.474	314.207.092
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	132.490	-	-	132.490
Ostale obaveze	3.943.127	69.586	9.497.784	1.253.028	182.560	14.946.085
Ukupna pasiva	307.847.494	2.821.774	97.705.061	23.046.576	18.518.293	449.939.198
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2021. godine	(183.099.813)	15.864.679	8.628.465	116.633.598	123.525.787	81.552.716

Struktura dospeća sredstava i obaveza prema ugovorenom dospeću na dan 31. decembra 2021. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća sredstava i obaveza po vremenskim korpama, sa negativnom neusklađenošću u korpi do jednog meseca. Ova neusklađenost je nastala pre svega zbog ročne strukture depozita, odnosno značajnog učešća depozita po viđenju u ukupnim depozitima Banke. Ovakvo učešće depozita po viđenju uzrokovano je uobičajenim ponašanjem klijenata u okruženju koji svoja sredstva usmeravaju na što kraću ročnost imajući u vidu prisutni pad kamatnih stopa na tržištu, stoga klijenti ne reoročavaju svoja sredstva već drže na računima po viđenju. Medjtitim, na osnovu istorijskih podataka i prethodnog iskustva, značajan procenat depozita po viđenju se može smatrati dugoročnim izvorom finansiranja imajući u vidu njihovu stabilnost, stopu rasta i stopu povlačenja. Takodje važno je napomenuti da Banka raspolaže likvidnim instrumentima, tj. hartijama od vrednosti i drugim rezervama likvidnosti, koje u svakom momentu može založiti kod NBS ili prodati na sekundarnom tržištu, kao i da ima na raspolaganju sredstva od matične banke i međunarodnih finansijskih institucija u skladu sa usvojenim planom finansiranja za tekuću godinu iz čega u svakom trenutku može pokriti potencijalne odlive sredstava čak i u stresiranim scenarijima koje relevantne službe u Banci redovno sprovode i analiziraju.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2020. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	57.151.847	-	-	-	-	57.151.847
Založena finansijska sredstva	-	-	-	11.630.733	-	11.630.733
Potraživanja po osnovu derivata	2.500	11.708	28.655	495.200	909.580	1.447.643
Hartije od vrednosti	2.079.583	91.284	7.801.668	70.177.207	22.405.036	102.554.778
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	27.048.692	146	676.997	3.997	-	27.729.832
Kredit i potraživanja od komitenata	5.803.603	7.360.232	30.314.052	114.298.063	120.883.245	278.659.195
Ostala sredstva	1.217.549	-	-	-	-	1.217.549
Ukupna aktiva	93.303.774	7.463.370	38.821.372	196.605.200	144.197.861	480.391.577
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	9.867	21.039	170.091	485.186	946.578	1.632.761
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	13.487.341	20.481.818	16.528.954	45.739.474	22.362.973	118.600.560
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	227.133.021	15.295.032	16.642.838	8.208.947	1.093.638	268.373.476
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	116.377	-	116.377
Ostale obaveze	3.295.861	75.973	7.350.962	1.428.222	285.797	12.436.815
Ukupna pasiva	243.926.090	35.873.862	40.692.845	55.978.206	24.688.986	401.159.989
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2020 .godine	(150.622.316)	(28.410.492)	(1.871.473)	140.626.994	119.508.875	79.231.588

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu ročnosti finansijskih derivata koji su relevantni za potrebe praćenja rizika likvidnost:

Na dan 31.12.2021.

U hiljadama dinara

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
FX derivati potražna strana	29.141.616	190.102	4.166.596	427.990	-	33.926.303
FX derivati dugovna strana	29.098.857	190.090	4.152.119	426.348	-	33.867.413
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2021.godine	42,759	12	14.477	1.642	-	58.890

Na dan 31.12.2020.

U hiljadama dinara

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
FX derivati potražna strana	32.018.881	4.944.689	5.235.874	2.494.419	-	44.693.863
FX derivati dugovna strana	32.020.567	4.967.150	5.360.793	2.493.445	-	44.841.954
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2020.godine	(1.686)	(22.460)	(124.919)	974	-	(148.091)

Struktura dospeća FX derivata koji su relevantni sa aspekta praćenja i upravljanja rizikom likvidnosti ne ukazuje na značajnije postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća po vremenskim korpama. FX derivati su uključeni u sve pokazatelje koji se koriste kako za praćenje kratkoročne tako i strukturne likvidnosti čime je obezbeđeno adekvatno upravljanje potencijalnim rizikom likvidnosti koji može da proistekne iz ovih pozicija.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(e) Rizik likvidnosti (nastavak)****Strukturni FX Gap**

Strukturni FX Gap prati ročnu usklađenost po materijalno značajnim valutama (EUR i ostale valute zbirno) u vremenskim korpama preko jedne godine, a zasnovan je na metodologiji „prilagođenog NSFR-a“ metrike uz sledeće izuzetke:

- novčani tokovi po derivativnim instrumentima koji utiču na rizik likvidnost uključeni su u obračun po preostalom vremenu do dospeća;
- novčani tokovi iz ugovora s valutnom klauzulom smatraju se novčanim tokovima u originalnoj valuti.

U hiljadama dinara	2021.	2020.
EUR FX Gap >1G		
Obveze u vremenskim korpama >1G	136.700.140	139.742.963
Potraživanja u vremenskim korpama >1G	124.704.716	133.037.575
Nivo upozorenja (max)	(17.637.315)	(20.576.535)
FX Gap	11.995.424	6.705.388

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Ostali FX Gap >1G		
Obveze u vremenskim korpama >1G	10.245.759	7.564.063
Potraživanja u vremenskim korpama >1G	90.725	100.568
Nivo upozorenja (max)	(2.351.642)	(2.821.925)
FX Gap	10.155.034	7.463.495

Pozicije koje omogućavaju stabilne izvore finansiranja i neto kratkoročne obveze u značajnim valutama različitim od domaće valute (EUR i ostale valute zbirno), dovoljne su za pokrivanje pozicija koje zahtevaju stabilne izvore finansiranja u vremenskim korpama preko jedne godine.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(f) Rizici usklađenosti poslovanja Banke**

Rizik usklađenosti poslovanja Banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, dobrim poslovnim običajima, poslovnom etikom i internim aktima Banke, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik. U Banci je formirana posebna organizaciona jedinica u čijem je delokrugu kontrola usklađenosti poslovanja.

Primarna nadležnost Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke (u daljem tekstu: Direkcija) je da identifikuje i procenjuje rizik usklađenosti poslovanja Banke i o tome izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju, a po potrebi i Upravni odbor, kao i da predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima usklađenosti poslovanja. Direkcija vrši procenu rizika u skladu sa usvojenom metodologijom i Godišnjim planom aktivnosti.

Dodatno, funkcija usklađenosti poslovanja Banke pruža podršku drugim organizacionim delovima Banke prilikom definisanja procedura, uvođenja novih bankarskih proizvoda, kao i izmene postojećih, u primeni zakona, podzakonskih akata, pravila, standarda i internih akata Banke, koji naročito uređuju oblasti: sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, finansijske sankcije, bankarske tajne, zaštite podataka o ličnosti, insajderskih informacija i zloupotrebe tržišta, standarde tržišnog ponašanja, sukoba interesa, korupcije, zelenašenja, profesionalno ophođenje sa klijentima i obezbeđenje primerenih saveta klijentima u skladu sa kodeksom ponašanja i etičkim principima, primene standarda iz oblasti zaštite korisnika finansijskih usluga i transparentnosti u ponašanju, zaštite konkurencije i druge regulatorne oblasti u skladu sa pravilima UniCredit Grupe i usvojenim programom funkcije usklađenosti poslovanja Banke.

U okviru Direkcije, formirana je posebna organizaciona jedinica Odeljenje za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, čiji broj zaposlenih koji obavljaju poslove identifikovanja, merenja i praćenja rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanja tim rizikom je srazmeran obimu, vrsti i složenosti organizacione strukture Banke, kao i rizičnom profilu Banke i nivou njene izloženosti riziku od pranja novca i finansiranja terorizma.

(g) Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke usled korišćenja Banke za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja Banke sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima Banke kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja.

Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom Banka je uredila odgovarajućim politikama i procedurama. Od navedenog rizika Banka se štiti kroz odgovarajući sistem unutrašnje kontrole u nadležnim organizacionim jedinicama, blagovremenom informisanošću, kao i kvalitetnom obukom i testiranjem zaposlenih, što predstavlja ključni faktor za upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Banka je obrazovala posebnu organizacionu jedinicu u okviru Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke, Odeljenje za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u Odeljenju za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma Banka je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(h) Strateški rizici

Strateški rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene.

Upravljanje strateškim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog Banke u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema ima Upravni odbor Banke, kao i Izvršni odbor koji je nadležan za njegovo sprovođenje kao i identifikovanje, merenje i procenu rizika. Organi Banke između ostalog sprovode praćenje strateškog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su najmanje kvartalno upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kome Banka posluje. Sistem izveštavanja rukovodstva Banke koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Banke, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Banke, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Banka kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke.

Neizostavni element u upravljanju strateškim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola Banke, detaljnije opisan u Pravilniku o upravljanju rizicima, koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim rizikom kome je Banka izložena.

(i) Poslovni rizik

Poslovni rizik je definisan kao mera razlike između neočekivanih i očekivanih neželjenih promena u budućim prihodima Banke.

Poslovni rizik pre svega može prosteći iz izrazito nepovoljnih kretanja u tržišnom okruženju, promena u konkurenciji ili ponašanju klijenata, kao i promena pravnog okvira. Izvori ovih podataka predstavljaju seriju finansijskih izveštaja koji uključuju i stavke čija je varijabilnost ocenjena u okviru drugih tipova rizika (kreditni, tržišni, operativni). Stoga, kako bi se izbeglo preklapanje sa procenom drugih vrsta rizika (npr. kreditni, tržišni, operativni) fokus je na posebnim tipovima prihoda i rashoda banke, a koji se, nakon procene, identifikuju i agregiraju sa drugim vrstama rizika kako bi se dobila ukupna procena profila rizika kroz ekonomski kapital banke.

(j) Reputacioni rizik

Reputacioni rizik je trenutni ili budući rizik od pada profita kao rezultat negativne percepcije imidža Banke od strane klijenata, ugovornih strana, akcionara Banke, investitora ili regulatora.

Banka je, u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih u okviru Sektora za upravljanje rizicima, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti, donela i primenjuje politike i druga interna akta nižeg ranga.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (i u nekim slučajevima, sami novčani tokovi);
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na zaradu promenom neto prihoda od kamata.

Sistemom limita za merenje i praćenje izloženosti kamatnom riziku prate se potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene u očekivanom neto prihodu od kamata (NII) ili dobiti, adresirajući sve materijalne izvore rizika, posebno:

- kamatni gep - proizilazi iz termenske strukture bankarske knjige i odnosi se na vremensku neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena,
- rizik krive prinosa - koji proizilazi usled promena oblika krive prinosa,
- bazni rizik kome je banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena
- rizik opcija kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja).

Banka je implementirala okvir scenarija rizika promene kamatne stope koji adresira sve navedene izvore kamatnog rizika, a koji se u zavisnosti od jačine pretpostavki mogu podeliti u dve osnovne grupe:

- scenarija redovnog poslovanja
- scenarija stres testa.

Scenarija se razlikuju u zavisnosti od konkretnog generatora rizika, čiji se parametri menjaju, odnosno stresiraju:

- pretpostavke stresa na kamatne stope (paralelne, neparalelne promene kamatnih stopa)
- pretpostavke stresa na bilansu stanja (dinamički bilans stanja, konstantni bilans stanja)
- jednofaktorska analiza
- višefaktorska analiza.

Efekti svih scenarija se analiziraju sa aspekta promene ekonomske vrednosti i neto prihoda od kamata.

Scenariji rizika kamatnih stopa uključeni u RAF 2021. godine:

- osetljivost ekonomske vrednosti (EV)
- osetljivost neto prihoda od kamatnih stopa (NII).

Jedan od zadataka Odeljenja za finansije Banke je uspostavljanje postupaka kako bi Banka bila u okviru definisanih limita za rizik kamatne stope. Ovo se ostvaruje kroz aktivnosti na finansijskim tržištima (kroz međubankarske transakcije, transakcije hartija od vrednosti) koje se sprovode u saradnji sa Direkcijom za poslovanje na finansijskom tržištu, kao i ostalih aktivnosti na strani aktive i pasive kojima se upravlja kamatnim gap-ovima u cilju zaštite od kamatnog rizika, a u skladu sa poželjnim profilom rizika. U isto vreme, Odeljenje za finansije i Direkcija za poslovanje na finansijskom tržištu se bave upravljanjem investicionim portfoliom Banke što zajedno sa odobrenim instrumentima omogućava postizanje strateške pozicije koja omogućava stabilnost kamatnih prihoda iz bankarske knjige. U cilju zaštite od rizika kamatnih stopa Odeljenje za finansije i Direkcija za poslovanje na finansijskom tržištu pristupaju i transakcijama hedžinga određenih portfolija ili transakcija.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)**

Analiza osetljivosti Banke na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu na pozicije u bankarskoj knjizi (EV), uz pretpostavku da nema asimetričnih kretanja u krivama prinosa, predstavljena je kao što sledi:

U hiljadama dinara	Paralelno povećanje od 200 bp	Paralelno smanjenje od 200 bp
2021.		
Na dan 31. decembar	(246.246)	(247.927)
Prosek za godinu	(30.331)	(921.490)
Maksimum za godinu	1.564.277	707.931
Minimum za godinu	(1.172.994)	(3.124.315)
2020.		
Na dan 31. decembar	(215.996)	(734.613)
Prosek za godinu	(264.870)	(627.641)
Maksimum za godinu	621.051	3.208.352
Minimum za godinu	(3.506.399)	(1.806.674)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31.decembra 2021. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	67.572.923	25.629.593	-	-	-	-	41.943.330
Potraživanja po osnovu derivata	752.624	-	-	-	-	-	752.624
Hartije od vrednosti	111.923.341	13.075	20.663	10.465.653	60.201.939	41.222.011	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	42.241.484	37.251.986	102	515.868	-	-	4.472.753
Kredit i potraživanja od komitenata	307.662.701	2.569.916	59.767.232	227.529.585	3.882.695	11.616.629	2.296.644
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	9.493	-	-	-	-	-	9.493
Ostala sredstva	1.329.348	-	-	-	-	-	1.329.348
Ukupna aktiva	531.491.914	65.464.570	59.787.997	238.511.106	64.085.409	52.838.640	50.804.192
Obaveze po osnovu derivata	723.925	-	-	-	-	-	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	119.929.606	20.586.452	10.790.013	74.575.553	5.952.105	-	8.025.483
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	314.207.092	38.489.753	12.605.181	14.455.655	2.786.424	-	245.870.079
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	132.490	-	-	-	-	-	132.490
Ostale obaveze	14.946.085	-	-	-	-	-	14.946.085
Ukupna pasiva	449.939.198	59.076.205	23.395.194	89.031.208	8.738.529	-	269.698.062
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31.decembra 2021. godine	81.552.716	6.388.365	36.392.803	149.479.898	55.346.880	52.838.640	(218.903.363)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31.decembra 2020. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	57.151.847	21.380.143	-	-	-	-	35.771.704
Založena finansijska sredstva	11.630.733	-	-	-	11.630.733	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	1.447.643	-	-	-	-	-	1.447.643
Hartije od vrednosti	102.554.778	5.984	91.284	7.801.669	71.125.835	23.530.006	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	27.729.832	19.489.432	146	680.995	-	-	7.559.259
Kredit i potraživanja od komitenata	278.659.195	62.891.399	49.845.798	155.942.733	2.588.970	4.297.363	3.092.932
Ostala sredstva	1.217.549	-	-	-	-	-	1.217.549
Ukupna aktiva	480.391.577	103.766.958	49.937.228	164.425.397	85.345.538	27.827.369	49.089.087
Obaveze po osnovu derivata	1.632.761	-	-	-	-	-	1.632.761
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	118.600.560	5.072.682	49.693.016	44.965.704	12.071.020	-	6.798.138
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	268.373.476	21.528.974	16.984.936	26.461.206	4.605.992	-	198.792.368
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	116.377	-	-	-	-	-	116.377
Ostale obaveze	12.436.815	-	-	-	-	-	12.436.815
Ukupna pasiva	401.159.989	26.601.656	66.677.952	71.426.910	16.677.012	-	219.776.459
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31.decembra 2020. godine	79.231.588	77.165.302	(16.740.724)	92.998.487	68.668.526	27.827.369	(170.687.372)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)**

Analiza osetljivosti kamatnog gępa na povećanje/smanjenje kamatnih stopa, uz pretpostavku paralelne promene krive prinosa i statičke bankarske knjige je prikazana u tabeli ispod:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp
RSD	(17.305)	(12.225)
EUR	17.955	15.013
USD	67	(2)
GBP	-	-
CHF	(42)	(49)
Ostale valute	-	-
Ukupan efekat*	35.369	27.289

* Ukupan efekat je jednak zbiru apsolutnih vrednosti po valutama.

Izloženost po osnovu analize osetljivosti kamatnog gępa tokom 2021. godine bila je u okviru definisanih limita.

(l) Rizik informacionog sistema

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital, ostvarivanje poslovnih ciljeva, poslovanje u skladu s propisima i reputaciju Banke usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili druge slabosti u tom sistemu koja negativno utiče na njegovu funkcionalnost ili bezbednost, odnosno ugrožava kontinuitet poslovanja Banke.

U cilju kontrole, odnosno umanjenja ove vrste rizika, kao i unapređenja upravljanja tim rizikom, Banka je usvojila i primenjuje strategiju razvoja informacionog sistema.

Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje poslovna pravila, procedure kao i druge interne akte nižeg ranga.

(m) Rizik modela

Rizik modela se bavi potencijalnim greškama u modeliranju u okviru glavnih vrsta rizika (kreditni rizik, tržišni rizik i operativni rizik) kao što su neprikladna metodologija, neispravna implementacija, nedostajući parametri i nedostatak ulaznih podataka. Model risk analiza zasniva se na proceni komponenti modela rizika koje proizlaze iz različitih tipova rizika.

Banka u cilju adekvatnog načina upravljanja navedenim rizikom, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje i redovno evaluira odgovarajući set internih akata.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(n) Upravljanje kapitalom

NBS, kao regulatorno telo, definiše način izračunavanja kapitala i adekvatnosti kapitala, koji se zasnivaju na Bazel III okviru. Regulatorni kapital, pokazatelji adekvatnosti kapitala i obračun rizične aktive definisani su Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, uključujući sve izmene i dopune, koja se primenjuje od 30. juna 2017. godine (u daljem tekstu: Odluka). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banka prati na kvartalnom nivou u skladu sa standardizovanim pristupom.

Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje adekvatnosti kapitala:

1. pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive – CET1 ratio; Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 4,5%;
2. pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive – T1 ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 6%;
3. pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive – CAR ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 8%.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog osnovnog kapitala ni u jednom trenutku ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od EUR 10.000.000, prema zvaničnom srednjem kursu NBS na dan obračuna. Dodatno, Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini potrebnoj za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, odnosno uvećanih pokazatelja – ako NBS Banci odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih. NBS je Banci za 2021. godinu zadržala pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih, na nivou utvrđenom za 2020.godinu.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Osnovni kapital banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

Osnovni akcijski kapital čini zbir sledećih elemenata korigovan za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala;
- pripadajuće emisije premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Regulatorna prilagođavanja – Prilikom obračuna vrednosti elemenata kapitala, Banka je dužna da iz vrednosti tih elemenata, utvrđenih u skladu sa MSFI/MRS, isključi iznos povećanja kapitala koji je rezultat sekjuritizacije. Budući da u Republici Srbiji nije doneta zakonska regulativa koja pokriva ovu oblast, ovo regulatorno prilagođavanje nije primenljivo.

Banka u elemente kapitala ne uključuje:

- fer vrednost rezervi u vezi sa dobitcima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- dobitke ili gubitke po osnovu obaveza banke vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke;
- dobitke ili gubitke koji proizilaze iz kreditnog rizika po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu banka ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizilaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Nerealizovani dobitci ili gubici po osnovu imovine ili obaveza vrednovanih po fer vrednosti, osim pomenutih dobitaka ili gubitaka iz prethodnog stava, uključuju se u obračun kapitala.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici.
- nematerijalna ulaganja, uključujući i gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu sa propisima;
- imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu s tačkama 19. i 20. Odluke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu s tačkom 19. Odluke;
- iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1,25%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to:
 - učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravog lica,
 - sekjuritizovane pozicije, u skladu s tačkom 201. stav 1. odredba pod 2), tačkom 202. stav 1. odredba pod 2) i tačkom 234. Odluke,
 - slobodne isporuke, ako druga ugovorna strana u roku od četiri radna dana od ugovorenog datuma isporuke/plaćanja nije izmirila svoju obavezu, u skladu s tačkom 299. Odluke,
- iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 utvrđenim u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta;
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita iz prethodne alineje, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108:
 - čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
 - čija je ugovorena ročnost duža od 2555 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine;
 - čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana – ako su ti krediti odobreni počev od 01. januara 2021. godine;
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102, a čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2019. godine;
- iznos rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu s propisima NBS, ako je tim propisima utvrđena obaveza izdvajanja ove rezerve.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Iz obračuna odbitnih stavki iz alineja 13 i 14 prethodnog stava, period u kojem je tekao moratorijum po osnovu odobrenih kredita definisanih tim alinejama ne uključuje se u broj dana ugovorene ročnosti za potrebe primene tih odredaba. Pod moratorijumom podrazumeva se zastoje u otplati obaveza u skladu sa odredbama odluke kojom su uređene privremene mere za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema u Republici Srbiji u uslovima pandemije izazvane COVID-19.

Prilikom utvrđivanja odbitnih stavki, odloženih poreskih sredstava i primenljivih iznosa direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, banka nije dužna da od osnovnog akcijskog kapitala odbija iznos stavki, koji je u zbiru jednak ili manji od iznosa limita koji se izračunava tako što se iznos stavki osnovnog akcijskog kapitala koji preostane nakon umanjenja za regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke pomnoži sa 17,65%:

- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala banke izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke;
- ako banka ima značajno ulaganje u lica u finansijskom sektoru, direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala tih lica u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala banke izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke.

Banka na dan 31. decembra 2021. godine osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika s obzirom da je njihov zbir manji od definisanog limita.

Dodatni osnovni kapital banke čini zbir sledećih elemenata umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. Odluke;
- pripadajuće emisione premije.

Banka na dan 31. decembra 2021. godine nije imala dodatni osnovni kapital.

Dopunski kapital Banke čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima;
- pripadajuće emisione premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik za banke koje taj iznos obračunavanju primenom standardizovanog pristupa.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordinirane obaveze, uključuju u obračun dopunskog kapitala banke tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća, dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza, na dan vršenja obračuna.

Banka na dan 31. decembar 2021. godine nije imala dopunski kapital.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela koja sledi prikazuje stanje kapitala na dan 31. decembra 2021. godine i na dan 31. decembra 2020. godine:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Osnovni akcijski kapital - CET1		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	23.607.620	23.607.620
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	562.156	562.156
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobitci	317.947	2.946.840
(-) Nerealizovani gubici	(114.248)	(40.617)
Ostale rezerve	53.740.761	50.538.071
(+) Fer vrednost rezervi u vezi sa dobitcima (-) ili gubicima (+) po osnovu instrumenta zaštite od rizima novčanog toka za finansijske intrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	69.026	-
(-) Nematerijalna ulaganja, uključujući gđuvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza)	(2.545.479)	(2.119.711)
(-) bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika po osnovu odobrenih potošačkih kredita, gotovinskog kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta	(87.713)	(123.902)
(-) bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika po osnovu odobrenih potošačkih kredita, gotovinskog kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita za kupovinu motornih vozila, koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavanju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala:		
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019.godine	(57.275)	(78.582)
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020.godine	(37.358)	(51.902)
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara 2021.godine	(52.849)	-
Ukupan osnovni akcijski kapital - CET1	75.402.588	75.239.973
Dodatni osnovni kapital - AT1	-	-
Ukupan osnovni kapital - T1 (CET1 + AT1)	75.402.588	75.239.973
Dopunski kapital - T2	-	-
Ukupan regulatorni kapital (T1 + T2)	75.402.588	75.239.973

Banka je za 2021. i 2020. godinu ostvarila pokazatelje poslovanja u okviru limita definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala i Odlukom o upravljanju rizicima.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da prosuđuje, vrši procene i koristi pretpostavke koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prikazane vrednosti sredstava i obaveza, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izveštajima. Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na prethodnom (istorijskom) iskustvu i drugim faktorima, uključujući i predviđanja budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Revidirane računovodstvene procene se priznaju u onom periodu u kojem su procene revidirane, kao i u budućim periodima na koje promene procena utiču.

Ova obelodanjivanja dopunjuju komentare o upravljanju rizicima (napomena 4).

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke

Pandemija COVID-19 je značajno povećala nesigurnost pri procenivanju prilikom pripreme ovih finansijskih izveštaja u pogledu obima i trajanja prekida poslovanja koji proizilaze iz postupaka vlada, pravnih lica i klijenata da spreče širenje virusa, obima i trajanja očekivanog ekonomskog pada i kasnijeg oporavka, kao i efikasnost mera za podršku privredi i stanovništvu. O uticaju pandemije COVID-19 videti detaljnije u napomeni 2 (d).

(i) Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke

Obezvredjenje finansijskih sredstava se procenjuje na način koji je opisan u računovodstvenoj politici 3(k)(viii).

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka saglasno MSFI 9 za sve kategorije finansijskih sredstava zahteva procene, posebno procene koje se odnose na utvrđivanje iznosa i očekivanog vremena priliva budućih novčanih tokova, kao i novčanih tokova koji potiču od realizacije procenjene vrednosti kolaterala prilikom utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka i procene značajnog povećanja kreditnog rizika. Ove procene su vođene nizom faktora, čija kombinacija i interakcija može da dovede do različitih nivoa rezervacija za očekivane kreditne gubitke, u različitim scenarijima.

ECL kalkulacije Banke su rezultati složenih modela sa određenim brojem pretpostavki koje se tiču izbora input varijabli kao i njihove međuzavisnosti. Elementi ECL modela koji se smatraju delom računovodstvenih rasuđivanja i procena uključuju:

- Interni model ocenjivanja kreditne sposobnosti, koji dodeljuje PD pojedinačnim rejting kategorijama;
- Kriterijume Banke za procenu da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika koji posledično dovode do obračuna ECL-a na osnovu veka trajanja ugovora (tzv. LT ECL – life time ECL), kroz korišćenje kvantitativnih kriterijuma (promene u PD-u u odnosu na datum inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva), kao i kvalitativne procene (forbearance, restructuring klasifikacija, 30 dana docnje, watch list 2 kategorizacija);
- Segmentaciju finansijskih sredstava kada se njihova ECL procenjuje na kolektivnoj osnovi;
- Razvoj ECL modela uključujući različite formule i izbor inputa;
- Određivanje povezanosti između makroekonomskih scenarija i ekonomskih inputa, kao što su kretanje bruto društvenog proizvoda (BDP-a), nivoa nezaposlenosti i zarada, kao i kamatnih stopa, te i modeliranje njihove povezanosti i uticaja na korišćeni PD i LGD;
- U saradnji sa UniCredit Grupom, izbor makroekonomskih scenarija koji se odnose na budućnost (tzv. forward looking scenarios) i njihovih ponderisanja verovatnoće, kako bi se izvela veza između ECL modele i mogućih ekonomskih kretanja.

U skladu sa internim politikama, Banka će redovno preispitivati i održavati svoje modele u kontekstu stvarnog iskustva u pogledu kreditnih gubitaka kada je to potrebno.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

(i) Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

Obevređenje finansijskih sredstava i verovatan gubitak po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja Banka procenjuje na pojedinačnoj osnovi. Procena obevređenja finansijskih sredstava na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza ovog obevređenja odnosno postojanje statusa neizmirenja obaveza. Iznos obevređenja finansijskih sredstava utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom potraživanju, dok procena očekivanog kreditnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki obuhvata procenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu.

Procenu obevređenja finansijskih sredstava i očekivanog kreditnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi Banka vrši za sva potraživanja kod kojih se ovo obevređenje ili ovi gubici ne mogu direktno povezati s tim potraživanjima, ali za koje se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju. Pri ovoj proceni, Banka grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koje odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima (segmenti portfolija, rejting kategorije i sl.). Procena obevređenja na grupnoj osnovi predstavlja zajedničku procenu budućih novčanih tokova pojedinačne grupe potraživanja na osnovu podataka o gubicima iz ranijih perioda za potraživanja s karakteristikama kreditnog rizika sličnim onima u toj grupi, a u skladu s metodologijom.

Uticaj pandemije COVID-19 na obračun očekivanog kreditnog gubitka videti u napomenama 2 (d) i 4 (b).

(ii) Vrednovanje finansijskih instrumenata po fer vrednosti (napomena 3 (k)(vii))

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji utvrđiva tržišna cena zahteva korišćenje tehnika procene opisanih u računovodstvenoj politici 3(k)(vii). Za finansijske instrumente kojima se retko trguje i čija cena nije vrlo transparentna, fer vrednost je manje objektivna i zahteva različite stepene procene, u zavisnosti od likvidnosti, koncentracije, neizvesnosti tržišnih faktora, pretpostavki o formiranju cena i drugih rizika vezanih za konkretne instrumente.

Banka meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

- Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.
- Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koji nisu tržišne cene za identične instrumente, ali su informacije dostupne i utvrđive bilo direktno (na primer cene) ili indirektno (na primer izvedeni iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajniji podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.
- Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrđivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrđivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenta. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrđive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu je zasnovana na tržišnim cenama. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednost korišćenjem tehnika procenjivanja.

Tehnike procenjivanja uključuju neto sadašnju vrednost i diskontovane gotovinske tokove, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje utvrđive tržišne cene, kao i druge metode procene. Pretpostavke i ulazni podaci koji se koriste kod tehnika procenjivanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne raspone i druge faktore koji se koriste prilikom procene diskontnih stopa, cene obveznica i kapitala, devizne kurseve, kapital i indekse cena kapitala i očekivanu nestabilnost cena i korelacije. Cilj tehnika procenjivanja je da se ustanovi fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila ustanovljena od učesnika na tržištu u transakciji „van dohvata ruke“.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

(ii) Vrednovanje finansijskih instrumenata po fer vrednosti (napomena 3 (k)(vii)) (nastavak)

Banka koristi opšte prihvaćene modele procenjivanja za određivanje fer vrednosti redovnih i uobičajenih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi za koje se isključivo koriste utvrđivi tržišni parametri koji zahtevaju nizak stepen procenjivanja i pretpostavki od strane rukovodstva. Utvrđivi ulazni parametri modela su uglavnom dostupni na tržištu kotiranih dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, derivata kojima se trguje i jednostavnih derivata kao što su kamatni svopovi. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka modela smanjuje potrebu za procenama i pretpostavkama rukovodstva i takođe smanjuje neizvesnost koja se povezuje sa određivanjem fer vrednosti. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka se uglavnom razlikuje, u zavisnosti od proizvoda i tržišta, i sklona je promenama uslovljenim različitim događajima i opštim uslovima na budućim tržištima.

(iii) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, stope amortizacije (napomene 3 (q), 3 (r), 29 i 30)

Obračun amortizacije i stope amortizacije zasnovani su na projektovanom korisnom veku trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, koji je podložan preispitivanju. Adekvatnost procenjenog očekivanog veka trajanja preispituje se jednom godišnje, odnosno po potrebi češće, ukoliko postoje indikacije da je došlo do značajnih promena faktora koji su uticali na prethodno određivanje veka trajanja ili do nastanka drugih događaja koji imaju uticaj na procenjeni vek trajanja. Određivanje korisnog veka trajanja zahteva značajne procene od strane rukovodstva i zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama koje mogu imati uticaj na ekonomski vek trajanja sredstava.

(iv) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine (napomena 3 (u))

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje naznake koje ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od knjigovodstvene vrednosti, ista se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, a gubitak priznaje u bilansu uspeha. Razmatranje indikatora i dokaza obezvređenja zahteva značajne procene od strane rukovodstva u pogledu očekivanih tokova gotovine, diskontnih stopa i stepena iskorišćenosti sredstava koja su predmet razmatranja.

(v) Fer vrednost ulaganja u nekretnine i investicione nekretnine (napomene 3 (k)(vii), 3(q), 3 (s), 30 i 31)

Banka koristi model fer vrednosti za vrednovanje investicionih nekretnina i model revalorizacije za nekretnine koje koristi u sopstvene poslovne svrhe. Procena fer vrednosti se vrši redovno kako bi se knjigovodstvena vrednost uskladila sa istom na kraju izveštajnog perioda.

(vi) Odložena poreska sredstva (napomene 3 (j) i 38)

Odložena poreska sredstva priznaju se do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da poreska sredstva mogu biti iskorišćena. Rukovodstvo Banke vrši procenu da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i iznosa sredstva, odnosno iznosa očekivanih budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

(vii) Rezervisanja po osnovu sudskih sporova (napomene 3 (w) i 37)

Banka je uključena u određeni broj sudskih i radno pravnih sudskih postupaka. Rezervisanje po osnovu sudskih sporova se formira kada je verovatno da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, čiji iznos se može pouzdano utvrditi, a po osnovu koje je očekivan odliv ekonomskih koristi. Procena rezervisanja po osnovu navedenih sporova zahteva značajne procene od strane pravne službe i rukovodstva Banke, uključujući procenu verovatnoće negativnih ishoda sporova, kao i iznose verovatnih i razumnih procena gubitaka. Iznosi potrebnih rezervisanja predstavljaju najbolju procenu na osnovu dostupnih informacija na datum bilansa, ali mogu biti promenjeni u budućnosti kao posledica nastanka novih događaja ili dobijanja novih informacija.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

(viii) Rezervisanja po osnovu otpremnina zaposlenima (napomena 3 (y) i 37)

Rezervisanja za otpremnine zaposlenima prilikom odlaska u penziju utvrđuju se primenom aktuarske procene, koja podrazumeva procene diskontne stope, budućih kretanja zarada, budućih fluktuacija zaposlenih, odnosno stope mortaliteta. Stvarni ishodi mogu značajno odstupati od navedenih procena, naročito imajući u vidu dug period na koji se odnose.

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST

Tabela koja sledi sadrži analizu instrumenata vrednovanih po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, po nivoima u hijerarhiji fer vrednosti po kojima se kategorizuje vrednovanje fer vrednosti:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2021.					
Potraživanja po osnovu derivata	23	-	752.624	-	752.624
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	27	-	9.493	-	9.493
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	24	522.382*	2.269.504	-	2.791.886
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	24	24.935.338*	47.292.312	730.454**	72.958.104
		25.457.720	50.323.933	730.454	76.512.107
Obaveze po osnovu derivata	33	-	723.925	-	723.925
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	36	-	132.490	-	132.490
		-	856.415	-	856.415

*Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominirane u EUR (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU i dinarske državne obveznice RS (benchmark hartije) kao visoko likvidna sredstva.

** Tokom 2021. godine izvršen je transfer hartije od vrednosti lokalne samouprave koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat iz Nivoa 2 u Nivo 3 usled nedostatka kotacija i drugih tržišnih parametara za njeno vrednovanje.

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2020.					
Založena finansijska sredstva	22	-	11.630.733	-	11.630.733
Potraživanja po osnovu derivata	23	-	1.447.643	-	1.447.643
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	24	93.772*	1.979.827	-	2.073.599
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	24	4.770.934*	83.900.835	14.602**	88.686.371
		4.864.706	98.959.038	14.602	103.838.346
Obaveze po osnovu derivata	33	-	1.632.761	-	1.632.761
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	36	-	116.377	-	116.377
		-	1.749.138	-	1.749.138

*Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominirane u EUR odnosno USD, koje su listirane na berzi EU kao visoko likvidna sredstva.

** Tokom 2020. godine izvršen je transfer hartije od vrednosti lokalne samouprave koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat iz Nivoa 2 u Nivo 3 usled nedostatka kotacija i drugih tržišnih parametara za njeno vrednovanje.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti

Procenjene fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti prikazana su u tabeli koja sledi prema nivoima hijerarhije fer vrednosti u skladu sa MSFI 13:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
2021.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21	-	67.572.923	-	67.572.923	67.572.923
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	24	30.934.871	5.204.742	33.796	36.173.409	36.173.351
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	25	-	-	42.238.803	42.238.803	42.241.484
Kredit i potraživanja od komitenata	26	-	-	310.547.068	310.547.068	307.662.701
Ostala sredstva	32	-	-	1.329.348	1.329.348	1.329.348
		30.934.871	72.777.665	354.149.015	457.861.551	454.979.807
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	34	-	-	120.934.198	120.934.198	119.929.606
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	35	-	-	314.320.425	314.320.425	314.207.092
Ostale obaveze	39	-	-	14.946.085	14.946.085	14.946.085
				450.200.708	450.200.708	449.082.783

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
2020.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21	-	57.151.847	-	57.151.847	57.151.847
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	24	4.385.522	7.389.280	20.298	11.795.100	11.794.808
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	25	-	-	27.729.019	27.729.019	27.729.832
Kredit i potraživanja od komitenata	26	-	-	281.974.021	281.974.021	278.659.195
Ostala sredstva	32	-	-	1.217.549	1.217.549	1.217.549
		4.385.522	64.541.127	310.940.887	379.867.536	376.553.231
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	34	-	-	120.681.948	120.681.948	118.600.560
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	35	-	-	268.838.994	268.838.994	268.373.476
Ostale obaveze	39	-	-	12.436.815	12.436.815	12.436.815
				401.957.757	401.957.757	399.410.851

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti (nastavak)

Tehnike i modeli koje Banka koristi za obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata obelodanjeni su u napomeni 5(ii).

(ii) *Sredstva čija je fer vrednost približno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna sa kratkoročnim dospećem (do godinu dana) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približno jednaka fer vrednosti. Iako zavisi od tržišnih kretanja, osnovna pretpostavka u ovom slučaju jeste da u kratkom roku, za visoko likvidna sredstva, neće doći do značajnih tržišnih promena koje mogu uticati na promenu fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez definisanog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

(iii) Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti procenjuje se poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena fer vrednost finansijskih instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom se zasniva na diskontovanim novčanim tokovima korišćenjem preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za finansijske instrumente koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika i ročnosti.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i depoziti uključuju i deo portfolija sa fiksnom kamatnom stopom što dovodi do razlike između knjigovodstvene i fer vrednosti.

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

U hiljadama dinara

	2021.	2020.
Prihodi od kamata		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	66.746	136.528
Potraživanja po osnovu derivata	362.230	326.372
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	138.164	113.118
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	2.664.350	3.330.513
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	661.811	189.518
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	41.539	52.655
Kreditni i potraživanja od komitenata	10.994.143	11.043.139
Derivati i finansijska sredstva koja se drže u svrhe zaštite od rizika	182.013	195.989
Ukupni prihodi od kamata:	15.110.996	15.387.832
Rashodi kamata		
Obaveze po osnovu derivata	(362.231)	(326.695)
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	(64.697)	(64.093)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	(1.155.537)	(1.219.967)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema komitentima	(499.687)	(709.212)
Obaveze po osnovu lizinga	(43.072)	(47.508)
Ukupni rashodi kamata:	(2.125.224)	(2.367.475)
Neto prihodi od kamata	12.985.772	13.020.357

Prihodi od kamata na obezvređene plasmane saglasno računovodstvenoj politici 3 (d) u 2021. godini iznose 265.877 hiljada dinara (2020. godina: 287.155 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

8. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihod po osnovu naknada i provizija:

U hiljadama dinara	Stanovništvo		Komitenti		Ukupno	
	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.
Prihodi od naknada i provizija						
Naknade i provizije za platni promet	363.829	269.045	1.610.172	1.268.638	1.974.001	1.537.683
Naknade po osnovu kredita	147.192	194.908	470.090	273.425	617.282	468.333
Naknade iz poslovanja sa karticama	395.182	315.754	1.319.310	1.041.535	1.714.492	1.357.289
Naknade za vođenje tekućih računa	464.067	374.026	131.603	93.493	595.670	467.519
Naknade po osnovu brokerskih usluga	-	-	13.869	15.511	13.869	15.511
Naknade po kastodi poslovima	36	354	453.472	423.218	453.508	423.572
Naknade za izdate garancije i druge potencijalne obaveze	2.432	3.281	826.370	718.325	828.802	721.606
Naknade po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca	193.458	147.594	1.953.798	1.612.239	2.147.256	1.759.833
Ostale naknade i provizije	136.755	134.642	208.822	138.462	345.577	273.104
Ukupan prihod od naknada i provizija:	1.702.951	1.439.604	6.987.506	5.584.846	8.690.457	7.024.450
Rashodi od naknada i provizija						
Naknade i provizije za platni promet	-	-	(297.321)	(191.340)	(297.321)	(191.340)
Naknade iz poslovanja sa karticama	-	-	(1.419.009)	(1.154.887)	(1.419.009)	(1.154.887)
Provizije po osnovu garancija, akreditiva i jemstava	-	-	(12.927)	(12.375)	(12.927)	(12.375)
Naknade po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca	(6.211)	(6.108)	(504.621)	(502.361)	(510.832)	(508.469)
Ostale naknade i provizije	-	-	(131.088)	(131.360)	(131.088)	(131.360)
Ukupni rashodi od naknada i provizija:	(6.211)	(6.108)	(2.364.966)	(1.992.323)	(2.371.177)	(1.998.431)
Neto prihodi od naknada i provizija	1.696.740	1.433.496	4.622.540	3.592.523	6.319.280	5.026.019

Prihodi i rashodi od naknada po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca prikazani u tabeli rezultat su preknjižavanja koje je Banka sproveda tokom 2021. godine saglasno instrukciji NBS (napomena 2.f). Banka je takođe izmenila uporedne podatke za 2020. godinu.

9. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvata:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Neto prihod po osnovu promene vrednosti derivata po fer vrednosti kroz bilans uspeha	361.832	59.929
Neto (rashod)/prihod po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(13.809)	10.120
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	348.023	70.049

Neto prihod po osnovu promene vrednosti derivata po fer vrednosti kroz bilans uspeha na dan 31. decembar 2021. godine u iznosu 361.832 hiljade dinara (2020. godina: 59.929 hiljada dinara) obuhvata i neto prihod koji je ostvaren po osnovu valutnih derivata u iznosu 81.002 hiljade dinara (2020. godina: 127.444 hiljade dinara) koji je rezultat preknjižavanja saglasno instrukciji NBS (napomena 2.f). Banka je takođe izmenila uporedne podatke za 2020. godinu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

10. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvata:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti vrednovanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat	710.534	592.882
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	44.213	140.879
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	754.747	733.761

11. NETO (GUBITAK)/DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika obuhvata:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Neto rashodi od promene vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti	(76.189)	(39.098)
Neto prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	69.685	39.962
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika	(6.504)	864

Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika u 2021. godini u iznosu od 6.504 hiljada dinara, ostvaren je po osnovu mikro hedžinga fer vrednosti (napomena 36), dok je u 2020. godini po istom osnovu ostvaren neto dobitak u iznosu od 864 hiljada dinara.

12. NETO (RASHOD)/PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule obuhvata:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9.965.398	14.490.691
Rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(10.195.214)	(14.364.479)
Neto (rashod)/prihod	(229.816)	126.212

Tokom 2021. godine sprovedena su preknjižavanja sa pozicije „Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule“ saglasno instrukcijama NBS kao što sledi:

- prihodi/rashodi po realizovanim transakcijama kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca preknjiženi su na prihode/rashode od naknada i provizija; prihod od naknada po ovom osnovu na dan 31. decembra 2021. godine iznosi 2.147.256 hiljade dinara (2020. godina: 1.759.833 hiljade dinara) dok rashod po istom osnovu na dan 31.12.2021. godine iznosi 510.832 hiljade dinara (2020. godina: 508.469 hiljada dinara);
- prihodi/rashodi ostvareni po valutnim derivatima preknjiženi su na neto dobitke/gubitke po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata; neto prihod od naknada po ovom osnovu na dan 31. decembra 2021. godine iznosi 81.002 hiljade dinara (2020. godina: 127.444 hiljade dinara).

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka je ostvarila neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule u iznosu 229.816 hiljada dinara (2020. godina: neto prihod 126.212 hiljade dinara) koji obuhvata prihode/rashode po kursnim razlikama koje su rezultat prevođenja jedne valute u drugu po različitim deviznim kursovima uključujući i kursne razlike po osnovu efekata ugovorene valutne klauzule.

Banka je takođe izmenila uporedne podatke za 2020. godinu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

13. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha čine:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Plasmani klijentima		
Neto povećanje pojedinačne ispravke vrednosti	(1.488.302)	(1.022.762)
Neto povećanje grupnog obezvređenja	(1.740.288)	(2.487.556)
	<u>(3.228.590)</u>	<u>(3.510.318)</u>
Ukidanje umanjenja vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	112.493	46.199
Potencijalne obaveze		
Neto (povećanje)/umanjenje pojedinačne ispravke vrednosti (napomena 37.2)	21.383	(39.250)
Neto (povećanje)/umanjenje grupnog obezvređenja (napomena 37.2)	52.081	(105.322)
	<u>73.464</u>	<u>(144.572)</u>
Dobici/(gubici) po osnovu modifikacije	61.006	(407.175)
Direktan otpis	(5.243)	(2.718)
Prihod od naplate otpisanih potraživanja	339.375	231.510
	<u>339.375</u>	<u>231.510</u>
Ukupno	<u>(2.647.495)</u>	<u>(3.787.074)</u>

U toku 2021. godine Banka je ostvarila dobitak od modifikacije u iznosu od 61.006 hiljada dinara. U 2020. godini Banka je imala gubitke po osnovu modifikacije u iznosu od 407.175 hiljada dinara koji su najvećim delom obuhvatali gubitke po osnovu modifikacije vezano za moratorijum (379.405 hiljada dinara). U toku 2021. godine nisu ostvareni gubici po osnovu modifikacije vezano za moratorijum.

14. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti čini:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Dobitak po osnovu prodaje plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	31.264	23.527
	<u>31.264</u>	<u>23.527</u>
Ukupno	<u>31.264</u>	<u>23.527</u>

15. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostale poslovne prihode čine:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Prihodi od zakupnina, prihodi po osnovu prefakturisanih troškova i ostali prihodi	60.101	53.244
	<u>60.101</u>	<u>53.244</u>
Ukupno	<u>60.101</u>	<u>53.244</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

16. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi sastoje se od:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	(2.099.555)	(2.019.047)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	(807.464)	(770.345)
Neto rashodi po osnovu rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	(33.496)	(24.642)
Ostali lični rashodi	(442.365)	(390.547)
Ukupno	(3.382.880)	(3.204.581)

17. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Troškovi amortizacije sastoje se od:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine (napomena 29.2, 29.3)	(513.525)	(487.927)
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 30.2, 30.3)	(258.548)	(278.348)
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 30.5, 30.6)	(457.109)	(441.714)
Ukupno	(1.229.182)	(1.207.989)

18. OSTALI PRIHODI

U ostale prihode spadaju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove (napomena 37.2)	39.907	98.902
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina	-	1.060
Prihodi od promene vrednosti osnovnih sredstava	20.465	30.401
Ostali prihodi iz poslovanja	113.713	92.719
Ukupno	174.085	223.082

Ostali prihodi iz poslovanja obuhvataju prihode od nagrada za uspešnost, naplata štete od osiguravajućih društava i slične prihode.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

19. OSTALI RASHODI

19.1. Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Troškovi poslovne zgrade i poslovnog prostora	(111.656)	(117.506)
Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	(54.320)	(63.461)
Troškovi zakupnina (napomena 19.2)	(370.026)	(372.044)
Troškovi održavanja informacionog sistema	(1.026.745)	(920.731)
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	(80.758)	(61.118)
Troškovi reklame, propagande, reprezentacije, ulaganja u kulturu i donacije	(137.180)	(58.951)
Troškovi advokatskih, konsultantskih usluga, istraživanja i revizije	(411.036)	(461.234)
Troškovi PTT usluga	(138.163)	(152.669)
Troškovi premija osiguranja	(777.356)	(666.874)
Troškovi obezbeđenja imovine, transporta i rukovanja novcem	(152.309)	(192.420)
Troškovi stručnog usavršavanja	(25.519)	(19.757)
Troškovi servisnih usluga	(97.365)	(98.766)
Troškovi transportnih usluga	(2.711)	(4.581)
Troškovi prevoza na rad i sa rada	(30.519)	(28.766)
Troškovi naknada smeštaja i ishrane na službenim putovanjima	(6.410)	(7.702)
Ostali porezi i doprinosi	(519.901)	(492.351)
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (napomena 37.2)	(2.348.950)	(1.083.480)
Rashodi po osnovu promene vrednosti investicionih nekretnina	-	(1.061)
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	(50)	(24.036)
Gubici od prodaje, rashodovanja i obezvređenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	(8.281)	(12.475)
Ostalo	(569.915)	(606.012)
Ukupno	(6.869.170)	(5.445.995)

Pozicija "Ostalo" odnosi se na sudske i administrativne takse, troškove zaštite na radu i zaštite životne sredine, troškove učešća u finansiranju osoba sa invaliditetom, naknadu štete po osnovu izgubljenih sudskih sporova, troškove arhiviranja i skeniranja, troškove licenci do godinu dana, troškove obeštećenja iz operativnog poslovanja i slične troškove.

19.2. Troškovi zakupnina u iznosu 370.026 hiljade dinara u 2021. godini odnose se na troškove koji saglasno MSFI 16 i računovodstvenoj politici Banke (napomena 3.t) nisu uključeni u merenje obaveze po osnovu lizinga. Struktura navedenih troškova prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Zakup sredstava male vrednosti	(147.554)	(147.374)
Kratkoročni zakup	(8.910)	(12.240)
PDV na zakupe koji su priznati u skladu sa MSFI 16	(74.935)	(73.888)
Sredstva koja nisu identifikovana u skladu sa MSFI 16	(137.885)	(137.935)
Varijabilna plaćanja	(742)	(607)
Ukupno	(370.026)	(372.044)

20. POREZ NA DOBITAK

20.1. Osnovne komponente poreza na dobitak na dan 31. decembra su sledeće:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Tekući poreski rashod perioda	(674.504)	(395.623)
Povećanje odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	242.168	99.135
Ukupno	(432.336)	(296.488)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

20.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope prikazano je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Dobitak pre oporezivanja	6.308.225	5.631.476
Porez na dobit obračunat po stopi od 15%	(946.234)	(844.721)
Poreski efekti trajnih razlika:		
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(274.041)	(125.116)
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda po osnovu kamata po dužničkim HoV čiji je izdavalac RS	545.771	574.214
Poreski efekti privremenih razlika:		
Razlika amortizacije obračunata za poreske svrhe i u finansijskim izveštajima	(98.169)	88.268
Poreski efekti MRS19	2.836	1.885
Poreski efekti po osnovu rashoda koji se priznaju u narednom periodu	392.873	64.354
Poreski efekti po osnovu umanjenja tekućeg poreza u skladu sa zakonskom regulativom i primene MRS	(55.372)	(55.372)
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha	(432.336)	(296.488)
Efektivna poreska stopa	6,85%	5,26%

20.3. Porez na dobitak priznat u okviru ostalog rezultata prikazan je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2021.			2020.		
	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po FV kroz ostali rezultat	(3.097.587)	464.638	(2.632.949)	(1.391.647)	208.747	(1.182.900)
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava (41.3)	4.774	(716)	4.058	5.734	(860)	4.874
Aktuarski (gubici)/dobici	(5.418)	812	(4.606)	(26.929)	4.040	(22.889)
Gubici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(81.207)	12.181	(69.026)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	(3.179.438)	476.915	(2.702.523)	(1.412.842)	211.927	(1.200.915)

20.4. Obračunata obaveza za porez na dobit za 2021. godinu iznosi 674.504 hiljade dinara (za 2020. godinu: 395.623 hiljada dinara). S obzirom da je iznos obračunate obaveze za porez na dobit veći od iznosa plaćenih akontacija, Banka je na dan 31. decembra 2021. godine iskazala tekuće poreske obaveze u iznosu od 61.747 hiljada dinara (za 2020. godinu: tekuća poreska sredstva u iznosu od 297.638 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

21. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

21.1. Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Gotovina u blagajni u dinarima	4.446.621	4.262.874
Žiro račun	30.454.163	21.380.227
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1.567.279	3.052.670
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	35.344	35.274
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	31.069.518	28.420.886
	67.572.925	57.151.931
Ispravka vrednosti	(2)	(84)
Stanje na dan 31. decembra	67.572.923	57.151.847

Stanje na žiro računu uključuje i obaveznu rezervu u dinarima koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS“. U skladu sa navedenom Odlukom, dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita, hartija od vrednosti i ostalih dinarskih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopama od 0% do 5% u zavisnosti od ugovorene ročnosti i izvora finansiranja, a zatim drži na žiro računu Banke. Banka je dužna da održava prosečno dnevno stanje obračunate dinarske obavezne rezerve. Tokom 2021. godine NBS je plaćala kamatu na obaveznu rezervu po stopi od 0,10% godišnje.

NBS u skladu sa Odlukom o kamatnim stopama koje NBS primenjuje u postupku sprovođenja monetarne politike, radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled pandemije bolesti COVID-19, na deo iznosa ostvarenog prosečnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koja ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve, plaća kamatu po kamatnoj stopi uvećanoj za 0,50% na godišnjem nivou. Iznos na koji se obračunava kamata po tom osnovu utvrđuje se u visini prosečnog dnevnog stanja dinarskih kredita koji ispunjavaju uslove propisane Uredbom, odnosno Zakonom kojima se utvrđuje garantna šema kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 ako je svaki pojedinačni kredit koji je uključen u to stanje odobren po kamatnoj stopi koja je za najmanje 0,50% niža od maksimalne kamatne stope propisane Uredbom odnosno Zakonom za kredite odobrene u dinarima.

Obavezna devizna rezerva kod NBS predstavlja minimalnu rezervu deviznih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS“. U skladu sa napred navedenom Odlukom, deviznu obaveznu rezervu banke obračunavaju na osnovu prosečnog stanja depozita, kredita i drugih obaveza u stranim valutama ili u dinarima indeksiranim deviznom klauzulom, primenom kursa dinara prema evru tokom jednog kalendarskog meseca. Stopa obavezne rezerve bila je nepromenjena tokom 2021. godine i iznosila je 20% na devizne obaveze do dve godine i 13% na devizne obaveze preko dve godine, dok je stopa na dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom iznosila 100%.

Banka je dužna da održava prosečno dnevno stanje u obračunskom periodu na deviznim računima kod NBS u iznosima ne manjim od obračunatih iznosa. NBS ne plaća kamatu na izdvojena sredstva na redovnom deviznom računu obavezne rezerve.

21.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(84)	(153)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	82	69
Ukupno za godinu	-	-	82	69
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(2)	(84)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

22. ZALOŽENA FINANSIJSKA SREDSTVA

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka nema založena finansijska sredstva. Na dan 31. decembra 2020. godine na ime obezbeđenja obaveza po osnovu repo transakcija sa NBS, Banka je založila kuponske obveznice Republike Srbije emitovane u dinarima nominalne vrednosti 10.750.000 hiljada dinara.

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Založena finansijska sredstva	-	11.630.733
Stanje na dan 31. decembra	-	11.630.733

23. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

Potraživanja po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Potraživanja po osnovu forvard revalorizacije i valutnih svopova	81.491	48.333
Potraživanja po osnovu kamatnih svopova	631.878	1.322.313
Potraživanja po osnovu kamatnih opcija	39.255	69.694
Potraživanja po osnovu robnih svopova	-	7.303
Stanje na dan 31. decembra	752.624	1.447.643

24. HARTIJE OD VREDNOSTI

24.1. Hartije od vrednosti obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	36.199.498	11.822.472
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	73.011.472	88.927.147
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2.791.886	2.073.599
Ukupno	112.002.856	102.823.218
Ispravka vrednosti hartija od vrednosti	(79.515)	(268.440)
Stanje na dan 31. decembra	111.923.341	102.554.778

24.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(268.440)	(344.977)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	114.010	18.542
Efekti promene deviznog kursa	-	-	(49)	215
Efekti prodaje hartija od vrednosti	-	-	74.964	57.780
Ukupno za godinu	-	-	188.925	76.537
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(79.515)	(268.440)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

24. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

24.3. Podela hartija od vrednosti prema načinu vrednovanja i emitentu prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	Vrednovanje	2021.	2020.
Potraživanja po osnovu eskonta menica	Amortizovana vrednost	33.738	20.006
	Amortizovana vrednost	36.139.613	11.774.802
Državne obveznice Republike Srbije	Po FV kroz ostali rezultat	66.027.993	82.657.099
	Po FV kroz bilans uspeha	2.791.886	2.073.599
Obveznice lokalne samouprave	Po FV kroz ostali rezultat	-	14.602
Državne obveznice Republike Srbije i obveznice lokalne samouprave - stavke hedžinga	Po FV kroz ostali rezultat	6.930.111	6.014.670
Stanje na dan 31. decembra		111.923.341	102.554.778

Potraživanja po osnovu eskonta menica na dan 31. decembra 2021. godine, iznose 33.738 hiljada dinara i predstavljaju ulaganja sa rokom dospeća do godinu dana i eskontnom stopom u visini jednogomesečnog BELIBOR-a uvećanog za 2% odnosno 2,2% na godišnjem nivou i jednogomesečne BEONIJE uvećane za 3,5% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2021. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u iznosu od 36.139.613 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokom dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2021. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 2.791.886 hiljada dinara, predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2021. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 6.930.111 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u obveznice lokalne samouprave – stavke hedžinga sa rokovima dospeća do 2023. godine i državne obveznice Republike Srbije - stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2029. godine. Iznos od 66.027.993 hiljada dinara predstavlja ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2032. godine.

U cilju zaštite od kamatnog rizika kod obveznica lokalne samouprave kao i državnih obveznica Republike Srbije, Banka je implementirala mikro hedžing fer vrednosti, tj. naznačila kao stavke hedžinga ulaganja u obveznice lokalne samouprave i državne obveznice Republike Srbije, ukupne nominalne vrednosti 57,8 miliona EUR, dok su kao instrumenti hedžinga naznačeni kamatni svopovi ukupne nominalne vrednosti 57,8 miliona EUR. Na dan 31. decembra 2021. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

25.1. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija uključuju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Devizni računi kod:		
- drugih banaka u okviru UniCredit grupe	32.146.962	26.680.673
- drugih stranih banaka	9.538.776	379.710
- NBS	22.826	-
Ukupno devizni računi:	41.708.564	27.060.383
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight)		
- dinarima	-	4.300
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	-	4.300
Garantni depozit u stranoj valuti za kupoprodaju hartija od vrednosti	4.703	4.703
Namenski depoziti u stranoj valuti	12.068	11.108
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	12.540	4.363
Ukupno kratkoročni krediti:	12.540	4.363
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	507.623	681.074
Ukupno dugoročni krediti:	507.623	681.074
Ukupno	42.245.498	27.765.931
Ispravka vrednosti	(4.014)	(36.099)
Stanje na dan 31. decembra	42.241.484	27.729.832

25.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(36.099)	(1.714)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	32.244	(36.366)
Efekte promene deviznog kursa	-	-	(172)	1.981
Otpis bez otpusta duga	-	-	13	-
Ukupno za godinu	-	-	32.085	(34.385)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(4.014)	(36.099)

25.3. Struktura deviznih računa kod banaka u okviru UniCredit Grupe prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
UniCredit Bank Austria AG, Vienna	309.231	383.256
UniCredit Bank AG, Munich	15.878	11.299
UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	9.882	30.305
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	261	2.186
UniCredit S.P.A. Milano	31.647.616	26.244.505
Zagrebačka banka d.d.	1.183	738
UniCredit Bank BIH	2.474	3.299
UniCredit Bank ZAO Moscow	160.437	5.085
Stanje na dan 31. decembra	32.146.962	26.680.673

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

26.1. Krediti i potraživanja od komitenata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	40.420.193	22.040.804
- u stranoj valuti	104.787	487.297
Ukupno kratkoročni krediti:	40.524.980	22.528.101
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	272.093.149	252.259.388
- u stranoj valuti	6.225.948	12.557.906
Ukupno dugoročni krediti:	278.319.097	264.817.294
Potraživanja po osnovu faktoringa u dinarima	837.570	860.317
Ostali plasmani u dinarima	-	109.973
Ukupno	319.681.647	288.315.685
Ispravka vrednosti	(12.018.946)	(9.656.490)
Stanje na dan 31. decembra	307.662.701	278.659.195

Kreditni koji su indeksirani valutnom klauzulom (EUR, CHF, USD) prikazani su u okviru kredita u dinarima.

26.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	(4.051.629)	(3.857.283)	(5.604.861)	(3.872.850)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Dodatna ispravka vrednosti	(1.579.435)	(1.110.071)	(1.723.069)	(2.386.757)
Efekte promene deviznog kursa	(234)	82	(1.435)	14
Unwinding (time value)	6.165	12.472	572	611
Efekte prodaje portfolia	47	154.593	-	-
Otpis sa otpustom duga	586	-	9.077	541
Otpis bez otpusta duga*	371.603	748.578	553.667	653.580
Ukupno za godinu	(1.201.268)	(194.346)	(1.161.188)	(1.732.011)
Stanje na dan 31. decembra	(5.252.897)	(4.051.629)	(6.766.049)	(5.604.861)

*Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis, predstavlja otpis potraživanja saglasno Odluci NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive (Sl. glasnik RS br. 77/2017) koja je u primeni od 30. septembra 2017. godine. Banka, saglasno Odluci, sprovodi otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti, odnosno računovodstveni otpis 100% obezvređenih potraživanja. U smislu pomenute Odluke, računovodstveni otpis podrazumeva prenos iznosa potraživanja iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju Banke.

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

26.3. Struktura kredita i potraživanja od komitenata data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	11.006.289	(56.358)	10.949.931
Privreda	206.779.476	(6.880.143)	199.899.333
Stanovništvo	101.895.882	(5.082.445)	96.813.437
Stanje na dan 31. decembra	319.681.647	(12.018.946)	307.662.701

U hiljadama dinara	2020.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	1.977.315	(9.271)	1.968.044
Privreda	187.515.799	(5.468.815)	182.046.984
Stanovništvo	98.822.571	(4.178.404)	94.644.167
Stanje na dan 31. decembra	288.315.685	(9.656.490)	278.659.195

26.4. Krediti pravnim licima su uglavnom odobravani za finansiranje tekuće likvidnosti (minus po tekućem računu), finansiranje obrtnih sredstava i investicija. Odobreni krediti su korišćeni za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine i usluga, industrije, građevinarstva, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokovima dospeća od 30 dana do jedne godine. Kamata na kratkoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom obračunavana je u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 2,21%, dok je kamata na kratkoročne kredite odobrene u dinarima obračunavana u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 1,18%.

Dugoročni krediti pravnim licima odobravani su na period do 10 godina. Kamata na dugoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom se obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 3,09% na godišnjem nivou, dok se kamata na dugoročne kredite u dinarima obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 2,42% na godišnjem nivou, u skladu sa ostalim troškovima i kamatnom politikom Banke.

Banka u ponudi ima stambene kredite sa fiksnom, varijabilnom i kombinovanom kamatnom stopom. Stambeni krediti za stanovništvo su odobravani sa rokom otplate od 5 do 30 godina, sa nominalnom kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 2,7% do 3,6% godišnje za kredite sa varijabilnom kamatom, dok se kamatna stopa za kredite sa fiksnom kamatom kretala u rasponu od 2,09% do 4,15%.

Banka je tokom 2021. godine inicirala kampanju više puta u kojoj su klijenti imali mogućnost da apliciraju za gotovinske kredite sa periodom otplate do 71 mesec, tj. do 95 meseci za kredite za prolongaciju, kako sa varijabilnom tako i sa fiksnom kamatnom stopom, čime je odgovorila na potrebe klijenata kada je u pitanju promenljivost kamatne stope i za ovu vrstu kredita. Kamatne stope za gotovinske kredite sa varijabilnom kamatom su se kretale u rasponu od tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 6,75% do 7,89% godišnje sa prenosom primanja, odnosno od 7,5% do 10,5% bez prenosa primanja. Kamatna stopa za kredite sa fiksnom kamatom kretala u rasponu od 5,5% do 11,2% godišnje sa prenosom primanja, odnosno od 18,5% do 21,5% bez prenosa primanja.

U 2021. godini kamatne stope za investiciono finansiranje za mala preduzeća i preduzetnike kretale su se u rasponu od šestomesečnog ili dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 1,8% do 4,2% godišnje. Za finansiranje u dinarima kamatne stope su se kretale u visini jednomesečnog ili tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 1% do 6,6% godišnje, odnosno sa fiksnom kamatnom stopom u rasponu od 1% do 5,85%.

Za kredite za finansiranje obrtnih i trajnih obrtnih sredstava kamatne stope su se kretale u rasponu od šestomesečnog ili dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 1,28% do 5,98% godišnje. Kamatna stopa za kredite u dinarima kretala se u visini jednomesečnog ili tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 1,88% do 10,18% godišnje odnosno sa fiksnom kamatnom stopom u rasponu od 3,29% do 25%.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Tokom 2021. godine, Banka je implementirala cash flow hedžing kako bi se štitila od izloženosti promene novčanih tokova kamate kredita sa varijabilnom kamatnom stopom koristeći kamatne svopove. Imajući u vidu da se deo kredita po varijabilnoj kamatnoj stopi finansira iz depozita po viđenju koji imaju fiksnu kamatnu stopu, Banka je odlučila da primeni koncept cash flow hedžinga kojom se krediti koji su finansirani iz depozita po viđenju, korišćenjem kamatnih svopova, pretvaraju iz varijabilne stope u fiksnu kamatnu stopu.

26.5. Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata po industrijskim sektorima prikazana je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Privreda		
- Energetika	11.661.724	5.810.390
- Poljoprivreda	7.680.333	7.161.061
- Građevinarstvo	26.774.564	32.387.920
- Industrija i rudarstvo	53.146.566	45.069.306
- Trgovina	41.021.481	41.247.197
- Usluge	28.296.640	28.774.726
- Saobraćaj	31.416.336	18.035.565
- Ostalo	6.781.832	9.029.634
	<u>206.779.476</u>	<u>187.515.799</u>
Javni sektor	11.006.289	1.977.315
Stanovništvo		
- Fizička lica	95.655.605	93.586.402
- Preduzetnici	6.240.277	5.236.169
	<u>101.895.882</u>	<u>98.822.571</u>
Ukupno	<u>319.681.647</u>	<u>288.315.685</u>
Ispravka vrednosti	(12.018.946)	(9.656.490)
Stanje na dan 31. decembra	<u>307.662.701</u>	<u>278.659.195</u>

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

Definisanjem industrijskih limita, Banka kontrolise kreditni rizik kroz redovne analize solventnosti zajmoprimca i potencijalnih zajmoprimaca, kako bi se utvrdila sposobnost izmirivanja obaveza po osnovu kamata i glavnice, kao i promenom limita pozajmica po pojedinačnom zajmoprimcu, ukoliko je potrebno. Upravljanje kreditnim rizikom se delimično obezbeđuje uspostavljanjem kolaterala.

27. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA

Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Potraživanja po osnovu kamatnih svopova namenjenih zaštiti od rizika		
- fair value hedžing - mikro	9.493	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>9.493</u>	<u>-</u>

Kod mikro hedžinga fer vrednosti, Banka koristi kamatni svop da bi se štitila od izloženosti promena u fer vrednosti obveznica lokalne samouprave i državnih obveznica RS (napomena 24.3).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

28. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

Investicije u zavisna društva obuhvataju ulaganja u kapital sledećih pravna lica u kojima Banka ima 100% učešća:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
UniCredit Leasing Srbija d.o.o.	-	-
UniCredit Partner d.o.o.	112.644	112.644
	<u>112.644</u>	<u>112.644</u>
Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>112.644</u>	<u>112.644</u>

29. NEMATERIJALNA IMOVINA

29.1. Nematerijalna imovina, neto:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Softveri i licence	1.506.471	1.418.517
Nematerijalna imovina u pripremi	1.039.008	701.194
	<u>2.545.479</u>	<u>2.119.711</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>2.545.479</u>	<u>2.119.711</u>

29.2. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Softveri i licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2021. godine	4.897.472	701.194	5.598.666
Nabavke u toku godine	617.148	345.668	962.816
Gubici po osnovu obezvređenja	-	(7.384)	(7.384)
Ostalo	(16.506)	(470)	(16.976)
Stanje 31. decembar 2021. godine	<u>5.498.114</u>	<u>1.039.008</u>	<u>6.537.122</u>
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2021. godine	3.478.955	-	3.478.955
Amortizacija	513.525	-	513.525
Ostalo	(837)	-	(837)
Stanje 31. decembar 2021. godine	<u>3.991.643</u>	<u>-</u>	<u>3.991.643</u>
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	<u>1.506.471</u>	<u>1.039.008</u>	<u>2.545.479</u>
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2021. godine	<u>1.418.517</u>	<u>701.194</u>	<u>2.119.711</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

29. NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

29.3. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2020. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Softveri i licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2020. godine	4.359.010	539.584	4.898.594
Nabavke u toku godine	610.521	161.610	772.131
Gubici po osnovu obezvređenja	(12.844)	-	(12.844)
Ostalo	(59.215)	-	(59.215)
Stanje 31. decembar 2020. godine	4.897.472	701.194	5.598.666
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2020. godine	2.997.211	-	2.997.211
Amortizacija	487.927	-	487.927
Gubici po osnovu obezvređenja	(3.377)	-	(3.377)
Ostalo	(2.806)	-	(2.806)
Stanje 31. decembar 2020. godine	3.478.955	-	3.478.955
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2020. godine	1.418.517	701.194	2.119.711
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2020. godine	1.361.799	539.584	1.901.383

30. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

30.1. Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Građevinski objekti	556.145	543.338
Oprema i ostala osnovna sredstva	560.964	699.702
Ulažanja u tuđa osnovna sredstva	135.917	177.750
Osnovna sredstva u pripremi	217.345	30.316
Sredstva sa pravom korišćenja	1.836.442	2.120.063
Stanje na dan 31. decembra	3.306.813	3.571.169

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

30. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

30.2. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna/revalorizovana vrednost						
Stanje 1. januar 2021. godine	704.469	2.119.558	564.815	30.316	2.974.101	6.393.259
Nabavke u toku godine	-	-	-	251.383	70.666	322.049
Prenos sa investicija u toku	-	63.023	1.331	(64.354)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(32.750)	(1.441)	-	(32.540)	(66.731)
Efekti promene fer vrednosti	35.877	-	-	-	-	35.877
Modifikacije	-	-	-	-	120.171	120.171
Stanje 31. decembar 2021. godine	<u>740.346</u>	<u>2.149.831</u>	<u>564.705</u>	<u>217.345</u>	<u>3.132.398</u>	<u>6.804.625</u>
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja						
Stanje 1. januar 2021. godine	161.131	1.419.856	387.065	-	854.038	2.822.090
Amortizacija	14.242	201.142	43.164	-	457.109	715.657
Otuđenje i rashodovanje	-	(32.131)	(1.441)	-	(15.191)	(48.763)
Efekti promene fer vrednosti	8.828	-	-	-	-	8.828
Stanje 31. decembar 2021. godine	<u>184.201</u>	<u>1.588.867</u>	<u>428.788</u>	<u>-</u>	<u>1.295.956</u>	<u>3.497.812</u>
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	<u>556.145</u>	<u>560.964</u>	<u>135.917</u>	<u>217.345</u>	<u>1.836.442</u>	<u>3.306.813</u>
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2021. godine	<u>543.338</u>	<u>699.702</u>	<u>177.750</u>	<u>30.316</u>	<u>2.120.063</u>	<u>3.571.169</u>

Sa promenom računovodstvene politike na dan 31. decembra 2019. godine, nepokretnosti koje Banka koristi za obavljanje poslovne delatnosti vrednuju se po metodu revalorizacije. Na dan 31. decembra 2021. godine Banka je angažovala ovlašćene procenitelje NAI WMG d.o.o. Beograd i CBS International d.o.o. Beograd da izvrše ponovnu procenu fer vrednosti nepokretnosti koje Banka koristi za obavljanje poslovne delatnosti, prema MSFI 13. Procenitelj je odredio fer, likvidacionu i građevinsku vrednost svake pojedinačne nepokretnosti koristeći prinostni metod kao i tehnike procene za koje je postojalo dovoljno raspoloživih podataka. S obzirom da na tržištu nekretnina u Republici Srbiji ne postoje kotirane ili ostvarene cene za identične nepokretnosti koje Banka poseduje, prilikom procene fer vrednosti korišćeni su inputi nivoa 2 i 3. Inputi nivoa 2 su izvedeni inputi koji su razvijeni korišćenjem tržišnih podataka, kao što su javno dostupne informacije o transakcijama koji odražavaju pretpostavke koje tržišni učesnici mogu da koriste. Inputi nivoa 3 su pretpostavljeni inputi koje procenitelj razvija korišćenjem najboljih raspoloživih informacija u datim okolnostima.

Da je Banka nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti za građevinske objekte, neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2021. godine iznosila bi 508.390 hiljada dinara za nepokretnosti koje koristi za obavljanje poslovne delatnosti.

Banka nema nekretnina, postrojenja i opreme koje je dala u zalogu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

30. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

30.3. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2020. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna/revalorizovana vrednost						
Stanje 1. januar 2020. godine	685.688	1.906.298	539.096	143.719	2.735.561	6.010.362
Nabavke u toku godine	-	-	-	150.236	177.762	327.998
Prenos sa investicija u toku	-	233.909	29.730	(263.639)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(20.649)	(4.011)	-	(2.954)	(27.614)
Efekti promene fer vrednosti	18.781	-	-	-	-	18.781
Modifikacije	-	-	-	-	63.732	63.732
Stanje 31. decembar 2020. godine	704.469	2.119.558	564.815	30.316	2.974.101	6.393.259
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja						
Stanje 1. januar 2020. godine	142.644	1.216.314	347.640	-	415.278	2.121.876
Amortizacija	13.507	221.405	43.436	-	441.714	720.062
Otuđenje i rashodovanje	-	(17.863)	(4.011)	-	(2.954)	(24.828)
Efekti promene fer vrednosti	4.980	-	-	-	-	4.980
Stanje 31. decembar 2020. godine	161.131	1.419.856	387.065	-	854.038	2.822.090
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2020. godine	543.338	699.702	177.750	30.316	2.120.063	3.571.169
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2020. godine	543.044	689.984	191.456	143.719	2.320.283	3.888.486

30.4. Sredstva sa pravom korišćenja obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Poslovni prostor	1.746.442	2.016.517
Skladište i magacin	2.972	3.622
Parking	64.146	78.236
Automobili	22.023	20.450
Ostala oprema	859	1.238
Stanje na dan 31. decembra	1.836.442	2.120.063

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

30.5. Promene na sredstvima sa pravom korišćenja tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Poslovni prostor	Skladište i magacin	Parking	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrednost						
Stanje 1. januar 2021. godine	2.829.040	4.862	107.375	28.401	4.423	2.974.101
Nova sredstva	62.986	-	-	7.680	-	70.666
Otuđenje i rashodovanje	(31.022)	-	-	(1.518)	-	(32.540)
Modifikacije						-
- pozitivni efekti	120.730	36	728	1.054	2.053	124.601
- negativni efekti	(4.430)	-	-	-	-	(4.430)
	116.300	36	728	1.054	2.053	120.171
Stanje 31. decembar 2021. godine	2.977.304	4.898	108.103	35.617	6.476	3.132.398
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januar 2021. godine	812.523	1.240	29.139	7.951	3.185	854.038
Amortizacija	432.012	686	14.818	7.161	2.432	457.109
Otuđenje i rashodovanje	(13.673)	-	-	(1.518)	-	(15.191)
Stanje 31. decembar 2021. godine	1.230.862	1.926	43.957	13.594	5.617	1.295.956
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	1.746.442	2.972	64.146	22.023	859	1.836.442

30.6. Promene na sredstvima sa pravom korišćenja tokom 2020. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Poslovni prostor	Skladište i magacin	Parking	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrednost						
Stanje 1. januar 2020. godine	2.614.132	4.803	105.408	9.620	1.598	2.735.561
Nova sredstva	156.476	-	-	18.781	2.505	177.762
Otuđenje i rashodovanje	(2.954)	-	-	-	-	(2.954)
Modifikacije						
- pozitivni efekti	149.658	59	1.967	-	320	152.004
- negativni efekti	(88.272)	-	-	-	-	(88.272)
	61.386	59	1.967	-	320	63.732
Stanje 31. decembar 2020. godine	2.829.040	4.862	107.375	28.401	4.423	2.974.101
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januar 2020. godine	396.074	561	14.457	3.227	959	415.278
Amortizacija	419.403	679	14.682	4.724	2.226	441.714
Otuđenje i rashodovanje	(2.954)	-	-	-	-	(2.954)
Stanje 31. decembar 2020. godine	812.523	1.240	29.139	7.951	3.185	854.038
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2020. godine	2.016.517	3.622	78.236	20.450	1.238	2.120.063

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

31. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Investicione nekretnine	Investicione nekretnine u pripremi	Ukupno
Fer vrednost			
Stanje 1. januar 2021. godine	3.527	-	3.527
Efekte promene fer vrednosti	-	-	-
Stanje 31. decembar 2021. godine	3.527	-	3.527
Stanje 31. decembar 2021. godine	3.527	-	3.527

Sa promenom računovodstvene politike na dan 31. decembra 2019. godine investicione nekretnine vrednuju se po metodu fer vrednosti. Ovlašćeni procenitelj NAI WMG d.o.o. Beograd je izvršio ponovnu procenu fer vrednosti investicionih nekretnina za svrhu finansijskog izveštavanja na dan 31. decembra 2021. godine prema MSFI 13. Procenitelj je odredio fer, likvidacionu i građevinsku vrednost svake pojedinačne nepokretnosti koristeći prinisni metod kao i tehnike procene za koje je postojalo dovoljno raspoloživih podataka.

Da je Banka nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti, neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2021. godine iznosila bi 1.233 hiljada dinara za investicione nekretnine.

32. OSTALA SREDSTVA

32.1. Ostala sredstva se odnose na:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Ostala sredstva u dinarima:		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	104.206	99.073
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	13.644	10.639
Potraživanja za plaćene stvarne troškove	221.526	350.938
Potraživanja od Fonda za zdravstveno osiguranje	58.583	50.601
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	702.630	500.337
Sredstva stečena naplatom potraživanja	4.927	4.927
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	32.021	19.042
Razgraničeni ostali troškovi	137.341	133.989
Ukupno:	1.274.878	1.169.546
Ostala sredstva u stranoj valuti:		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	7	364
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	40.719	4.692
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	76.236	74.985
Ukupno:	116.962	80.041
Ukupno	1.391.840	1.249.587
Ispravka vrednosti	(62.492)	(32.038)
Stanje na dan 31. decembra	1.329.348	1.217.549

32.2. Kretanje na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava tokom godine prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	(2.132)	(2.498)	(29.906)	(17.272)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(22.284)	366	(145.478)	(86.735)
Efekte promene deviznog kursa	-	-	4	-
Otpis sa otpustom duga	-	-	11.364	69
Otpis bez otpusta duga	-	-	125.940	74.032
Ukupno za godinu	(22.284)	366	(8.170)	(12.634)
Stanje na dan 31. decembra	(24.416)	(2.132)	(38.076)	(29.906)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

33. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

Obaveze po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Vrste instrumenata:		
- valutni svopovi i forvardi	22.560	196.453
- kamatni svopovi	662.110	1.359.311
- kamatne opcije	39.255	69.694
- robni svop	-	7.303
Stanje na dan 31. decembra	723.925	1.632.761

34. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

34.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci uključuju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	6.519.563	4.080.825
- u stranoj valuti	1.320.007	1.959.194
Ukupno depoziti po viđenju	7.839.570	6.040.019
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	46.305	674.344
- u stranoj valuti	11.803.912	4.026.360
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	11.850.217	4.700.704
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	11.270.490	5.576.774
- u stranoj valuti	8.304.260	11.538.622
Ukupno kratkoročni depoziti	19.574.750	17.115.396
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	350.688	1.474.198
- u stranoj valuti	39.179.451	38.086.854
Ukupno dugoročni depoziti	39.530.139	39.561.052
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	8.698.036	3.642.575
- u stranoj valuti	32.243.988	36.916.720
Ukupno dugoročni krediti:	40.942.024	40.559.295
Kredit po repo transakcijama		
- u dinarima	-	10.536.370
Ukupno krediti po repo transakcijama:	-	10.536.370
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	179	276
- u stranoj valuti	192.727	87.448
Ukupno ostale finansijske obaveze:	192.906	87.724
Stanje na dan 31. decembra	119.929.606	118.600.560

Kratkoročno oročeni depoziti banaka u dinarima deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu do 2,1% godišnje. Kratkoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu u rasponu od -0,9% do 0,25% godišnje zavisno od valute. Dugoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period od 5 godina uz kamatnu stopu od 0,36%.

34.2. Struktura dugoročnih kredita od banaka u stranoj valuti je sledeća:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	21.914.935	22.557.244
Kreditanstalt für Wiederaufbau Frankfurt am Main ("KfW")	3.625.937	3.610.813
International Finance Corporation, Washington	-	344.219
European Fond for Southeast Europe SA, Luxembourg	9.509.448	9.640.007
Green for Growth Fund, Southeast Europe, Luxembourg	5.891.704	4.407.012
Stanje na dan 31. decembra	40.942.024	40.559.295

Dugoročni krediti od banaka su odobreni na period od 3 do 12 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 2,5%.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

35. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

35.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	123.469.458	100.327.925
- u stranoj valuti	143.489.003	113.452.178
Ukupno depoziti po viđenju	266.958.461	213.780.103
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	1.552.569	2.521.472
- u stranoj valuti	751.026	2.497.072
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	2.303.595	5.018.544
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	16.025.631	15.401.218
- u stranoj valuti	12.771.675	17.178.171
Ukupno kratkoročni depoziti	28.797.306	32.579.389
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	4.042.078	1.222.260
- u stranoj valuti	10.844.998	14.368.365
Ukupno dugoročni depoziti	14.887.076	15.590.625
Dugoročni krediti:		
- u stranoj valuti	311.656	874.197
Ukupno dugoročni krediti:	311.656	874.197
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	173.876	108.189
- u stranoj valuti	775.122	422.429
Ukupno ostale finansijske obaveze:	948.998	530.618
Stanje na dan 31. decembra	314.207.092	268.373.476

35.2. Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima je sledeća:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Javni sektor	3.835.211	579.296
Privreda	204.247.536	176.431.571
Stanovništvo	105.812.689	90.488.412
Dugoročni krediti (napomena 35.3)	311.656	874.197
Stanje na dan 31. decembra	314.207.092	268.373.476

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima, godišnja kamatna stopa se kretala u proseku oko 0,08%, dok je kamatna stopa na depozite po viđenju u valuti EUR iznosila u proseku 0,05%. Na oročene depozite pravnih lica u dinarima obračunavala se kamatna stopa u proseku 1,40% godišnje, odnosno 1,04% godišnje kada je reč o oročenim depozitima u valuti EUR.

Na depozite po viđenju stanovništva u dinarima obračunavala se kamata koja se kreće do 0,15% godišnje. Na depozite po viđenju stanovništva u stranoj valuti, obračunavala se kamata do 0,1% godišnje, dok se na tekuće račune u stranoj valuti obračunavala kamata do 0,05% godišnje.

Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u stranoj valuti su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0% do 1,30% godišnje u zavisnosti od roka oročenja. Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0,2% do 1,70% godišnje u zavisnosti od roka oročenja.

Za dinarske oročene depozite za mala preduzeća i preduzetnike kamatna stopa za dinare iznosila je od 0,10% do 1,45% godišnje, dok se za stranu valutu kretala u rasponu od 0,1% do 0,4% godišnje.

35.3. Struktura dugoročnih kredita od komitenata u stranoj valuti je sledeća:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
NBS - Evropska investiciona banka, Luksemburg	311.656	874.197
Stanje na dan 31. decembra	311.656	874.197

Dugoročni krediti od komitenata su odobreni na period u rasponu od 6 do 13 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 0,012%.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

36. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA

Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Obaveze po osnovu kamatnih svopova namenjenih zaštiti od rizika		
- fair value hedžing - mikro	52.461	116.377
- cash flow hedžing	80.029	-
Stanje na dan 31. decembra	132.490	116.377

U cilju zaštite od kamatnog rizika, Banka je implementirala mikro hedžing fer vrednosti. Instrument hedžinga je kamatni svop koji omogućava zaštitu promena fer vrednosti obveznica lokalne samouprave i državnih obveznica (napomena 24.3).

Tokom 2021. godine, Banka je implementirala cash flow hedžing kako bi se štitila od izloženosti promene novčanih tokova kamate kredita sa varijabilnom kamatnom stopom koristeći kamatne svopove. Imajući u vidu da se deo kredita po varijabilnoj kamatnoj stopi finansira iz depozita po viđenju koji imaju fiksnu kamatnu stopu, Banka je odlučila da primeni koncept cash flow hedžinga kojom se krediti koji su finansirani iz depozita po viđenju, korišćenjem kamatnih svopova, pretvaraju iz varijabilne stope u fiksnu kamatnu stopu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

37. REZERVISANJA

37.1. Rezervisanja se odnose na:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni	76.371	97.754
Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni	189.728	241.809
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	159.864	135.539
Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima	3.659.744	1.809.594
Stanje na dan 31. decembra	4.085.707	2.284.696

37.2. Promene na računima rezervisanja tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni (napomene 4(b) i 5(i))	Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni (napomene 4(b) i 5(i))	Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (napomene 3(y) i 5(viii))	Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava za sudske sporove (napomene 3(w), 5(vii) i 43.1)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara	97.754	241.809	135.539	1.809.594	2.284.696
Rezervisanja u toku godine:					
- iskazana u bilansu uspeha	65.560	152.207	21.496	2.348.950	2.588.213
- iskazana u okviru ostalog rezultata	-	-	5.418	-	5.418
	65.560	152.207	26.914	2.348.950	2.593.631
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	-	-	(2.589)	(458.893)	(461.482)
Ukidanje rezervisanja u toku godine (napomene 13 i 18)	(86.943)	(204.288)	-	(39.907)	(331.138)
Stanje na dan 31. decembra	76.371	189.728	159.864	3.659.744	4.085.707

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

38. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

38.1. Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

U hiljadama dinara	2021.			2020.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	56.347	-	56.347	154.516	-	154.516
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	584.199	-	584.199	188.490	-	188.490
Odložena poreska sredstva po osnovu prve primene MSFI	13.662	-	13.662	27.324	-	27.324
Odložena poreska sredstva u skladu sa Zakonom o konverziji stambenih kredita indeksiranih u CHF	-	-	-	41.710	-	41.710
Odložena poreska sredstva po osnovu dobitaka/gubitaka vezanih za zaštitu od rizika novčanih tokova	12.181	-	12.181	-	-	-
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	-	(10.412)	(10.412)	-	(9.696)	(9.696)
Odložene poreske obaveze po osnovu revalorizacije hartija od vrednosti	-	(45.696)	(45.696)	-	(510.334)	(510.334)
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	7.980	-	7.980	7.168	-	7.168
Ukupno	674.369	(56.108)	618.261	419.208	(520.030)	(100.822)

38.2. Kretanja privremenih razlika tokom 2021. godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u ostalom ukupnom rezultatu	Stanje 31. decembra
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	154.516	(98.169)	-	56.347
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	188.490	395.709	-	584.199
Odložena poreska sredstva po osnovu prve primene MSFI	27.324	(13.662)	-	13.662
Odložena poreska sredstva u skladu sa Zakonom o konverziji stambenih kredita indeksiranih u CHF	41.710	(41.710)	-	-
Odložena poreska sredstva po osnovu dobitaka/gubitaka vezanih za zaštitu od rizika novčanih tokova	-	-	12.181	12.181
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	(9.696)	-	(716)	(10.412)
Odložene poreske obaveze po osnovu revalorizacije hartija od vrednosti	(510.334)	-	464.638	(45.696)
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	7.168	-	812	7.980
Ukupno	(100.822)	242.168	476.915	618.261

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

39. OSTALE OBAVEZE

39.1. Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije:		
- u dinarima	24.161	20.313
- u stranoj valuti	3.575	4.820
Obaveze prema dobavljačima:		
- u dinarima	271.014	237.374
- u stranoj valuti	152.747	245.920
Obaveze po osnovu lizinga (napomena 39.2):		
- u dinarima	423.018	502.592
- u stranoj valuti	1.458.629	1.646.566
Ostale obaveze:		
- u dinarima	9.821.581	7.660.734
- u devizama	1.660.087	1.142.715
Obaveze po osnovu naknada i provizija na ostale obaveze:		
- u dinarima	1.945	5.358
- u stranoj valuti	251	3
Razgraničeni ostali prihodi:		
- u dinarima	269.478	197.028
- u stranoj valuti	60.769	63.495
Razgraničeni ostali rashodi:		
- u dinarima	609.659	547.445
- u stranoj valuti	95.742	41.936
Obaveze po primljenim sredstvima po poslovima u ime i za račun komitenata	19.586	30.024
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa	73.843	90.492
Stanje na dan 31. decembra	14.946.085	12.436.815

39.2. Ročna struktura obaveza po osnovu lizinga prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.		2020.	
	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi
Dospeća:				
- do 1 godine	446.059	482.446	435.140	476.730
- do 2 godine	394.890	422.584	407.531	440.939
- do 3 godine	368.610	388.182	366.827	392.303
- do 4 godine	339.641	351.513	340.867	358.712
- do 5 godina	149.887	155.851	312.996	323.630
- preko 5 godina	182.560	197.602	285.797	304.505
Stanje na dan 31. decembra	1.881.647	1.998.178	2.149.158	2.296.819

39.3. Struktura ukupnih plaćanja odnosno odliva po osnovu lizinga prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Fiksna plaćanja	249.094	231.333
Varijabilna plaćanja	235.215	234.526
Ukupni odlivi:	484.309	465.859

Varijabilna plaćanja koja se uključuju u vrednost lizing obaveze su plaćanja koja zavise od indeksa.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

39. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Od ukupnih odliva u iznosu 484.309 hiljada dinara na plaćanja glavnice se odnosi 441.238 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja, dok se na plaćanje kamate odnosi 43.071 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti u izveštaju o tokovima gotovine.

39.4. Struktura rashoda i prihoda po osnovu zakupa prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 30.5, 30.6)	(457.109)	(441.714)
Rashodi kamate po osnovu lizing obaveza (napomena 7)	(43.072)	(47.508)
Troškovi zakupnina (napomena 19.2)	(370.026)	(372.044)
Prihodi od podzakupa	9.473	7.657
Stanje na dan 31. decembra	(860.734)	(853.609)

40. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH POTRAŽIVANJA I OBAVEZA SA POVERIOCIMA I DUŽNICIMA

Banka je u skladu sa Zakonom o računovodstvu izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima Banke.

Neusaglašena potraživanja ukupno iznose 3.420.262 hiljade dinara (1.287 otvoreni stavki/partija) što predstavlja 1,41% u odnosu na ukupan iznos potraživanja za usaglašavanje (242.884.423 hiljade dinara) odnosno 1,52% u odnosu na ukupan broj stavki/partija potraživanja (84.907 otvorenih stavki/partija).

Neusaglašene obaveze ukupno iznose 56.399.602 hiljade dinara (2.235 otvorenih stavki) što predstavlja 16,68% u odnosu na ukupan iznos obaveza za usaglašavanje (338.083.721 hiljade dinara) odnosno 3,02% u odnosu na ukupan broj stavki obaveza (73.951 otvorene stavke).

41. KAPITAL

41.1. Struktura kapitala:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Akcijski kapital	23.607.620	23.607.620
Emisiona premija	562.156	562.156
Neraspoređena dobit	5.877.750	5.336.689
Rezerve	53.944.460	53.444.294
Stanje na dan 31. decembra	83.991.986	82.950.759

Na dan 31. decembra 2021. godine osnovni tj. akcijski kapital Banke iznosi 23.607.620 hiljada dinara i sastoji se od 2.360.762 obične akcije nominalne vrednosti od 10.000 dinara po akciji. Sve akcije Banke su obične akcije.

Vlasnici običnih akcija imaju pravo na isplatu dividende na osnovu odluke Upravnog odbora Banke i pravo na jedan glas po akciji na Skupštini akcionara Banke.

U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

41. KAPITAL (nastavak)

Rezerve po osnovu promene fer vrednosti odnose se na neto kumulativne promene fer vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, promene fer vrednosti osnovnih sredstava i promene fer vrednosti instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova.

41.2. Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji za 2021. godinu iznosi 2.489 dinara (za 2020. godinu 2.260 dinara).

Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji jednaka je osnovnoj zaradi po akciji obzirom da Banka nema potencijalnih akcija, tj. akcija sadržanih u drugim finansijskim instrumentima ili ugovorima koji mogu dati pravo njihovim vlasnicima na obične akcije.

41.3. Analiza ostalog rezultata nakon oporezivanja predstavljena je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Aktuarski gubici po osnovu plana definisanih primanja	(4.605)	(22.889)
Neto promena fer vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(2.473.654)	(1.094.336)
Neto promena vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat po osnovu obezvređenja	(159.296)	(88.564)
Neto promene fer vrednosti osnovnih sredstava	4.058	4.874
Neto promena po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(69.026)	-
Ostali ukupan rezultat nakon oporezivanja	(2.702.523)	(1.200.915)

42. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
U dinarima:		
Žiro račun (napomena 21)	30.454.163	21.380.227
Gotovina u blagajni (napomena 21)	4.446.621	4.262.874
	34.900.784	25.643.101
U stranoj valuti:		
Devizni računi (napomena 25)	41.708.564	27.060.383
Gotovina u blagajni (napomena 21)	1.567.279	3.052.670
Ostala novčana sredstva (napomena 21)	35.344	35.274
	43.311.187	30.148.327
Stanje na dan 31. decembra	78.211.971	55.791.428

43. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

43.1. Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2021. godine protiv Banke se vodi 37.679 sudskih postupka (uključujući i 10 radno pravnih sudskih postupaka) čija ukupna vrednost po osnovu tužbenih zahteva iznosi 8.363.785 hiljada dinara. U 488 sudskih postupaka tužioci su pravna lica, a u 37.191 postupka su tužioci fizička lica.

Po osnovu sudskih sporova koji se vode protiv Banke, Banka je rezervisala 3.659.744 hiljade dinara (napomena 37). U ovaj iznos su uključeni i sporovi protiv Banke po osnovu radno pravnih odnosa.

U najvećem broju tužbi podnetih protiv Banke, kako fizičkih tako i pravnih lica u svojstvu tužilaca, iste se većinom odnose na tužbe za naknade za obradu kredita (gotovinskih i stambenih), naknade za praćenje kredita i naknade NKOSK-u, a u manjem broju na tužbe za kursne razlike, kamatnu stopu, valutnu klauzulu i promenjene okolnosti, kao osnov spora. Predmet tužbi takođe je i utvrđenje ništavosti pomenutih odredbi Ugovora o kreditu i sticanje bez osnova.

U nekim sudskim postupcima nije izvršena rezervacija u iznosu na koji glasi tužbeni zahtev, pre svega na osnovu procene da će ishod tih sporova biti verovatno pozitivan po Banku, tj. da Banka neće imati plaćanja po tim postupcima ili da se radi o potencijalnim obavezama od manjeg značaja, za koje nije potrebno izvršiti rezervisanje sredstava.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

43. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

43.2. Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku prikazane su u tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	125.392.186	(162.167)
Druge vanbilansne stavke	95.231.861	(103.932)
Stanje na dan 31. decembra	220.624.047	(266.099)

U hiljadama dinara	2020.	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	126.698.597	(203.823)
Druge vanbilansne stavke	77.380.242	(135.740)
Stanje na dan 31. decembra	204.078.839	(339.563)

43.3. Potencijalne obaveze Banke prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Potencijalne obaveze		
Plative garancije		
- u dinarima	11.803.314	11.503.916
- u stranoj valuti	16.975.135	14.052.969
Činidbene garancije:		
- u dinarima	74.384.398	54.757.825
- u stranoj valuti	2.879.064	3.543.423
Akreditivi		
- u dinarima	-	13.647
- u stranoj valuti	2.465.590	1.891.309
Data jemstva u stranoj valuti	5.408.777	2.704.345
Primljena jemstva za obaveze u stranoj valuti	3.645.045	3.644.986
Preuzete i neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	19.395.896	14.039.674
Ostale preuzete neopozive obaveze	16.743.290	20.561.520
Stanje na dan 31. decembra	153.700.509	126.713.614

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne potencijalne obaveze koje se vode u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, ugovorene neiskorišćene zajmove i limite po kreditnim karticama. Navedene preuzete finansijske obaveze iskazuju se u bilansu stanja Banke ako i kada postanu plative.

43.4. Struktura preuzetih neopozivih obaveza data je u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Preuzete obaveze		
Dozvoljeni minusi po tekućim računima	3.442.151	4.444.473
Neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	1.224.823	982.260
Neiskorišćeni okvirni krediti	12.167.619	7.584.412
Pisma o namerama	2.561.303	1.028.529
Ostale preuzete neopozive obaveze	16.743.290	20.561.520
Stanje na dan 31. decembra	36.139.186	34.601.194

43.5. Na dan 31. decembra 2021. godine Banka ima 13.639.524 hiljada dinara nepovučenih sredstava po odobrenim kreditnim linijama (u 2020. godini: 10.523.996 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

44. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Banka je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija Banke. Banka je matično pravno lice s obzirom da ima 100% učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica UniCredit Leasing d.o.o, Beograd i UniCredit Partner d.o.o., Beograd.

Pod povezanim licima Banke smatraju se: matična banka, zavisna pravna lica Banke, entiteti koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi odbora Banke (ALCO i kreditnih odbora) imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke ("ključno rukovodstvo"), bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica, saglasno MRS 24.

U okviru redovnog poslovanja obavlja se određeni broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti, preuzete obaveze i derivativne instrumente. Transakcije sa povezanim licima obavljaju se po tržišnim uslovima.

44.1. Transakcije sa povezanim licima

Izloženost i obaveze na dan 31. decembra 2021. godine koje proizlaze iz transakcija sa povezanim licima predstavljeni su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2021.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Finansijska sredstva				
- Udeli	-	112.644	-	-
- Krediti, potraživanja i ostala sredstva	31.731.984	566	79.090	3.003.771
Finansijske obaveze				
- Depoziti i ostale obaveze	47.130.981	1.559.844	96.084	1.321.236
Vanbilana evidencija				
- Potencijalne obaveze po datim garancijama i jemstvima	3.749.030	5.408.777	-	8.847.629
- Preuzete obaveze za nepovučene plasmane	-	-	-	632.970
- Primljene garancije i jemstva	5.914.036	-	-	9.393.716
- Obaveze za garancije izdate u korist poverilaca banke	3.645.045	-	-	-
- Nominalni iznos derivata	-	-	-	52.685.584

Izloženost i obaveze na dan 31. decembra 2020. godine koje proizlaze iz transakcija sa povezanim licima predstavljeni su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2020.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Finansijska sredstva				
- Udeli	-	112.644	-	-
- Krediti, potraživanja i ostala sredstva	26.273.402	632	88.991	2.543.892
Finansijske obaveze				
- Depoziti i ostale obaveze	46.024.166	2.285.843	201.966	1.069.941
Vanbilana evidencija				
- Potencijalne obaveze po datim garancijama i jemstvima	3.867.595	2.704.345	-	7.144.094
- Preuzete obaveze za nepovučene plasmane	-	-	520	818.872
- Primljene garancije i jemstva	5.477.140	-	-	7.815.468
- Obaveze za garancije izdate u korist poverilaca banke	3.644.986	-	-	-
- Nominalni iznos derivata	-	-	-	49.844.575

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

44. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

44.1. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

U hiljadama dinara	2021.				2020.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Ispravka vrednosti bilansne i vanbilansne izloženosti	2.074	6.939	89	10.098	35.779	2.198	14	6.123

Prihodi i rashodi ostvareni tokom 2021. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima dati su u sledećem pregledu:

U hiljadama dinara	2021.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Prihodi od kamata	-	-	2.057	152.941
Rashodi kamata	(348.734)	(11.096)	(156)	(483.312)
Prihodi od naknada i provizija	90.399	12.418	199	364.684
Rashodi od naknada i provizija	(11.051)	-	-	(313.267)
Ostali prihodi	10.018	47.566	-	23.212
Ostali rashodi	(51.662)	-	-	(748.015)
Ukupno	(311.030)	48.888	2.100	(1.003.757)

Prihodi i rashodi ostvareni tokom 2020. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima dati su u sledećem pregledu:

U hiljadama dinara	2020.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Prihodi od kamata	8.524	-	1.777	104.350
Rashodi kamata	(418.888)	(14.022)	(520)	(469.556)
Prihodi od naknada i provizija	51.029	4.726	121	344.627
Rashodi od naknada i provizija	(8.880)	-	-	(269.780)
Ostali prihodi	-	45.243	-	2.988
Ostali rashodi	(203.050)	-	-	(701.494)
Ukupno	(571.265)	35.947	1.378	(988.865)

Obračunati rashodi/prihodi rezervisanja po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u 2021. i 2020. godini dati su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.				2020.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Neto (povećanje)/ smanjenje ispravke vrednosti	33.705	(4.741)	(75)	(3.975)	(34.987)	(1.473)	184	(1.747)

*Ostala povezana lica uključuju entitete koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

44. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

44.2. Primanja ključnog rukovodstva

Primanja ključnog rukovodstva Banke u toku 2021. odnosno 2020. godine navedena su u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Kratkoročna primanja	194.252	231.727
Ostala dugoročna primanja	1.724	14.582
Plaćanja po osnovu akcija	6.265	3.851
Stanje na dan 31. decembra	202.241	250.160

Ostala dugoročna primanja obuhvataju isplate po osnovu dugoročnih šema nagrađivanja. Zaposleni - članovi ključnog rukovodstva uključeni u navedene šeme nagrađivanja, odabrani su na osnovu kriterijuma doprinosa dugoročnoj i rastućoj profitabilnosti Banke.

Plaćanja po osnovu akcija obuhvataju isplate tokom godine po osnovu akcija dodeljenih po osnovu odgovarajućih šema nagrađivanja.

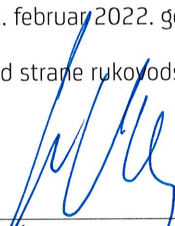
Naknade članova Upravnog odbora i Odbora za reviziju isplaćene u 2021. godini iznose 5.453 hiljada dinara (u 2020. godini: 5.447 hiljada dinara) i iste su sadržane u iznosu kratkoročnih primanja ključnog rukovodstva.

45. DOGAĐAJI NAKON IZVEŠTAJNOG PERIODA

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja uticaj COVID-19 pandemije se nastavlja. Neizvesno je trajanje pandemije i razmere uticaja na ekonomiju. Uz snažnu kapitalnu i likvidnosnu poziciju Banka aktivno prati razvoj događaja i procenjuje uticaj na poslovanje, finansijske rezultate, finansijski položaj i novčane tokove. Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja Banka nije identifikovala značajne događaje koji bi zahtevali korekcije priloženih finansijskih izveštaja (korektivni događaji).

Beograd, 11. februar 2022. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

 Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

 Dimitar Todorov
 Član Izvršnog odbora
 Direktor Sektora za strategiju i finansije

 Mirjana Kovačević
 Direktor Direkcije za računovodstvo